

**KIRGIZİSTAN-TÜRKiYE MANAS ÜNİVERSİTESİ**  
**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**  
**EĞİTİM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ**

**KIRGIZİSTAN VE TÜRKiYE EĞİTİM**  
**SİSTEMLERİNDE HAZIR-GİYİM BÖLÜMÜNÜN 10. ve 11.**  
**SINIF ÖĞRETİM PROGRAMLARININ**  
**KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Zarina DJANALİYEVA**

**BİŞKEK-2014**

**KIRGIZİSTAN-TÜRKiYE MANAS ÜNİVERSİTESİ  
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ  
EĞİTİM BİLİMLER BÖLÜMÜ**

**KIRGIZİSTAN VE TÜRKiYE EĞİTİM  
SİSTEMLERİNDE HAZIR-GİYİM BÖLÜMÜNÜN 10. ve 11.  
SINIF ÖĞRETİM PROGRAMLARININ  
KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Zarina DJANALİYEVA**

**Danışman**

**Dr. Kadiyan BOOBEKOVA**

**BIŞKEK-2014**

**КЫСКАЧА МАЗМУНУ**

Даярдаган	: Зарина Джаналиева
Университет	: Кыргыз-Түрк “Манас” Университети
Багыты	: Педагогика
Иштин сыпаты	: Магистирдик диссертация
Беттердин саны	: XI +159
Бүтүрүү датасы	: 05.06.2014
Илимий жетекчи	: Докт. Кадиян Бообекова

**Кыргызстан жана Түркия билим берүү системаларында даяр кийим бөлүмүнүн 10-11-класстарынын окуу программаларынын салыштырма анализи**

Бул ишибиздин негизги максаты Кыргызстан менен Түркиянын билим берүү системаларында кесиптик лицейлерде даяр кийим бөлүмүнүн 10-11-класстарынын окуу программаларын жана системаларын салыштыруу аркылуу алардын окшоштуктарын жана айырмачылыктарын көрсөтүү менен ушул программалардын ортосунда байланыш түзүү.

Бул изилдөөдө эки мамлекеттин кесиптик билим берүү системаларынын тарыхы, профессионалдык-техникалык лицейлердин программалары, баалоо механизмдери, өндүрүштүк практика жана окутуу материалдары изилденди.

Бул иштин жүрүшүндө эки өлкөнүн кесиптик билим берүү системаларынын азыркы учурдагы абалын аныктоого аракет жасалды.

Түркияда кесиптик билим берүү тармагын түрдүү жаңы проекттер менен жаңылануусу, Кыргызстанда болсо практикаланып жаткан

системанын программа түрлөрү боюнча айырмаланышы бул изилдөөнүн негизги маселелердин бири болуп саналат.

Изилдөө эки бөлүмдөн турат. Биринчи бөлүмдө Түркиянын кесиптик билим берүүсүнүн тарыхы, азыркы абалы, модулдук система, даяр кийим бөлүмүнүн программасы жана окутуу материалдары тууралуу маалыматтар берилген. Экинчи бөлүмдө Кыргызстандагы кесиптик билим берүүнүн тарыхы, азыркы абалы, классикалык түрдө кесиптик билим берүү системасы жана окутуу материалдары тууралуу маалыматтар берилген.

Изилдөөнүн жыйынтыктарына таянып корутунду жана маселени чечүүгө байланыштуу сунуштар жазылды. Түркияда кесиптик билим берүүдө өндүрүштүк практикага көбүрөөк маани берүү менен теория жана практика дайыма бири-бирине шайкеш жүргүзүлөт. Кыргызстанда болсо мыйзамдын негизинде кесиптик билим берүү системасына жакшыртуу маселеси каралуусу зарыл.

**Ачык сөздөр:** кесиптик лицей, окутуу программасы, даяр кийим, модул системасы

## ÖZ

Yazar	: Zarina DJANALIYEVA
Üniversite	: Kırgızistan-Türkiye ‘Manas’ Üniversitesi
Anabilim	: Eğitim Bilimleri
Tezin Niteliği	: Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı	: XI +159
Mezuniyet tarihi	: 05.06.2014.
Tez Danışmanı	: Dr. Kadiyan BOOBKOVA

### **KIRGIZISTAN VE TÜRKİYE EĞİTİM SİSTEMLERİNDE HAZIR-GİYİM BÖLÜMÜNÜN 10. VE 11. SINIF ÖĞRETİM PROGRAMLARININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ**

Bu araştırmanın amacı; Kırgızistan ve Türkiye Eğitim sistemlerinde Kız Meslek Lisesi Hazır- Giyim Bölümünün 10. ve 11. Sınıf Öğretim Programlarının Karşılaştırmalı olarak incelemek ve sistemlerin benzer ve farklı yönlerini ortaya koyarak sistemler arası etkileşimi sağlamaktır.

Bu çalışmada her iki ülkenin mesleki eğitim sistemlerinin tarihsel süreçleri, mesleki Eğitim mevcut durumu, Mesleki eğitim veren okul-kurum türleri, meslek alanları ve dalları, mesleki eğitim sisteminin çalışması, ölçme ve değerlendirme süreçleri, staj uygulamaları incelenmiştir.

Araştırma yapılırken her iki ülke adına da örgün eğitimde yer alan mesleki ve teknik eğitim sistemlerinin güncel durumları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Türkiye'de son yıllarda mesleki ve teknik eğitim sisteminin çeşitli projelerle güçlendirmeye çalışmalar yapılmaktadır. Kırgızistan'da ise uygulanan sistemin program türleri açısından farklılık göstermesi öne çıkan meselelerdendir.

Araştırma iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde Türkiye Mesleki Eğitimin Gelişme süreci, mevcut durumu, modül sistemi, Hazır-Giyim bölümünün programı ve materialer hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde Kırgızistan Mesleki Eğitiminin tarihçesi, mevcut durumu, klasik mesleki eğitim verilmesi ve aynı şekilde ders materialeri incelenmiştir.

Elde edilen bilgilere dayanılarak sonuçlar ve çözüm önerileri ortaya konulmuştur. Türkiye mesleki ve teknik eğitim sisteminin daha fazla uygulamaya

önem verilmektedir. Kırgızistan için ise yasal mevzuat başta olmak üzere sistemin daha kurumsal hale getirilmesi gerektiği anlaşılmıştır.

**Anahtar kelimeler:** Meslek Lisesi, Eğitim Programı, Hazır Giyim, Modül Sistemi

## АБСТРАКТ

Выполнила	: Зарина Джаналиева
Университет “Манас”	: Кыргызско-Турецкий Университет
Направление	: Педагогика
Описание работы	: Магистерская диссертация
Количество страниц	: XI+159
Дата окончания	: 05.06.2014
Научный руководитель	: Ph.D. Кадиян Бообекова

### **Сравнительный анализ учебных программ 10- 11- классов отделения готовой одежды в системах образования Кыргызстана и Турции**

Основной целью данной работы является сравнение учебных программ 10-11-классов отделения готовой одежды женских профессиональных лицеев в системах образования Кыргызстана и Турции для выявления сходства и отличия учебных программ и создание связи между указанными учебными программами.

Данная работа исследует историю профессиональных систем образования двух стран, программы профессионально-технических лицеев, механизмы оценки, проведение производственной практики и учебные материалы.

В ходе данной работы была сделана попытка определить нынешнее состояние профессиональных систем образования двух стран.

Одной из основных исследуемых проблем данной работы является обновление сферы профессионального образования Турции различными новыми проектами, а также отличие практикующейся системы в Кыргызстане по видам программ от турецкой.

Исследование состоит из двух глав. В первой главе приведены данные об истории профессиональной системы образования Турции, её нынешнем состоянии, информация о модульной системе, программе отделения готовой одежды и об учебных материалах. Во второй главе приведены данные об истории профессионального образования Кыргызстана, её нынешнем состоянии, о классическом профессиональном образовании и об учебных материалах.

Опираясь на результаты исследования были написаны вывод и предложения, связанные с решением проблемы данного исследования. В Турции придаётся большее значение производственной практике в профессиональном образовании, поэтому теория и практика проводятся в тесной взаимосвязи с друг другом. А в Кыргызстане необходимо рассмотреть вопрос улучшения профессионального образования на уровне законодательства.

**Ключевые понятия:** профессиональный лицей, учебная программа, готовая одежда, модульная система.

## ABSTRACT

Written by	: Zarina Djanalieva
University	: Kyrgyz-Turkish “Manas” University
Direction	: Pedagogy
Work description	: Master’s thesis
Number of pages	: XI+159
End date	: 05.06.2014.
Supervisor	: Ph.D. Kadian Boobekova

### **COMPARATIVE ANALYSIS OF 10-11 GRADES TEACHING PROGRAMMES OF DEPARTMENTS OF READY-MADE CLOTHES IN THE EDUCATIONAL SYSTEMS OF KYRGYZSTAN AND TURKEY**

The main purpose of this study is to compare the teaching programmes and teaching materials of 10-11 grades of Departments of Ready-Made Clothes of vocational schools in the Educational Systems of Kyrgyzstan and Turkey with identifying similarities and differences of teaching programs, as well as creating a connection between these teaching programs.

This work explores the history of education systems of two countries, the program of vocational schools, assessment tools, and conducting internship.

In the course of this work, there was an attempt to determine the current state of the professional education systems of the two countries.

One of the main questions of this study was to compare the progress in vocational education in Turkey, in contrast to the lack of progress in the development of the programs used in Kyrgyzstan.



This study consists of two chapters. First chapter included the history of Turkey's vocational education, its present status, information about modular system, programme of Ready-Made Clothes Department and teaching materials. Second chapter included the information about Kyrgyzstan's vocational education system, its present status, about classical vocational education and teaching materials.

Based on the results of the study, there were written conclusions and suggestions made which relate to finding a solution to this problem. Turkey attaches great importance to internships in vocational education, so the theory and practice are conducted in close relationship with each other. Kyrgyzstan, therefore should be considering developing new programmes for vocational education training, on the basis of law, that will allow for the modernization of the teaching programs.

**Key words:** vocational school, teaching program, ready-made clothes, modular system

## Ön Söz

Hızla gelişen ve yaygınlaşan bilgi ülkemizin ekonomik ve sosyal gelişmelerini önemli ölçüde etkilemektedir (Altın, 2010:10). Bu süreçte hem eğitim alanında hem iş yapma biçimlerinde sürekli değişim gerekmektedir.

Bu bağlamda, Mesleki Eğitim nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi için eğitim olanaklarının genişletilmesi ülkemizin üzerinde özenle durması gereken temel konu haline gelmiş bulunmaktadır. Bu çalışmada Kırgızistan ve Türkiye Mesleki Eğitim sistemi incelenerek, karşılaştırma analizi yapılarak bu yönde katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

Tez çalışma sırasında bana rehberlik yapan desteğini esirgemeyen Dr. Kadiyan BOOBKOVA'ya ve bana yardım eden bütün arkadaşlarıma sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bişkek-

2014

Zarina

Djanaliyeva

## İÇİNDEKİLER

TEZ	ONAY
SAYFASI.....	ii
КЫСКАЧА	МАЗМУНУ
.....	iv
ÖZ.....	
.....	v

ABSTRACT.....	vi
ABSTRACT.....	vii
ÖNSÖZ.....	viii
İÇİNDEKİLER..	ix
KISALTMALAR	xi
GİRİŞ.....	1

## BİRİNCİ BÖLÜM

### 1 . TÜRKİYE MESLEKİ EĞİTİM SİSTEMİ

1.1. Mesleki Eğitim	Kavramı
.....8	
1.2. Mesleki Eğitimin	Amacı
.....8	
1.3. Mesleki Eğitimin	Önemi
.....9	
1.4. Türkiye’de Mesleki	Eğitimin
Gelişimi.....9	
1.5. Türkiye’de Mesleki ve Teknik Eğitimin	Mevcut
Durumu.....16	
1.6. Mesleki Sistemi.....17	Eğitim
1.7. Mesleki Eğitim Veren Okul	Kurum
Türleri.....18	
1.8. Türkiye’de MEGEP.....20	

1.9. Modüler				
Sistemi.....				23
1.9.1. Modüler Sisteminin				
Özellikleri.....				26
1.9.2. Modüler	Öğretim	Yöntem	ve	
Teknikleri.....				29
1.9.3. Modüler	Öğretimde	Ölçme	ve	
Değerlendirme.....				33
1.9.4. Öğrenme Ortamında	Öğretmen	ve	Öğrencinin	Değişen
Rolleri.....	36			
1.9.5. Modüler				Öğretim
Materialleri.....				39
1.10.	Birinci			Bölümün
Sonucu.....				86

## İKİNCİ BÖLÜM

### 2. KIRGIZ MESLEKİ EĞİTİM SİSTEMİ

2.1. Mesleki ve Teknik Eğitim Sistemi				
.....				87
2.2. Kırgızistan'da Mesleki Eğitimin				
Gelişimi.....				89
2.3. Mesleki Eğitim Veren Okul Kurum				
Türleri.....				95
2.4. Kırgızistan'da Mesleki Eğitimin				
Materialleri.....				97
2.5. İkinci				Bölümün
Sonucu.....				105
SONUÇ...				
.....				107
ÖNERİ.....				

ÖZET.....	
.114	
ДИССЕРТАЦИЯНЫН	КЫСКАЧА
МАЗМУНУ.....128	
КАУНАКЛАР.....	
.143	
ЕК.....	
.148	

## KISALTMALAR

Kısaltma	Bibliyografik Bilgi
MEGEP	Mesleki Eğitim ve Öğretim Güçlendirme Projesi
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
RNMS (PHMIЦ)	Республиканский Национальный методический центр
KUİK	Kırgızistan Cumhuriyetinde Eğitim ve Bilim İstatistik Kurumu
MTEA	Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumları El Kitabı
v.s.	ve sayre
v.b.	ve başka

## **Giriş**

### **Araştırmanın Aktualitesi**

Bir taraftan küreselleşmenin ve bilgi toplumunun gereği olarak bilginin sürekli yeniden üretilmesini; diğer taraftan teknolojinin hızla gelişmesi; eleştirel düşünebilen, sorun çözebilen, gelişmeye açık, çağdaş, demokratik ve değişik alanlarda bilgi ve beceri sahibi bireylerin yetiştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Dünyadaki değişimler; bir yandan ekonomik büyüme ve refah ortamı oluştururken, diğer yandan da teknolojik gelişmeler yeni çalışma ortamlarına ve biçimlerine, bireylerin ve toplumların bu büyüme eğitimi yoluyla hazırlanması gerçeğini ortaya çıkarmaktadır (Altın, 2010:3).

Kırgızistanın şu zamanda hizmet sektörü hızla yükselirken dünya standartına uygun mal üretmek o kalitede eleman yetiştirmek önem taşımaya rağmen diğer taraftan mesleki eğitim sistemimiz eski programlarla çalışarak, kalitesi günümüz talebine cevap vermemektedir.

Kırgızistan ve Türkiye iki kardeş ülke olmakla birlikte iki ülke arasında ilişkiler 1992 yılında Kırgızistan'ın bağımsızlığını kazanması ile artmıştır. Aynı yıllarda bizim ülkemiz ile yapılan protokole dayalı olarak, Kırgız-Türk Anadolu Kız Meslek Lisesini açmıştır. Ama diğer taraftan bu bağlamda iki ülke arasında mesleki eğitim programı açısından ortak bir çalışma bulunmamaktadır.

Kırgız Türk Anadolu Kız Meslek Lisesi Türkiye'nin şu zamanda uygulamakta olan modüler eğitim sistemiyle öğrencilerine eğitim vermektedir. Ama bu okulda uygulanmakta olan model ile faydalanarak mesleki eğitim veren elemanlarımız yetiştirilmemektedir.

Öğrencileri Kırgız Türk Anadolu Meslek Liseleri Bitirenlere Hazır Giyim alanında Türkiye'ye Üniversitelerine gönderilmektedir ama diğer taraftan eğitimin alıp bitirenlere yeterince ilgi yoktur.

Böyle değişime ayak uydurmada hızla küreselleşen dünyada çeşitli ülkelerin eğitim sistemlerinin standartlarını örnek alarak ve kendi değerlerimizi dikkate alarak, daha iyi bir noktaya taşıyabiliriz.

Bu güne kadar Meslek i Eğitim sistemi ile ilgili olarak yapılan çalışmalardan Aliev Toktoş İsmailoviç (2006) "Kırgız Cumhuriyeti'nin Mesleki İlköğrenimin Didaktik Sistemi" Toktogulov Asılbek Toktoguloviç (2001) "Kırgız Cumhuriyeti Mesleki İlköğreniminin Pazar İlişkilerine Geçiş Şartlarındaki Yenilikçi Süreçleri". Osman Kukul (2011) "Kırgızistandaki Meslek Liselerde Çalışan Meslek Dersi Öğretmenlerinin Genel Yeterlilikleri", Süleyman Tongut (2012) "Kırgızistan ve Türkiye'de Orta Öğretim Seviyesinde Uygulamakta Olan Mesleki ve Teknik Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi" yapılmıştır.

Bunun yanısıra Kadiyan Boobekova (2001) "Kırgızistan ve Türkiye İlköğretim Sistemlerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi" Eğitim Bilimleri Doktora Tezi; Gülşen İnce Çapraz "Kırgızistan ve Türkiye Orta Öğretimde Coğrafya Öğretimi Müfredat Programlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi", Gürkan Akbaba (2011) " İlk Öğretim 8. Sınıf Fizik Dersi Programının Kırgızistan ve Türkiye Eğitim Sistemlerinde Karşılaştırmalı olarak incelenmesi" yazılmıştır;

Eğitimin yeniden yapılanması hakkında Ercan.F., Levent.E., Tan.H., Cordan. B.,gibi bir çok araştırmalar yapılmıştır. Aynı zamanda kadro eğitimini yükseltme adına Oblitsova. Z., Umetov. T., vs. çalışmalar yapılmıştır.

Fakat bunların hiç birinde iki ülkenin mesleki eğitim alanında özellikle hazır giyim bölümünde eleman yetiştirme konusunda program karşılaştırma yapılmamıştır. Bu yüzden yukarıda saydığımız problemlere dayalı olarak konumuzun Kırgızistan ve Türkiye Eğitim Sistemlerinde Kız Meslek Lisesi Hazır-Giyim Bölümünde 10. ve 11.



Sınıf Öğretim Programlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi diye seçilmiştir. Konumuzun mesleki eğitim ve özellikle hazır giyim bölümünün programını ilk defa karşılaştırdığı için modüler sistemin mesleki eğitim kullanılmasını ilk defa araştırma yapıldığı için aktüeldir.

Bu doğrultuda iki ülke arasında ilk kez yapılan bu karşılaştırma çalışması günümüz için oldukça günceldir.

### **Araştırmanın Problemi**

Mesleki Eğitim, günümüzde önemli noktada olmasına rağmen, bu tip çalışmaların yapılmaması; Kırgızistan ve Türkiye'nin Hazır Giyim öğretim programlarının birbirine uyumluluğu bulunmaması ve yeterli iş birliği olmaması, Kırgızistan ve Türkiye'nin Mesleki Eğitim programlarının geliştirilmesinde yeterince birbirinden yararlanamaması ve Kırgızistandaki Mesleki Eğitim derslerinin öğretim programları yenilenmemesi. Mesleki eğitim derslerinin öğretimindeki güçlüklerin tespit edilmemesi araştırma problemini oluşturmaktadır.

### **Araştırmanın Amacı**

Kırgızistan ve Türkiye Kız Meslek Lisesi Hazır Giyim 10. Sınıf ve 11. Sınıfları Öğretim Programlarının arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları yönünde programlarının içeriğinin analizi ve karşılaştırma olanağı sağlanması; bununla program geliştirme çalışmalarına katkıda bulunmak; daha iyi öğretim programları oluşturabilme amacıyla, öğretim programlarının içerikleri ile ilgili önerilerin getirilmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın amacına bağlı olarak aşağıdaki gibi alt amaçlar belirlenmiştir:

- Kırgızistan'da Kız Meslek Lisesi Hazır Giyim 10. ve 11. sınıfları öğretim programlarının içeriğinin analizi, uygulanmasında karşılaşılan sorunların tespit edilmesi,

- Türkiye’de Kız Meslek Liseleri Hazır Giyim bölümü 10. ve 11. sınıfları öğretim programlarının içeriğinin analizi, benzer ve farklı yönlerinin ortaya konularak karşılaştırma olanağı sağlanması,
- İki ülke mesleki eğitimini has sayıp Proframlarının ve diğer resmi evraklarının incelenmesi ve karşılaştırılması,
- Türkiye ve Kırgızistan Türkiye’nin Hazır Giyim eğitimi konusunda birbirinden nasıl yararlanabileceği ile ilgili öneriler sunulması.

### **Araştırmanın Hipotezleri**

Araştırmanın amaçlarının gerçekleşmesi için aşağıdaki gibi **hipotezler** belirlenmiştir:

- Kırgızistan Mesleki Eğitim Sistemi içerisindeki mevcut bölümlere ait çağdaş programların geliştirilmesi olağandır, eğer aşağıdaki gibi işlemler yapılırsa;
- Türkiye Mesleki Eğitim sisteminde yürütülmekte olan MEGEP incelenirse;
- Türkiye Mesleki Eğitim Sisteminin etkin bir şekilde tanıtılırsa durumunda;
- Modüler Eğitim Sisteminin avantajları açıklanırsa;
- Öğretmenlere Hizmet İçi Eğitim yoluyla modul sisteminin yapısı öğretilirse;
- Hazırlanacak olan yeni program modüler sistem ile aynı özellik taşırsa;
- Türkiye’de MEGEP çerçevesinde hazırlanan programlar kırgızca çevirilirse;

### **Araştırmanın Önemi**

Bu araştırmada iki ülkenin Kırgızistan ve Türkiye Kız Meslek Liseleri Hazır Giyim bölümü 10. ve 11. Sınıfları Öğretim Programların karşılaştırarak, Kız Meslek Lisesi Hazır Giyim bölümü 10. ve 11. Sınıfları Öğretim Programlarının geliştirebilmesinde katkıda bulunması açısından önemlidir.

### **Araştırmanın Teorik Önemi**

Kırgızistan Kız Meslek Liseleri Hazır Giyim bölümü 10. ve 11. Sınıfları Öğretim Programların diğer resmi evrakların, yasaların, yönetmenlerin, müfredat programların ve teorilerin karşılaştırmasının neticesinde Kırgızistan'da Kız Meslek Lisesi Hazır Giyim Öğretim programının geliştirilmesinde teorik yönden katkı sağlaması açısından önem taşımaktadır.

### **Pratik Önemi**

Kırgızistan Kız Meslek Liseleri Hazır Giyim bölümü 10. ve 11. Sınıfları Öğretim Programlarını yenilenmesi veya geliştirilmesi yönünde makale yazılması, modüler sistem hakkında seminer verilmesi yoluyla öğretmenlerin mesleki yönden gelişmelerine katkıda bulunması araştırmanın uygulama önerilerini oluşturur.

### **Sınırlılıklar**

Kırgızistan ve Türkiye Kız Meslek Lisesi Hazır Giyim 10. Sınıf ve 11. Sınıfları Öğretim Programı ile sınırlıdır.

2012-2013 Eğitim-Öğretim yılı ile sınırlıdır.

### **Araştırma Yöntemleri**

#### *Araştırma Modeli*

Araştırma Kırgızistan ve Türkiye eğitim sistemlerinde kullanılan 9. 10. ve 11. Sınıftaki Hazır Giyim dersi öğretim programları ile ilgili müfredat, program, ders kitabı, makale ve yapılan diğer çalışmaların taranmasına dayalı genel tarama modeli ve literatur analizi kullanılmıştır. Ayrıca iki ülke programlarının karşılaştırılması ile ilgili olarak karşılaştırma yöntemi analiz, sentez yöntemi uygulanmıştır. Ek olarak ders öğretmenleriyle yapılacak görüşmelerde onların fikirleri alınarak, mevcut durumun değerlendirilmesiyle betimsel model, verilerinin toplanmasında literatür taraması, genel tarama ve kalitatif yöntem, gözlem ve görüşme teknikleri kullanılmıştır.

### **Veri Toplama Teknikleri**

Çalışmada yerli ve yabancı kaynaklara ait dersler ile ilgili müfredat programları yazılı literatürden, resmi kaynaklardan alınan dokümanlardan, araştırma konusu ile ilgili tez, dergi ve makalelerden, ilgili bakanlıkların resmi web sitelerinden alınan çeşitli istatistik ve öğretim programları incelenmiştir. Ayrıca araştırma için Kırgız ve Türk meslek liseleri ziyaret edilerek öğrenci, öğretmen ve yöneticilerle yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen tüm bilgiler kategorilere ayrılarak benzer ve ortak yönler tespit edilmiş ve analiz yapılmıştır.

### **Tanımlar**

**Mesleki Eğitim:** Bireye belirli bir meslek alanı ile ilgili bilgi, alışkanlıklar kazandırmaya ve bu alandaki yeteneklerini türlü yönlerden geliştirmeyi amaçlayan eğitim (Alkan vd., 1996:6).

**Mesleki ve Teknik Eğitim:** Bireysel ve toplumsal yaşam için zorunlu olan belirli bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve uygulama yeteneklerini kazandırarak bireyi zihinsel, duygusal, sosyal ekonomik ve kişisel yönleri ile dengeli biçimde geliştirme sürecidir (Alkan vd., 1996:3).

**Modül sistemi:** Herhangi bir öğretme-öğrenme sürecinde, içeriğinin belirli analizlere dayanarak kendi içinde küçük bütünlükler olarak düzenlendiği, bireysel öğrenmeye ve yeterlik geliştirmeye dayalı bir eğitim ortamı oluşturmaya amaçlayan öğretim yaklaşımıdır (Babaç, 2008:13).

**Meslek Alanı:** Ortak özelliklere sahip birden fazla meslek dalını içeren; bilgi, beceri, tutum, davranış ve istihdam olanağı sağlayan alandır (MEGEP, 2006:77).

**Meslek Dalı:** Bir meslek alanı içinde yer alan ve belirli konularda uzmanlaşmaya yönelik bilgi, beceri, tutum, davranış gerektiren ve istihdam olanağı sağlayan iş kollarından her biridir. öğretilbilir içeriğe sahip kendi alanındaki diğer programlarla bütünleşerek daha geniş meslekî işlevler grubu oluşturma özelliği gösteren program birimidir. Her modül bireye bir yeterlik kazandırmaktadır (MEGEP, 2006:77).

**Modüler öğretim:** eğitim programının modüllerden oluşmasıdır. Modüllerin bölümler hiyerarşiktir veya belirli bir sıra takip eder. Her modül ile bir yeterliğe yönelik bilgi ve beceriler kazandırılır. Modüllerin bir bütünlük ve sıra içinde gruplanması ile modüler programları oluşturur. Modüler sistem, modüler programlar doğrultusunda yapılacak eğitim ve öğretim uygulamaları modüler bir sistemi gerektirmektedir. Modüler sistemde tüm eğitim ve öğretim faaliyetleri modüller bir yapıya göre düzenlenir (MEGEP, 2006:78).

**Öğrenme Ortamı:** Öğrencilerin kendi başına ve/veya eğitimci rehberliğinde, eğitim ve öğretim faaliyetlerini yürütebilecekleri, araştırma, çalışma ve uygulama yapabilecekleri tüm eğitim ve öğretim ortamları (MEGEP, 2006:78).

**Modüler program;** bir meslek alanında modüller halinde düzenlenmiş program. Meslek: "Bir kimsenin yaşamını sürdürmek, geçimini sağlamak için yaptığı sürekli bir iş" olarak tanımlandığı gibi, "çeşitli kuruluşlardaki benzer iş ve konumlar (pozisyonlar) grubu" olarak da tanımlanmaktadır. Bir uğraşın meslek özelliği taşıması için, yasal düzenlemesi, belli bir eğitimi, statüsü, kuralları (normları) ve kullandığı belli araç-gereçleri olmalıdır (MEGEP, 2006:78).

**Mesleki Eğitimde Program Geliştirme:** Meslek analiz edilip geçerli yeterlikler belirlenerek, öğretilecek olan içeriğin, uygulanacak öğretim yöntem ve tekniklerinin ve değerlendirme araçlarının seçilmesi işlemleri, program geliştirmedir. Program, eğitim için ayrıntılı bir plan olup bireylerin mezuniyet sonrası profillerini gösterir. Eğitimde etkinliği en üst düzeyde tutmak, standardizasyon ve mesleki sertifikasyona ulaşabilmek için; resmî ve özel eğitim kurumları arasında koordinasyon, müfredat bütünlüğü ve devamlığı sağlanmalıdır. Mesleklerde değişme çok hızlı olduğundan program geliştirme devamlı bir süreç hâline getirilmelidir. Programlar, modüler esasa göre düzenlenerek örgün ve yaygın eğitim bütünlüğü sağlanmalıdır (MEGEP, 2006:79).

## **BİRİNCİ BÖLÜM**

### **1. TÜRKİYE MESLEKİ EĞİTİM SİSTEMİ**

#### **1.1. Mesleki Eğitim Kavramı**

“Eğitim, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir” (Ertürk, 1979:12).

Eğitim bireylerin, kendi istekleri doğrultusunda olumlu ve nitelikli bir şekilde yetişmelerine yardımcı olarak, toplumda üzerlerine düşen vazifeleri yerine getirmesini hedeflenmiştir.

“Eğitim insanın doğuştan kazandığı gizli güçlerin ve yeteneklerin açığa çıkarılmasına, onun daha güçlü, daha olgun, yaratıcı ve yapıcı bir varlık olarak gelişme ve büyümesine hizmet eder” (Alkan, 1997:11). Mesleki teknik eğitim, bireyin toplum içinde yaşamını devam ettirmesi için bir mesleğe ait bilgi, beceri ve bu bilgi becerilere ait uygulama yeteneklerini kazandırarak, bireyin sosyal, ekonomik, duygusal ve bireysel yönleri itibariyle geliştirilmesini ve kabiliyetler kazanmasını sağlayan süreçtir.

“Mesleki eğitim bireye hayatını kazanması için belirli bir meslek alanına ilişkin, bilgi, beceri ve alışkanlıkları kazandıran ve bireyin kabiliyetlerini çeşitli yönleriyle

geliştiren bir eğitim sürecidir” (Alkan vd., 1996:9)

## **1.2. Mesleki Eğitimin Amacı**

Mesleki ve teknik eğitimin başlıca amacı, ferde iş piyasasında geçerliliği olan bir işe girebilmesi ve bu işte ilerleyebilmesi için gerekli olan temel davranışları kazandırmaktır (Saim I. Sezgin, 2000:1).

Doğan’a göre mesleki teknik eğitimin esas amacı; "Endüstride kullanılan insan gücünü hazırlamaktır. Endüstride kullanılan üretim metotları, araç ve gereçler değiştikçe, yetiştirilen insan gücünün özellikleri de değişmektedir. Bu bakımdan mesleki ve teknik eğitim, teknoloji ve bilimsel çalışmalar arasında çok yakın bir ilişki bulunmaktadır " (Doğan vd., 1997:3).

## **1.3. Mesleki Eğitimin Önemi**

Çağımızda bir ülke ekonomisinin uluslar arası piyasalarda sahip olduğu konum, sunduğu ürün ve hizmetlerin kalitesi ile doğrudan ilişkilidir. Ürün ve hizmetlerin kalitesi ise, üretimden pazarlamaya kadar görev alan personelin eğitim ve kalifiye eleman olmaları ile yakından bağlantılıdır. Bu da iş piyasaları ile mesleki eğitim arasındaki doğrudan ve zorunlu ilişkiyi ortaya çıkarmaktadır. Aynı zamanda işletmelerin rekabet gücü açısından vazgeçilmez bir faktör haline gelen mesleki eğitimin önemi, 21. Yüzyılın işletmelerinde daha belirgin bir görünüm kazanacaktır (Karauçak, 1992:1).

## **1.4. Türkiye’de Mesleki Eğitimin Gelişimi**

Türk toplumu köklü bir eğitim geleneğine sahiptir. Bunun içinde mesleki eğitimin genellikle yaygın eğitim kategorisinde ele alındığı görülür. Türkiye’de mesleki ve teknik öğretim, İmparatorluk (Cumhuriyet öncesi) ve Cumhuriyet dönemleri olmak üzere iki bölümde incelenebilir. Selçuklular döneminde Ahilik adıyla kurulmuş bulunan esnaf –sanatkar teşkilatı; Osmanlılar döneminde de Lonca ve Gedik adları altında devam etmiştir. Türkiye’de teknik öğretimin planlı bir şekilde yayılması ve teknik öğretim kurumlarının ülke ihtiyaçlarına göre geliştirilmesine, ancak Cumhuriyet döneminde başlanabilmektedir (Sert, 2007:20).

## **Cumhuriyet Öncesi Dönem**

Toplumumuzda 12. Yüzyıldan 18. Yüzyıla kadar mesleki eğitim; geleneksel usullerle ve bir sistem içerisinde esnaf , sanatkâr teşkilatlarınca yürütülmüştür.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde mesleki eğitim , ekseriyetle yaygın eğitim kurumları (Ahi Birlikleri ve Loncalar) vasıtasıyla yapılmıştır. Bu alanda örgün eğitim kurumlarının açılması, 1847 yılında Ziraat Mektebi'nin kuruluşuna, hatta 1861 yılında Mithat Paşa'nın öncülüğünde kurulan "Islahhaneler"e kadar uzanmaktadır.

Cumhuriyet öncesi dönemi, mesleki eğitimin sadece yaygın eğitim faaliyeti olarak yapıldığı dönem, hem örgün hem de yaygın eğitim faaliyeti olarak yapıldığı dönem olarak ele almak mümkündür (Sert, 2007:20).

## **Ahilik Dönemi**

"Ahi" Arapça'da "kardeş-kardeşim " anlamında kullanılmaktadır. Divan-ı Lügat-üt Türk'te bu kelimenin "akı"dan türetildiği ve cömert, sahavet sahibi gibi anlamlar içerdiği ifade edilmektedir.

Ahilik, Anadolu'da Selçuklular Döneminde ortaya çıkan, Osmanlı Devletinin ilk yüzyıllarında etkili olan önemli bir yaygın eğitim kurumudur. Başka bir ifadeyle ahilik, XIII. yüzyıldan XX. Yüzyıla kadar Anadolu'daki esnaf ve sanatkârlar birliklerine verilen bir isimdir.

Şu halde genel bir tanımlamasını yapacak olursak ahilik, küçük esnaf , usta ve çiraklık içine alan, mesleklerini doğruluk-dürüstlük prensiplerine uygun olarak yapılmalarını ve ayrıca eğitilmelerini amaçlayan bir teşkilatır.

Ahilik Teşkilatında; mesleğe gidiş, mesleki yeterliğin kontrolü, kalfalık ve ustalığa yükselişen esasları, bir sistem bütünlüğü içerisinde yürütülmüştür.

Ahilik teşkilatında , öğretmen ahi ve piri denen öğreticiler vardır. Bunlar, teşkilata yeni giren üyelere törenlerde, dinin esaslarını, okuma- yazma, terbiye, temizlik ve kurumun düzeni ve geleceği hakkında bilgiler verirken, bir yandan da onlara askerlik öğretir ve beden eğitimi yaptırırdı. Teşkilatın koyduğu kurallara uymayan esnafa,



dükkanlarının kapatılması, onlarla selam ve yardımlaşmanın kesilmesi gibi çeşitli cezalar uygulanırdı. Ahilikte ehliyet dereceleri ve bu derecelerden birini kazanmanın yolları belirtilmiştir. Gösterilen ölçülere uygun düşmeyen herhangi bir dereceyi elde etmeye çalışmak imkansızdır. Söz konusu ehliyet dereceleri, çırak, kalfa, ustalar üstadından ibarettir (Sert, 2007:22).

### **Lonca Dönemi**

XVII. yüzyılın başlarından itibaren Osmanlı Devlet’inde başlayan ekonomik ve sosyal sarsıntılar Ahi Birliklerini zaafa uğratmaya başladı.

Bir taraftan iç piyasada ucuz yabancı mamullerin çoğalması, devletin çalışma hayatına yoğun müdahalesi, asker ve çiftçilere de esnafılık imkanı tanınması, baskı altında kalan Ahilik sisteminde çözümlere yol açmış ve loncalaşma dönemi başlamıştır.

Lonca kelimesinin İtalyancadan alındığı düşünülürse de, teknik bir kavram olarak, özellikle ham madde dağıtımının yapıldığı yer anlamında kullanıldığı görülmektedir. Diğer bir şekliyle lonca adının, Osmanlı Devletinin doğu ülkeleriyle yaptığı ticareti geriledikten sonra İtalyan ticaret merkezleriyle münasebete geçilmesi durumunda ortaya çıktığı zannedilmektedir.

Loncaların kuruluşunun ana gayesi, tüccar ve sanatkârlardan üyeleri olanların haklarını korumaktı. Yönetim bakımından bu teşkilata öye olmak mecburiydi. Üretim sürekliliği yanında piyasaya da hakim olma durumu vardı. Bu nedenle teşkilatlarda değişmez bir toplum düzeni ile mesleki beceri, maddiyattan daha fazla rol oynardı.

Mesleğin en kutsal yeri, sanatkarın yetiştiği, sözgelimi, demircinin örsü, kunduracının tezgahıydı. Bu teşkilatlarda yalan, gayri meşru kazanç sağlama vb. Kötü alışkanlıklara yer yoktu. Loncalarda iş ahlakı değişmez bir kuraldı. Kanaatkarlık, el işçiliğine değer vermek, meslekte yüz ağartıcı başarıyı önemsemek, geleneklere ve disipline bağlı kalmak, meslek sırrını saklamak gibi kuralları örnek olarak verebiliriz (Sert, 2007:23).

### **Gedik Dönemi**

Osmanlı Türkiye’sinde 1727 yılından itibaren sanayi ve ticaret esnafı teşekkülü olarak Gediklere rastlanmaktadır. Gedik, tekel ve imtiyaz anlamına gelir. Bu sisteme

göre, kendilerine göre imtiyaz verilenlerin dışında belirlenen işi kimse yapamaz malı başkası satamaz. Bu yetki Gedik teşkilatına devlet tarafından verilmekte idi.

Bu tür esnaf ve sanatkarlık 17 Haziran 1861 tarihine kadar devam etmiş, bu tarihte çıkartılan bir tüzükle sanat ve ticarete tekelclik usulü kaldırılmış, bu doğrultuda 1912 yılında ayrıca bir kanun da vazedilmişti.

Aleyhlerinde tüm gelişmelere rağmen adı geçen teşekküller uzun süre varlıklarını sürdürebilmek için direnmiş, ancak Sanayi İhtilali sonrası ortaya çıkan süratli gelişmeler karşısında varlıklarını koruyamamışlardır. Ancak günümüzde küçük esnaf ve sanatkarlar arasında hala bazı geleneklerin sürdürülmekte olduğu görülmektedir (Sert, 2007:24).

### **Cumhuriyet Öncesi Örgün Mesleki Eğitim**

Cumhuriyet öncesi kurulan Mühendishane-i Bahr-i Hümayun ile 1793 yılında kurulan Mühendishane-i Berr-i Humayun isimli askeri amaçlı okullar çıkmaktadır. Bunun başlıca nedeni, yıllarda askeri tercihlerin ekonomik tercihlere öncelikli durumda bulunmasıdır.

Askeri amaçlı olmayan mesleki okullardan ilki 1847 yılında kurulan Ziraat Mektebi'dir. Bunu 1858'de Orman Mektebi, 1860'da Telgraf Memurları Mektebi, 1868'de Maden Mektebi gibi meslek okulları izlemiş, ancak bu okullardan yeterli verim alınamamıştır. Bunun başlıca nedenleri döneminde yönetiminin mesleki eğitime gereken önem vermeyişi, bir diğeri de kapitülasyonlardı.

O tarihlerde Tuna Valisi olan Mithat Paşa, 1860 yılında Niş'de 1864'de Ruscuk ve Sofya'da 1868'de de İstanbul'da açtığı okullarla Erkek Teknik Öğretim kurumlarının temelini atmıştır.

İlk Sanayi Mektebi 1868 İstanbul Sultanahmet'te 5 sınıflı ve yatılı olarak öğretime açılmıştır. Bu okulun programında; demircilik, dökümcülük, terzilik, mücellitlik, makinecilik, mimarlık, marangozluk, kunduracılık gibi sanat dalları bulunmakta idi.

İlk kız sanat okulu 1859 yılında Çevri Kalfa Mektebi adıyla İstanbul'da açılmıştır. Bunu Mithat Paşa'nın Rusçuk'da 1864 yılında kurduğu Islahane ile 1869'da

İstanbul Yedikule’de askeri elbise ve sargı bezi dikimi için kurulan Kız Sanayi Mektebi izlemiş, daha sonra 1878’de Üsküdar’da, 1879’da Aksaray’da ve Cağaloğlu’nda olmak üzere üç adet Kız Sanayi Mekbi açılmıştır.

İlk ticaret okulu , 1883 yılında İstanbul’da Hamidiye Ticaret Mektebi Arlisi adıyla kurulmuştur. Bu okulun ismi II. Meşrutiyet döneminde Ticaret Mektebi Alisi şeklinde değiştirilmiştir. İlk önce yüksekokul düzeyinde açılan bu okulun daha sonra orta bölümü de açılmıştır.

Osmanlı Devleti bünyesinde ilk çırak mektepleri 1914 yılında açılmıştır. Bu okulların açılış gayesi, okuma çağında olup da gündüzleri sanat ve ticaret erbabı yanında çalışmak zorunda olan çocuklara ilköğrenim (iptidai tahsili) temin etmektir. Son olarak, 1915 ve 1916 yıllarında İstanbul ve İzmir’de Şimendifer Mektep’leri açılmıştır (Sert, 2007:25).

### **Cumhuriyet Dönemi**

Cumhuriyet’in kuruluşu ile birlikte Devlet, mesleki ve teknik eğitimin durumu ile ilgilenmeye başlamıştı. I. Dünya Savaşı’nda ve Kurtuluş Savaşı’nda teknik eleman eksikliğinin meydana getirdiği sorunların fazlasıyla yaşanmış olması, ekonomik ve sosyal gelişme için bireylerde yeni yeteneklerin geliştirilmesi zorunluluğu ve genel becerili işçi düzeyinde nüfus artması sonucunda boşluğu doldurmak ihtiyacı, mesleki eğitim üzerinde dikkatlerin yoğunlaşmasını gerektirmiştir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında çeşitli okullar ve kurslar, değişik Bakanlık ve daireler tarafından dağınık bir şekilde yönetilmiştir. Bu dönemlerde, Milli Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatında mesleki ve teknik öğretim konularıyla ilgilenen bir daire kurulamamıştır.

1927 yılına kadar il ve belediyelerin meslek okulu açma yetkileri bulunduğundan okullar birlik ve bütünlükten yoksun eğitim vermekteydiler. Öğretim düzeyleri, programları, yönetim biçimleri, öğrencilerin sahip oldukları nitelikler ve programların süresi farklılık göstermekteydi. Bu sebeple, 1926 yılında mesleki ve teknik öğretim, önce İlköğretim Dairesi, daha sonra da Yüksek Öğretim Dairesi bünyesinde yer almıştır. 1927’de de "Yüksek ve Mesleki Öğretim Genel Müdürlüğü" haline getirilmiştir. Meslek liselerinde bazı ortak eğitim standartları geliştirmek amacıyla 9 Haziran 1927 yılında

1052 sayılı "Meslek Mektepleri Hakkında Kanun" kabul edilerek illere bazı mali sorumluluklar yüklemiştir. Masrafların il bütçelerinden karşılanması, okulların bir bütünlük içinde gelişmesine engel olmuştur. Bu sebeple 1929 yılında 1491 sayılı Kanunla okulların işe ödeneği ile öğretmen masraflarını karşılamak için genel bütçeden yardım sağlanmıştır.

1931 Yılında; 1867 Sayılı Kanunla iller 9 bölgeye ayrılmış ve her bölgede; mali ve yönetimi bölgeye dahil illerce karşılanmak üzere, birer sanat okulu faaliyete geçirilmiştir. Böylece, sanat okulları "Bölge Sanat Okulları" haline getirilmiştir. 22.6.1929 tarihinde M.E.B.'de Mesleki Eğitim ve Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Meslek okullarının sayılarının artması karşısında, bu okulların ayrı bir Genel Müdürlüğe bağlanarak idare edilmelerine ihtiyaç duyulduğundan 1933 yılında çıkarılan 2287 sayılı Maarif Vekaletleri Merkez Teşkilatı ve Vazifeleri Hakkındaki Kanunla, Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarlığına bağlı olarak Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü olarak kurulmuştur.

1940 ile 1950 yılları arasında, ülke ihtiyacı olan insan gücünün örgün mesleki eğitim kurumları vasıtasıyla yetiştirilmesine çalışılmıştır. Bu dönemde mesleki eğitim alanında yapısal, finansal ve hukuksal açıdan önemli gelişmeler sağlanmıştır.

1942 yılında 4303 sayılı Kanunla girişilen planlı çalışmalar, 1950 yılında 5642 sayılı Kanunla devam ettirilerek Mesleki ve Teknik Öğretim Kurumları büyük bir gelişme devresine girmiştir.

1960'lı yıllarda ülkenin ihtiyaç duyduğu vasıflarda insan gücünün sadece okullar aracılığıyla sağlanamayacağı görüşü hakim olmuştur. Bu dönemde mesleki eğitim için kaynak araştırma faaliyetleri yoğunlaştırılmış ve elde edilen kaynaklar beklemeksizin harekete geçirilmiştir. Bu doğrultuda Avrupa İskan Fonundan sağlanan 1,5 milyon dolarlık kredi ile 5 Eylül 1962 tarihinde Ankara Mesleki Eğitim Merkezi Kurulmuş, 15 Nisan 1993 tarihinden itibaren bu merkezde monitör eğitimine başlanmıştır.

1968-1969 Öğretim Yılından itibaren teknik öğretim kurumları, mühendis seviyesinin altında üç ayrı seviye ve nitelikte operatör, işçi, yarı becerili işçi, usta ve teknisyen gibi üretici teknik personeli yetiştirebilecek üç ayrı okul tipi halinde toplanmıştır. Bunlar Pratik sanat okulları, Sanat enstitüleri ve Teknisyen okullarıdır.

1969-1970 öğretim yılında, mühendis ile becerili işçi ve usta arasındaki yardımcı teknik personeli yetiştirmek amacıyla teknisyen okulları açılmıştır. 1969-1970 öğretim yılında Teknisyen Okulları olarak açılan bu okullar, III. Beş Yıllık Kalkınma Planı hedefleri ve 9. Milli Eğitim Şurası doğrultusunda 1973-1974 öğretim yılında; Teknisyen Okulları Teknik Liselerine, Sanat Enstitüleri ise Endüstri Meslek Liselerine, Kız Enstitüleri de Kız Meslek Liselerine dönüştürülmüştür.

1970'li yıllarda eğitim kurumları ile sanayi işbirliğini öngören önemli gelişmeler olmuştur. Bu dönemde bazı kamu kurum ve kuruluşları ile yapılan protokoller gereği tekstil, matbaa, metalürji gibi bazı meslek alanlarında ortaklaşa eğitim uygulamaları başlatılmıştır.

1973 yılında öğrenim çağında ve öğrenim çağını geçirmiş bulunan yetişkinlerin meslek sahibi yapılması amacıyla Mesleki ve Teknik Öğretim Okulu kurulmuştur. Yine aynı yıl Teknisyen Okulları'nın adı Teknik Lise olarak değiştirilmiştir.

1985-1989 yıl döneminde teknik dallarda İngilizce eğitim yapan Anadolu Mesleki ve Teknik Liseleri ve yurt dışı işçi çocuklarının eğitimi için Almanca eğitimi yapan Anadolu Liseleri ve İmam Hatip Liseleri açılmıştır.

1990-1996 yılları arasında eğitim sisteminin, meslek kazandırıcı yaygın eğitim, ara insan gücü ve yüksek nitelikli insan gücü yetiştiren eğitim olmak üzere az boyutlu bir yapıda ele alınması, ekonominin gereksinim duyduğu nitelikli ara insan gücünün yetiştirilmesinde mesleki ve teknik eğitime öncelik verilmesi hedeflenmiştir.

1996-2000 İyi eğitilmiş bir genç nüfusun 21. yüzyılda, gerek ülkemizin rekabet gücünün artmasında gerekse A.B.' ye uyum bakımından Türkiye' ye büyük avantaj sağlayacağı belirtilmiştir. Örgün ve yaygın eğitim sisteminin nitelik ve niceliğini geliştirerek ekonomik büyüme ve sosyal gelişmenin en önemli unsurlarından olan insan gücünün yetiştirilmesi temel ilke olarak benimsenmiştir. İnsan gücü yetiştirilmesi ve verimliliğin yükseltilmesi amacıyla eğitime ayrılan kaynakların artırılması, özel sektör kaynaklarından da yararlanılması ve bu kaynakların akılcı bir şekilde kullanılması gerektiği vurgulanmıştır.

Orta öğretimden üniversiteye yönelme sürecini yeniden düzenleyebilmek, üniversite önündeki aşırı yığılmayı önlemek ve ülkemizin ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücü yetiştirebilmek amacıyla, yüksek öğretim öncesinde ve orta öğretim kademesinde

yoğun şekilde faaliyet gösteren özel dersanelerin mesleki ve teknik eğitime yönelmeleri ve uygun olanların orta öğretim ve yüksek öğretim kurumu oluşturmaları desteklenecektir.

“Uluslararası rekabet gücünün artırılmasında ileri teknolojinin kullanımı, geliştirilmesi ve üretilmesi birincil öneme sahiptir. İnsan gücü potansiyelinin değerlendirilmesi ve niteliğinin artırılarak üretim sürecine katılımının sağlanması gerekmektedir. Eğitim sistemi bu amaca hizmet edebilmek için dinamik bir yapıya kavuşturulmalıdır. İhtiyaç duyulan insan gücünün yetiştirilmesi amacıyla orta ve yüksek öğretim kademelerinde örgün ve yaygın mesleki-teknik eğitime önem verilecektir (Sert, 2007:26).

### **Türkiye’ de Mesleki ve Teknik Eğitimin Mevcut Durumu**

Günümüzde mesleki ve teknik eğitim örgün ve yaygın olarak yürütülse de sistem yoğun olarak örgün eğitim içinde görülen liselerde yapılmaktadır. Zorunlu 12 yıllık eğitim uygulamasına geçildikten sonra imam hatip ortaokulları açılmıştır. Diğer meslek alanlarının ortaokul düzeyinde eğitim vermesi ise ileriki yıllarda hedeflenmektedir. Mesleki ve teknik eğitim lise düzeyinde 5 farklı kategoride yapılmaktadır. Bunlar; Erkek Teknik Öğretim Okulları, Kız Teknik Öğretim Okulları, Ticaret ve Turizm Öğretimi Okulları, Din Öğretimi Okulları ve Sağlık Öğretimi Okullarıdır. Liselerden mezun olan öğrencilere verilen diploma ile öğrenciler yüksek öğretime devam edebilmektedir (Tongut, 2013:52).

Mevcut durum özetlenerek amaçlar, ilkeler ve politikalar şu şekilde belirlenmiştir:

Nitelikli insan gücü yetiştirilecek ve mevcut işletmelerde çalışanların mesleki ve teknik niteliklerinde iyileştirmeye yönelik çalışmalar desteklenecektir. Mesleki ve teknik eğitimde modüler ve esnek bir sisteme geçilecek, yükseköğretim ve ortaöğretim düzeyindeki mesleki eğitim, program bütünlüğünü esas alan tek bir yapıya dönüştürülecek, mesleki eğitimde, nitelikli işgücünün yetiştirilmesinde önemli yeri olan uygulamalı eğitime ağırlık verilecektir.

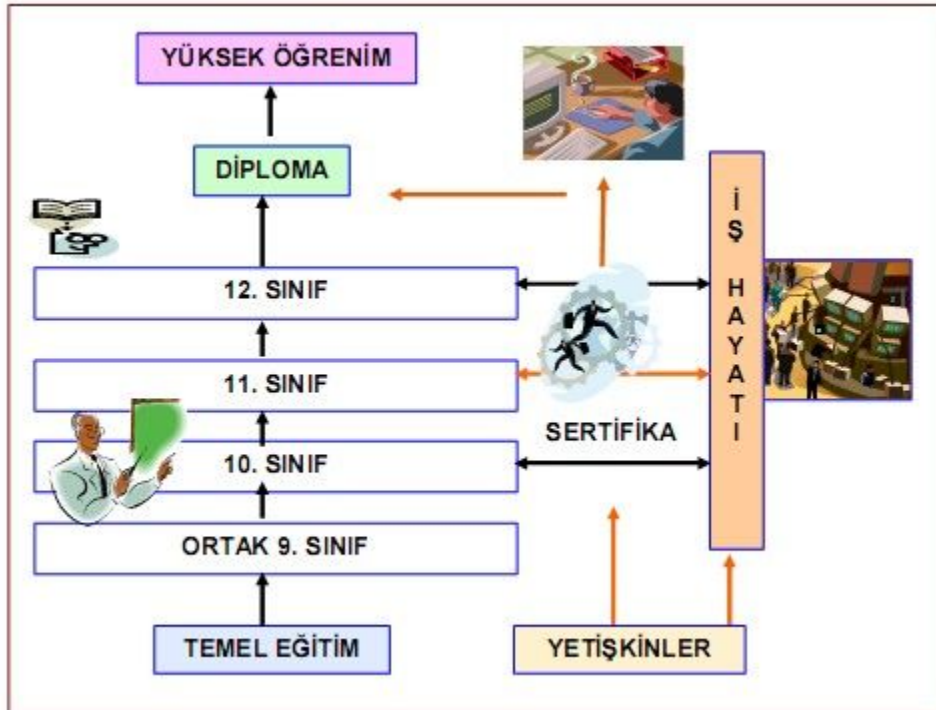
“Meslek standartlarına dayalı yeterliliklerin geliştirilmesi, belgelendirilmesi, belge ve eğitim veren kuruluşların akreditasyonu gibi temel işlevleri içeren Ulusal

Mesleki Yeterlilik Sistemine ilişkin çalışmalar tamamlanacak ve bu sisteme duyarlı bir mesleki eğitim yapısı geliştirilecektir.”

İş bulma ile ilgili hizmetlerin daha fazla kişiye sunularak hizmetlerin kalitesi yükseltilmeye çalışılacaktır. İstihdam garantili programlar, mesleki eğitim kursları yaygınlaştırılacaktır. Aktif iş gücü programları, piyasanın ihtiyacı doğrultusunda düzenlenecektir. Kadınların da ekonomik ve sosyal hayata katılımlarını artırmak için mesleki eğitim imkanları geliştirilerek istihdam edilebilirlikleri artırılabilecektir. Meslek yüksekokulları ile mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları arasında program bütünlüğünü adına iş bölümü ve işbirliği sağlanacaktır. Sanayi ile işbirliği içinde gerçekleştirdikleri uygulamalı eğitim güçlendirilecek ve yaygınlaştırılacaktır (Ata, 2007:12-18).

## 1.6. Mesleki Eğitim Sistemi

**Tablo 1.** Mesleki Eğitim Sistemi (MEGEP, 2006:8).



**Tablo:2** Türkiye’de 2011-2012 öğretim yılı mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında okul, öğrenci, öğretmen ve derslik sayısı (MEB, 2012:18).

Okul Türü	Okul/ Kurum	Toplam Öğr.	Erkek Öğrenci	Kız Öğrenci	Toplam Öğretmen	Erkek Öğretmen	Kadın Öğretmen	Derslik
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim Toplamı	5501	2090220	1151197	939023	113098	65599	47499	52032
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim (Resmi)	5456	1825743	1020669	805074	112409	65272	47137	51628
Mesleki ve Teknik Ortaöğretim (Özel)	45	4348	2119	2229	689	327	362	404
Açık Öğretim Lisesi	-	260129	128409	131720				

### 1.7. Mesleki Eğitim Veren Okul-Kurum Türleri

Milli Eğitim Bakanlığı'nın yayınladığı “Milli Eğitim İstatistikleri-Örgün Eğitim 2011-2012” adlı yayında okul ve kurum türlerinin tümü şu şekilde belirtilmiştir.

- Endüstri Meslek Lisesi,
- Anadolu Teknik Lisesi,
- Teknik Lise,
- Anadolu Meslek Lisesi,
- Anadolu Denizcilik Meslek Lisesi,
- Anadolu Denizcilik Teknik Lisesi,
- Denizcilik Meslek Lisesi,
- Çok Programlı Lise,
- Anadolu Tapu Kadastro Meslek Lisesi,
- Anadolu Tarım Meslek Lisesi,
- Tarım Meslek Lisesi,
- Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi,



- İkili Mesleki Eğitim Merkezi,
- Ziraat Teknik Lisesi,
- Kız Meslek Lisesi,
- Meslek Lisesi,
- Anadolu Kız Meslek Lisesi,
- Anadolu Kız Teknik Lisesi,
- Kız Teknik Lisesi,
- Ticaret Meslek Lisesi,
- Anadolu Ticaret Meslek Lisesi,
- Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi,
- Anadolu İletişim Meslek Lisesi,
- Adalet Meslek Lisesi,
- Sağlık Meslek Lisesi,
- İmam Hatip Lisesi,
- Anadolu İmam Hatip Lisesi,
- Özel Eğitim Meslek Lisesi (İşitme Engelliler),
- Özel Eğitim Meslek Lisesi (Ortopedik Engelliler),
- İş Okulu (Mesleki Ortaöğretim) (Hafif Düzeyde Zihinsel Engelliler),
- Konservatuar,

Polis Koleji olmak üzere günümüzde toplam 32 çeşit meslek edindirecek vasıflı ana eleman yetiştiren lise türleri vardır (MEB, 2012:19).

**Tablo:3** Türkiye’de 2011-2012 öğretim yılı mesleki ve teknik orta öğretim kurumlarında okul, öğrenci, öğretmen ve derslik sayısı (kurum türleri bazında) (MEB, 2012:20).

Okul-Kurum Türü	Okul-Kurum Sayısı	Toplam Öğrenci	Erkek Öğrenci	Kız Öğrenci
Endüstri Meslek Lisesi	593	478549	430060	48489
Anadolu Teknik Lisesi	518	74535	65169	9366
Teknik Lise	481	26187	22290	3897
Anadolu Meslek Lisesi	424	43333	19192	24141

Anadolu Denizcilik Meslek Lisesi	53	7295	6928	367
Anadolu Denizcilik Teknik Lisesi	8	581	554	27
Denizcilik Meslek Lisesi	10	204	176	28
Çok Programlı Lise	561	170554	95235	75319
Anadolu Tapu Kadastro Meslek Lisesi	1	190	133	57
Anadolu Tarım Meslek Lisesi	4	264	179	85
Tarım Meslek Lisesi	21	4127	3326	801
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	99	43809	29848	13961
İkili Mesleki Eğitim Merkezi	73	1415	1363	52
Ziraat Teknik Lisesi	1	-	-	-
Kız Meslek Lisesi	404	211919	4753	207166
Meslek Lisesi	153	71140	14693	56447
Anadolu Kız Meslek Lisesi	179	20699	109	20590
Anadolu Kız Teknik Lisesi	25	1968	-	1968
Kız Teknik Lisesi	92	2194	11	2183
Ticaret Meslek Lisesi	360	242877	130728	112149
Anadolu Ticaret Meslek Lisesi	249	35771	16161	19610
Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	123	32819	23732	9087
Anadolu İletişim Meslek Lisesi	29	3562	1225	2337
Adalet Meslek Lisesi	23	3115	1438	1677
Sağlık Meslek Lisesi	310	70828	20261	50567
İmam Hatip Lisesi- Anadolu İmam Hatip Lisesi	537	268245	126429	141816
Özel Eğitim Meslek Lisesi (İşitme Engelliler)	21	2053	1282	771
Özel Eğitim Meslek Lisesi (Ortopedik Engelliler)	2	97	69	28
İş Okulu (Mesleki Ortaöğretim) (Hafif Düzeyde Zihinsel Engelliler)	89	5949	4027	1922
Konservatuar	11	244	78	166
Polis Koleji	2	1220	-	130

## 1.8. Türkiye’de MEGEP

Türkiye ile Avrupa Birliği arasında imzalanarak yürürlüğe giren Türkiye’de Meslekî Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) Bakanlığımız ve AB komisyonu Türkiye Temsilciliği tarafından onaylanmış ve proje çalışmaları başlatılmıştır (MEGEP, 2004:1). Meslekî Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP), eğitim sistemimizin çağdaş bir yapıya kavuşması açısından oldukça önemli bir çalışmadır. Proje kapsamında meslekî ve teknik eğitim her yönüyle ele alınmakta, eğitim sistemi, öğretim programları, öğretim materyalleri, eğitim kurumları ve uygulamalara yönelik olarak çok çeşitli çalışmalar yürütülmektedir (MEGEP, 2006:9).

Türkiye uzun süredir iş gücünün niteliğini yükseltmek ve ekonominin tüm sektörlerinde istihdam imkanlarını arttırabilmek için mesleki eğitim sistemini geliştirmeye çalışmaktadır. Bu çaba, Türkiye'nin dünyanın önde gelen ekonomileri arasında rekabet edebilirliği ve Avrupa Birliği'ne giriş bağlamında daha da anlamlı hale gelmektedir.

Türkiye'nin bu alandaki çabalarını desteklemek amacıyla 1999 AB Helsinki Zirvesi'nde Türkiye'nin MEDA fonlarından yararlandırılması kararlaştırılmıştır. Bunun sonucunda Türkiye, ekonomisinin iş gücü ihtiyacıyla, mesleki ve teknik okullarının çıktıkları arasındaki boşluğu kapatabilmek amacıyla bazı proje fikirleri geliştirmiştir. Bu yöndeki ilk adım olarak, 4 Temmuz 2000 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avrupa Birliği arasında Türkiye'deki Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesinin (MEGEP) anlaşması (DG1A-D/MEDTQ/04-98) imzalanmıştır (MEGEP, 2004:1).

Projenin Teknik Yardım Ekibi 30 Eylül 2002 tarihinde çalışmalarına başlamıştır. MEGEP'in süresi beş yıldır; ilk altı ayı başlangıç dönemi, geri kalan 4,5 yıllık süre ise uygulama dönemi olarak ayrılmıştır (MEGEP, 2004:10). MEGEP'in toplam bütçesi 58,190,000 Eurodur; bunun 51,000,000 Euroluk kısmı AB tarafından sağlanan hibe, geri kalan 7,190,000 Euroluk kısmı ise Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin yerel katkısıdır. MEGEP Projesi çerçevesinde; meslekî ve teknik öğretim programlarını geliştirme ve modüler öğretim materyallerini (Modül)

hazırlama çalışmaları; Projeler Koordinasyon Merkezi Başkanlığı ile Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı koordinesinde, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Ticaret ve Turizm Öğretimi Genel Müdürlüğü ile Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü katılımları ile oluşan “Ulusal Öğretim Programlarını Geliştirme Grubu” tarafından yürütülmektedir. Projenin genel hedefi; ülkemiz ekonomisinin ihtiyaç duyduğu yüksek nitelikli ve performanslı ara kademe teknik insan gücünü yetiştirebilen, teknoloji geliştirilmesine ve üretimine yatkın bir meslekî ve teknik eğitim sisteminin güçlendirilerek etkili bir şekilde uygulanmasını desteklemektir (MEGEP, 2006:10).

MEGEP, mesleki eğitim ve öğretim sisteminin modernizasyonunun desteklenmesinde, sosyal ortakların alacağı role özel hassasiyet göstermektedir. Aslında, mesleki eğitimin kurumsal ve eğitim sorunları üzerinde sosyal ortakların katılımını arttırmak, mesleki eğitim sistemini topluma daha yaklaştıracak, eğitimde arz ve talep dengesini kuracak ve yerel ve merkezi düzeylerde başarılı reformun uygulanma koşullarını yaratacak anahtar noktalardan biridir.

Bu programın amacı, mesleki eğitim ve öğretim sisteminin modernizasyonunu destekleme sürecinde, Türk Sosyal Ortakların kapasitelerini güçlendirmektir.

Bu program, MEGEP’in ikinci öncelikli hedefiyle, örneğin ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde kamu yönetiminin, sosyal ortakların temsilcilerinin ve işletmelerin kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesiyle ilişkilidir, ancak bununla sınırlı tutulmamaktadır. Gerçekte, bu hibe programı çerçevesinde desteklenecek olan projeler ulusal reformun gelişimine mesleki eğitim sisteminin yerelleşmesine de katkıda bulunabilirler. Bu nedenle, MEGEP’in önceliklerini paylaşan, kaynaklarından istifade eden ve faaliyetlerini tamamlayan projeler makbuldür.

### **Programın öncelikleri:**

1. AB uygulamaları, sorunları, mesleki eğitim ve öğretim alanındaki gelişmeleri ve özellikle mesleki eğitim ve öğretim sistemlerinin sürekli değişen iş

piyasası koşullarıyla uyumunun sağlanmasında AB üye, yeni üye ve aday ülkelerinde bulunan sosyal ortakların rolleri hakkında Türk sosyal ortakların farkındalık düzeylerinin artırılması.

2. Sosyal ortakların kurumsal gelişimi. AB üye, yeni üye ve aday ülkelerdeki eş kurumlarla ilişkilerin ve işbirliklerin kurulması.

3. Mesleki eğitim ve öğretim konusunda sosyal ortakların kapasitelerinin geliştirilmesi.

4. Özellikle yerel düzeyde sosyal ortaklar, resmi ve özel eğitim kurumları ve işletmeler arasında mesleki eğitim konusunda ortaklıkların kurulması ve güçlendirilmesi. (MEGEP, 2006:11).

Bu bağlamda öğrencilere ilgi, istek ve yeteneklerine uygun alan ve dalda eğitim ve öğretim imkânı sağlanması, sektörel gelişme ve taleplerin öğretim programlarına yansıtılması amacıyla meslekî ve teknik orta öğretim kurumlarında 9. sınıflar ortak olmak üzere dört (4) yıl süreli modüler program esasına dayalı eğitim ve öğretime başlanmıştır.

Proje kapsamındaki meslek alanlarında uygulanacak programlar sonucunda verilecek olan diploma ve sertifikanın ulusal ve uluslararası geçerliliğinin sağlanabilmesi amacı ile alan ve dal seçimlerinde sektör araştırma çalışmaları yapılarak sonuçlar, Uluslararası Eğitimin Sınıflandırılması Standardı'na (ISCED 97) göre düzenlenmiştir.

Proje ile Türkiye'deki meslekî ve teknik eğitim sistemi, AB ve gelişmiş ülkelerdeki standartlara yükseltilecek, sosyo-ekonomik gereksinimler ve yaşam boyu öğrenme ilkeleri doğrultusunda bütünlüklü olarak güçlendirilecektir. İş piyasasının ihtiyaçlarına cevap verebilen, temel eğitim, genel orta öğretim ve yüksek öğretim sistemleri ile bütünlük içerisinde, modern, esnek ve kaliteli bir meslekî eğitim sistemi oluşmasına katkıda bulunacaktır.

Bu yaklaşım; iş piyasasının ihtiyaçlarına cevap verebilen, temel eğitim, genel orta öğretim ve yüksek öğretim sistemleri ile bütünlük içerisinde, modern, esnek ve kaliteli bir meslekî eğitim sisteminin oluşturulmasına alt yapı sağlayacaktır. Meslekî eğitim sistemimiz; AB ve gelişmiş ülkelerdeki standartlara yükseltilerek,

sosyo-ekonomik gereksinimler ve hayat boyu öğrenme ilkeleri doğrultusunda güçlendirilecektir (MEGEP, 2006:12).

### **1.9. Modüler Sistemi**

Modüler öğretim; Öğrenci merkezli, bireyselleştirilmiş bir öğrenme öğretme yaklaşımıdır. Esnek yapısı nedeniyle yaşam boyu öğrenme ilkesine uygundur. İçerik ve yapısı itibariyle ülkedeki sosyo-ekonomik gereksinimlere duyarlı, eğitim ve meslek standartları gözetilerek tasarlanmaktadır.

Modüler öğretim, modüler programlar doğrultusunda modüler bir sistemi gerektirmektedir. Modüler sistem, eğitim programının modüllerden oluşmasıdır. Modüllerin bölümleri hiyerarşiktir veya belirli bir sıra takip eder. Her modül ile bir yeterliğe yönelik bilgi ve beceriler kazandırılır.

Modüler programlama, öğrenme-öğretme etkinliklerinin kendi kendine öğrenme imkânı sağlayacak tarzda, kendi içinde bütünlüğü olan ve birbirini işlevsel olarak tamamlayacak biçimde bağımsız öğrenme elemanları şeklinde düzenlenmesidir. Bu yaklaşımda esas alınan öğrenme elemanına modül, bu öğrenme birikimine dayalı olarak düzenlenen öğretim programına da modüler program adı verilmektedir (Alkan, 1997:17), modüler eğitimin kazandırılacak davranışların modüler birimler halinde planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi olduğunu belirtmektedir. Sonuç olarak modüler öğretimi herhangi bir öğretmen-öğrenme sürecinde, içeriğin belirli analizlere dayanılarak kendi içinde küçük bütünlükler olarak düzenlendiği, bireysel öğrenmeye ve yeterlik geliştirmeye dayalı bir eğitim ortamı oluşturmayı amaçlayan öğretim yaklaşımı olarak tanımlamak mümkündür (Sert, 2007:28).

### **Modüler Öğretimin Yararları :**

Modüler öğretim, modüler programlar doğrultusunda modüler bir sistemi gerektirmektedir. Modüler sistem, eğitim programının modüllerden oluşmasıdır. Modüllerin bölümleri hiyerarşiktir veya belirli bir sıra takip eder. Her modül ile bir yeterliğe yönelik bilgi ve beceriler kazandırılır.

- Bireye ilgi ve isteğine göre beceri kazanma şansı tanır.
- Okul ortamında bulunan bilgi kaynakları ile sınırlı kalınmaz ve gerçek yaşama dair güncel ve yoğun bilgi akışı sağlanır.
- Bireysel öğretime olanak sağlar.
- Öğrencinin okul dışında konu ile ilgili bireysel olarak sahip olduğu deneyim ve bilgileri sınıf ortamına da taşıyabilmesini kolaylaştırır.
- Öğrenci öğretim programına farklı zamanlarda girip çıkabilir.
- Farklı programlar arasında geçiş yapma olanağı vardır.
- Programın içeriği farklı durumlarına ve gereksinimlerine uygulanabilir esneklikte düzenlenebilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları arasında geçiş yapma olanağı vardır.
- Eğitim uygulamalarına farklı bir anlayış kazandırmaktadır
- Hazırlanan öğrenme modüllerini bilgisayar destekli öğretim, uzaktan öğretim gibi sistemlere uyarlamak mümkündür
- Özellikle mesleki ve teknik eğitim sisteminde; işgücü eğitimini hızlandırma, sürekli eğitim sağlama, işbaşında eğitim ve kendi kendine eğitim imkânı verme, sistemi yaygınlaştırma, teknolojik gelişmelere uyarlanabilme, eğitim-istihdam arası ilişkileri güçlendirme, kalite ve standart yükseltme gibi etkin bir işleve sahiptir (Sert, 2007:27).

### **Neden Modüler Sistem?**

- Ekonomiktir.
- Sosyal açıdan geniş kitleleri kapsar.
- Bireysel talepleri karşılar.
- Bölgesel farklılıklara cevap verir.
- Yerel yönetimler ve tüm taraflarca uygulanabilir olması nedeniyle diğer sisteme göre daha verimli olduğu düşünülmektedir.

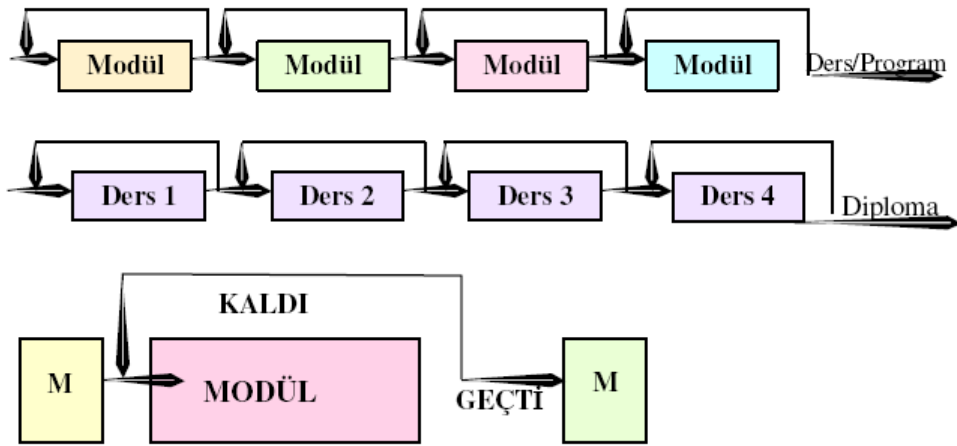
### **Modüler sistemi tutarlı bir eğitsel tasarım yapan özellikler şunlardır.**

- Öğrenme sürecini ve öğrencinin gelişimi net bir şekilde belirlenmiştir.
- Öğretim etkinlikleri öğretim süreci üzerinde etkili olmaktadır.
- Kurallar, standartlar, değerlendirme, rehberlik, belgeleme her modülün

yapısında ve tüm sistemde yer almaktadır.

Modül; sonunda bir işin bir parçasını temsil eden bir yeterlik kazandıran, öğrenme bütünüünün bir parçasını kapsayan, öğrenme amaçlarına ve içeriklerine sahip bir öğrenme birimidir (MEGEP, 2006:10).

**Tablo:4** MEGEP modüler sistem yaklaşımı. Bir dersin gidiş hattı.



### **Modüler sistem;**

- Farklı sistemlerde, farklı eğitsel profillerde ve eğitsel yollarda uygulanabilir.
- Öğrenci farklılıklarına uyum gösterebilir.
- Sistem içerisinde çok çeşitli modüller birlikte kullanılabilir (MEGEP, 2006:26).

### **1.9.1.Modüler Sisteminin Özellikleri**

#### **1.Esneklik**

**Modüler sistemin esnekliğinin dört boyutu vardır:**



**1.Eğitim yoluyla elde edilen becerinin bireysel esnekliği:** Eğitimin, iş piyasasının belirsizlikleri ile baş edebilecek, çeşitli mesleklerde ve ortamlarda çalışabilecek ve yeni becerileri çabucak kazanabilecek bireyler yaratması beklenmektedir. Bireysel esneklik klasik olarak ders programlarını artırarak, “ğrenmeyi öğrenmeye” ve “asli” becerilere ağırlık verilerek ve genel eğitimle yakın ilişkiler kurarak sağlanır. Bireysel esneklik sıklıkla uzmanlaşmayı geciktiren, uzmanlık alanlarını değiştirmeyi kolaylaştıran ve genel eğitim ile meslekî eğitimi yakınlaştıran eğitim programı reformları ile gerçekleştirilmektedir.

**2. Eğitim programı esnekliği:** Eğitim programı esnekliğini zaman, ortam (mekân) ve birey boyutunda tanımlayabilmekteyiz, ancak bu esnekliğin birden fazla boyutu bulunmaktadır. Eğitim programının zaman esnekliği, değişen beceri gereksinimlerine göre programının gncelleştirilebilirlik kapasitesidir. Eğitim programının ortam esnekliği, programın yerel koşullara ve yerel iş piyasasına uygun şekilde biçimlendirilebilir olması anlamına gelmektedir. Eğitim programının bireysel esnekliği ise programın, öğrencinin tercihlerine göre veya öğrencinin belli ihtiyaçlarına göre, özellikle de dezavantajlı durumda olanların ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde biçimlendirilebilir olmasıdır.

Eğitim programının esnekliği, eğitim programının modüllerden oluşması veya programın yapısında gerçekleştirilecek diğer değişikliklerle, eğitimin kontrolünün merkeziyetçilikten uzaklaştırılmasıyla, ekonomik değişikliklere daha iyi cevap verebilmek için “iş hayatının” koşullarını dikkate alan düzenlemelerle, uluslar arası, ulusal ve yerel düzeyde çalışma yaşamı ile daha sıkı bağlar kurularak sağlanabilir.

**3. Sunum esnekliği:** Bu esneklik, farklı öğrencilerin aynı eğitim programını farklı öğrenme yöntemleri ile farklı kurumsal bağlamalarda ve farklı zaman birimlerinde takip edebilmelerini sağlar. Sistemin, farklı geçmişleri olan, farklı ortamlardan gelen öğrencilerin, özellikle, yetişkinlerin, dezavantajlı öğrencilerin, sistemden ayrılanların veya ayrılma riski içinde olanların, geleneksel öğrenme yöntemleri kendilerine uygun olmayan bireylerin ilgisini çekmesini sağlar. Sunum esnekliği aynı zamanda maliyetleri düşürür ve verimliliği artırır. Esneklik; farklı

pedagojik yaklaşımlar desteklenerek, eğitimde tüm süreçlerin özgürce çeşitlenmesi sağlanarak da gerçekleştirilebilir.

**4. İzlenecek yolların esnekliği:** Bu esneklik eğitime ulaşımın serbest olması, farklı disiplinlerdeki öğrenciler arasında uçurumlar bulunmaması, geçişlerin kolay olması ve her bir yolun çok sayıda iş ve eğitim hedefine açılması anlamına gelmektedir. Böylece meslekî eğitimden daha fazla bireyin yararlanmasını sağlamak, meslekî eğitim gelecekteki beceri gereksinimlerinin belirsizliği ile daha iyi başa çıkabilecek, bireysel seçeneklere açık olacak ve meslekî eğitimin statüsü yükselecektir. İzlenecek yolların esnekliği müfredatın kapsamını genişletmek, meslekî eğitim ile genel eğitim arasındaki sınırları azaltmak ve aralarında köprüler kurmak, giriş için kolaylaştırıcı düzenlemeler yapmak, önceden öğrenilenleri saymak ile sağlanabilir (MEGEP, 2006:27).

### **1.9.2. Modüler Öğretim Yöntem Ve Teknikleri**

Modüler bir program uygulamadan önce öğrenci ile ilgili bazı soruların sorulması gerekir.

- Bu öğrenciler bağımsız çalışabiliyorlar mı?  
Çalışamıyorlar ise ne yapmalı?
- Bağımsız çalışmayı takdir ve tercih edecekler mi?  
Etmeyeceklerse ne yapmalı?
- Bu öğrencilerin okuma becerileri metin hâlindeki yönergeleri takip etmek için yeterli mi?
- Bu yöntemle öğrenmek için yeterli zamanları var mı?  
Yoksa bunu aşmak için ne yapmalı?
- Öğrenciler kendilerinden ne beklendiğini biliyorlar mı?
- Bu tür bir öğrenmeye başlamadan önce uygulamalarla birleştirilmiş bir yönerge var mı?
- Bu öğrenme yöntemi öğrencilerin toplam iş yükünü nasıl etkiler?

Bu sorular daha sonra değerlendirmede faydalı olacak sorulara yol açmalı fakat aynı zamanda modülerin uygulanmasından önce planlama aşamasında da bir şeyler düşündürmelidir. Öğretmen veya eğitmenin öğrenme ortamının bir parçası olduğu açıktır. Öğretmen ya da eğitimci farklı eğitim ortamlarını nasıl değerlendireceğini bilmelidir. Öğrenme süreci içerisinde öğretmen veya eğitmenin yeri de sorgulanmalıdır.

Öğretmen veya eğitmenin görevi her modül veya modül dizisi için uygun eğitsel yöntemleri tasarlamak, oluşturmak ve uygulamaktır. Bunun için önce öğrencilerin bireysel özelliklerine ve öğrenme stillerine uygun öğrenme yaklaşımları benimsenmeli ve öğrencilere en uygun öğrenme yöntem ve teknikleri uygulanmalıdır (MEGEP, 2006:29).

## • **Öğrenme Stilleri ve Yaklaşımları**

Herkes öğrenebilir fakat aynı şekilde öğrenemez. Herkesin en iyi öğrendiği yolu bulup o yolu açmalı ve yolda ilerlemesi sağlanmalıdır. Çünkü bireyin öğrenme stilini belirlemek ve gerekli düzenlemeleri yapmak kişinin başarısını artırır.

Her bir birey/öğrenci yeni ve zor bir bilgiyi öğrenmeye hazırlanırken, öğrenirken ve hatırlarken farklı ve kendine özgü yollar kullanır.

Çağdaş öğrenme yaklaşımları aşağıdaki başlıklar altında toplanabilir.

- İşbirlikçi Öğrenme,
- Buluş Yoluyla Öğrenme,
- Probleme Dayalı Öğrenme,
- Tam Öğrenme
- Aktif Öğrenme.
- Davranışçı Öğrenme,
- Bilişsel Öğrenme,
- Yapısalcı Öğrenme,
- Çoklu Zekâ kuramı ile öğrenme,
- Açık Uçlu Öğrenme,
- Diğer Öğrenme Yaklaşımları.

Öğrencilerin öğrenme stillerinin bilinmesi, pek çok öğrencinin sadece öğrenme stillerinin bilinmediği için öğrenemedikleri veya istenmeyen şekilde davrandığı gerçeğinin anlaşılmasını sağlayacaktır. Böylece bireyin özelliklerine uygun öğrenme stili belirlenerek, öğrencilere uygun öğrenme ortamı, öğrenme yöntemi ve tekniğine karar verilebilir. Bunu sonucunda daha etkili, verimli ve kalıcı öğrenme sağlanabilir.

Öğrenme türleri olarak da adlandırılan öğrenme stillerini dört gruba ayırmak da mümkündür.

- Yapararak Öğrenenler
- İzleyerek Öğrenenler
- Düşünerek Öğrenenler
- Hissederek (Dokunarak) Öğrenenler (MEGEP, 2006:30).

- **Öğrenci Merkezli Öğretim.**

Modüler öğretim, bireylerin kendilerine uygun öğrenme stillerine göre düzenlenebilecek öğrenme olanakları sağlamaya uygun esnek bir öğrenme yaklaşımı sunmaktadır.

Modüler öğretim öğrenci merkezli olup, öğrenci sınıf, atölye ve laboratuvarındaki çalışmaların merkezidir. Öğrenci hayat, iş, aile ve toplum ilişkilerini, ulusal ve kişisel ihtiyaçlara yönelik bazı temel kavram ve ilkeleri anlamak, kabullenmek zorundadır. Öğrenci, sağlam bir kavram ve kurallar temeline sahip olduğunda, yeni edindiği bilgileri özümseyerek yaşam boyu öğrenmeye katmış olacaktır.

Öğrenci merkezli eğitimin asıl amacı, öğrenciye kendi öğrenme profilini ve türünü keşfetmeyi sağlamak ve böylece öğrenmeyi öğretmek olmalıdır. Öğrenmenin etkinliğini artırabilmek için de eğitim, öğretim programları ya da öğretim tekniklerinden önce öğrenmenin kendisinden yola çıkılmalı diğer kavramlar bunun üzerinde yapılanmalıdır.

Bilimsel ve teknolojik alanlardaki gelişmeler, eğitim sistemlerini de derinden etkilemiş eğitimdeki yeni kavramlar; yapıcılık, yaratıcılık, güdüleme, bireylerin yeteneklerindeki farklılıklar, geleneksel öğretmen merkezli öğrenme-öğretme

süreçleri yerine, merkeze öğrenciyi alan öğrenci merkezli öğrenme-öğretme süreçlerinin kullanımını gerekli kılmıştır.

Öğrenci merkezli öğrenme “Öğrenenin öğrenme sürecinin sorumluluğunu taşıdığı, öğrenene öğrenme sürecinin çeşitli yönleriyle ilgili karar alma ve öz düzenleme yapma fırsatlarının verildiği ve öğrenenin karmaşık öğretimsel işlerle öğrenme sırasında zihinsel yeteneklerini kullanmaya zorlandığı bir öğrenme süreci” olarak tanımlanabilir.

Genel anlamıyla bireyin öğrenme süreçlerinin merkezinde yer aldığı bu yaklaşım, öğrenene somut yaşantılar, birinci kaynaktan bilgi ve bu bilgileri içselleştirme yoluyla öğrenme fırsatları sunmaktadır (MEGEP, 2006:31).

### **Öğrenci merkezli eğitim özellikleri**

- Kendini tanıyarak ve bireysel özelliklerinin farkında olur,
- Yetenek ve ilgi alanlarının farkında olarak bunları geliştirir,
- Kendini gerçekleştirme bilincini yaşam biçimi haline getirir,
- İşbirliği ile çalışma becerisi kazanır,
- Grupla uyum içinde çalışır ve düşüncelerini rahatlıkla söyler, farklı görüşlere saygı bilinci gelişir,
- Problem çözme ve karar verme becerisi kazanır,
- Eleştirel düşünme becerisi ve alışkanlığı kazanır,
- Sorgulayan ve neden sonuç bağı kuran bir düşünce yapısına sahip olur,
- Etkili iletişim becerilerini geliştirir,
- Bilgi edinme yollarını öğrenir ve bilgiyi kullanır,
- Kendine özgü öğrenme stillerinin farkına varır ve bunları etkili şekilde kullanır,
- Akademik bilgiler ile yaşam arasında bağ kurar,
- Bilimsel düşünme becerisini yaşam biçimi haline getirir,
- Teknoloji ürünlerini tanıyarak ve bunları kullanma becerisi kazanır,
- Yorumda bulunur, olası problemlere çözüm önerileri getirir,
- Anlamlı öğrenme için öğrenme stratejileri geliştirir,

- Zamanını ve enerjisini verimli kullanır,
- Yaratıcı düşünme becerilerini geliştirir.
- Esnektir, öğretim sürecinde farklı öğrenme yöntem ve teknikleri kullanır,
- Öğrencilere bireysel ilgi ve yetenekleri doğrultusunda öğrenme olanağı verir,
- Öğretmen danışman ve rehberdir,
- Yaparak ve yaşayarak öğrenme fırsatı verir,
- Ders saatleri dışında da araştırma faaliyetleri devam ettiğinden öğrenmenin sürekliliğine olanak sağlar. “Yaşam Boyu Öğrenme” bilincini yaşam biçimi haline getirir.

Sonuç olarak öğrenci merkezli öğretim uygun strateji, yöntem, teknik, taktik, araç-gereç, materyal ve ortamların yanı sıra bu konuda belirli yeterlik düzeyine ulaşabilmiş öğretmenlerle birlikte kullanıldığında özgüvenini kazanmış, tüm yeteneklerini üretim için işe koşabilecek katılımcı; üretirken ve tüketirken birlikteliği esas alan olumlu, uyumlu, doyumlu, içten güdülenmiş, saygılı, özverili bireylerin yetişmesi gerçekleştirebilir. Bu yeterliklere ulaşmış olan bireylerde uluslar arası rekabet gücü üstün bir toplumun sürekliliğini sağlayabilirler. Böylece kalıcı izli unutulmayan, öğrendiklerini gerektiğinde etkin kullanılabilen öğrenmeye arzulu bireylerle donanmış bir toplumu da rahatlıkla gerçekleştirmek söz konusu olabilir (MEGEP, 2006:32).

### **1.9.3.Modüler Öğretimde Ölçme ve Değerlendirme**

Ölçme ve değerlendirme öğrencinin performansının yanı sıra eğitim süreci için gerekli geri bildirimler sağlayan süreçtir. Ölçme ve değerlendirme genellikle öğrencilerin kazanımlarına dayanır. Öğrencilerin performansının niteliği ile ilişkilidir ve öğrenci için sonuçları vardır.

### **Ölçme ve Değerlendirmenin Amacı**

Okullarda yapılan ölçme ve değerlendirme çalışmaları daha çok iki amaca yöneliktir. Bunlar öğrenci başarısının ölçülmesi ve değerlendirilmesi ile bir eğitim programının amacına ulaşip ulaşmadığının değerlendirilmesidir.

Öğrenci başarısının ölçülmesi amacıyla uygulanan sınavlar amacına göre, farklı isimler alabilmektedir.

- **Hazır Bulunuşluk Düzeylerini Belirleme Sınavları (Readness Sınav)**

Planlanan bir öğrenme birimine öğrencilerin bilgi ve beceri düzeyi olarak ne kadar hazır olup olmadıklarını belirlemek amacıyla yapılan sınavlardır. Hazır bulunuşluk sınavı ile öğrencilerin öğrenme birimine geçmeden önce ne tür eksikleri olduğu belirlenir ve bu eksikler tamamlanır. Bazı kaynaklarda bu tür sınavlara diagnostic veya ön sınav da denilmektedir.

- **İzleme Sınavları (Formative Sınav)**

Bu tür sınavlar öğrencinin bir konu veya ünite ile ilgili öğrenme eksiklerini ve güçlüklerini belirlemek amacıyla yapılan sınavlardır. Bu sınavlarda o konu ile ilgili tüm hedeflere yer verilerek öğrencinin hangi hedeflere ulaşip ulaşamadığı belirlenebilir. Bu tipteki sınavlar not verme amacını gütmeyen, öğrencinin bilgi ve becerisindeki eksiklikleri saptamaya yönelik sınavlardır.

- **Düzyer Belirleme (Summative Sınav) Sınavı**

Bir eğitim sürecinin belli dönemlerinde veya eğitim sürecinin sonunda yapılan, öğrencinin başarısını ve durumunu ölçmeye ve değerlendirmeye yönelik sınavlardır.

Belirtilen testler ile öğrencinin öğretime girişte, öğretim sürecinde ve öğretim sürecinin sonunda gösterdiği başarılar değerlendirilebilir.

Eğitimde kazandırılmak istenen yeni davranışların beklenen düzeyde öğrenilmiş olup olmadığına karar verebilmek için bazı koşulların yerine getirilmesi gerekmektedir. Önce bu davranışların, geçerliliği ve güvenilirliği yeterli derecede yüksek olan ölçme araçlarıyla ölçülmesine ihtiyaç vardır. Bir kişinin belli davranışlarda erişmiş olduğu yetkinlik ve kararlılık nesnel bir biçimde belirlenmedikçe, bu kişinin ilgili davranışlarda

beklenen düzeye erişmiş olup olmadığına karar verilemez. Yapılacak ilk iş, öğrencilerin, onlara öğretilmesi hedef alınan davranışları öğrenmiş olup olmadıkları ve bu davranışlarda erişmiş oldukları yetkinlik ve kararlılık derecelerinin nesnel olarak ortaya konulmasıdır. Bu davranışlara sahip olup olmadıkları ve bu davranışlarla ilgili olarak gerçekleştiği görülen öğrenme düzeyi ile gerçekleşmesi beklenen öğrenme düzeyleri arasında fark bulunup bulunmadığı, yani elde edilen sonucun beklenene uygunluk derecesi hakkında ancak bu koşullarla bir karara ulaşılabilir.

**Buradan çıkan sonuç şudur:** Önce, öğrencilere kazandırılması hedef alınan davranışlarda erişilen öğrenme düzeyi ölçülmeli; sonra da, bu öğrenme düzeyi, görülmesi beklenen öğrenme düzeyi ile karşılaştırılmalıdır. (MEGEP, 2006:33).

### **Modüler Öğretimde Ölçme ve Değerlendirme**

Modüler öğretim uygulayan öğretim kurumlarında öğrencilerin;

- Modüllerin sonunda kazandığı yeterlik ölçülmelidir
- Dersin sonunda modüller ile kazandıkları tüm yeterlikler ölçülmelidir
- Okulda, işletmede ve kendi kendilerine yaptıkları tüm öğrenim faaliyetleri değerlendirilmelidir.
- Bu amaçla öğrenciler, modüldeki faaliyetlerde kazandıkları bilgi ve becerileri bu bölümde yer alan ölçme araçları ile;
- Ölçme soruları ile bilgiye dayalı kazanımlarını ölçerler.
- Uygulamalı testler ile de öğrenme faaliyetindeki uygulamalarda kazandıkları becerileri ölçerler.
- Ölçme sonucunda öğrenciler faaliyetlerin sonundaki kazanımlarını belirlerler.
- Değerlendirme sonucunda öğrenciler bir sonraki faaliyet veya modüle geçerler.
- Öğretmenler gerekli gördüğü takdirde öğrencilere yeni ölçme ve değerlendirme araçları hazırlayarak uygulayabilirler.

Öğretmenler;



- Öğrencilerin, cevaplarını modülün arkasındaki cevap anahtarı ile karşılaştırarak kendi kendilerini ölçmelerine rehberlik eder.
- Öğrencilerin, yanlış ve doğru cevapların sayısına göre kendini değerlendirmelerine yardımcı olur.
- Öğrencilerin, eksik olduğu noktaları tamamlamalarını sağlar.
- Öğrencileri, başarılı ise bir sonraki faaliyet veya modüle geçmeleri için yönlendirir (MEGEP, 2006:34).

### **Modüler Öğretimde Öğrenme Ortamı**

Öğrenme ortamı kavramı, çalışılan yer, öğrenme atölyesi, vb. yerine kullanılır. Eğitimin amaçları çok çeşitli olabilmekte ve belirli öğretim bileşenleri çerçevesinde, bilgi, beceri ve tutumlarla ilgili öğrenme süreçlerine karşılık gelmektedir. Öğrenme sürecinde istenilen sonuçlara ulaşmak için bir öğrenme ortamının gerekli olduğu açıktır. Öğrenme ortamı öğrenme sürecinin bir aracıdır, çünkü öğrenme sürecinin düzgün ve etkin yürümesi için gerekli koşulları yaratır. Öğrenme ortamı kavramı eğitim veya öğretim amaçları ile ilişkilidir. Farklı eğitim ve öğretim amaçlarına bağlı olarak öğrenme ortamları çeşitlilik gösterir. Aslında, her eğitim ortamı öğrenmeye uygun hâle getirilebilir.

Öğrenme sürecini desteklemek açısından çevre/ortam şu taleplere cevap vermelidir:

- Ortam, amaçlanan öğrenme etkinliklerini gerçekleştirebilmek için gerekli tüm bileşenlere sahip olmalıdır.
- Ortam gerekli zihinsel ve öğrenme etkinliklerini uyarmalıdır.
- Ortam olabildiğince gerçekçi olmalıdır.
- Ortam modeller içermeli ve destek sağlamalıdır.
- Ortam öğrenme sürecinin yönlendirilmesini öğrenciye bırakmalıdır.
- Ortam öğrenciye süreç konusunda bilgi edinme olanağı tanınmalıdır.

Sözü edilen bu talepler, modülün uygulanmasından önce ve sonra cevaplanması gereken uygun sorulara dönüştürülebilir (MEGEP, 2006:35).

#### 1.9.4.Öğrenme Ortamında Öğretmen ve Öğrencinin Değişen Roller

##### Öğretmenin Rolü

Öğrencilerin bağımsız öğrenme yeteneklerini arttırma hedefi, öğretmenin görevlerinin daha çeşitli, yoğun ve daha değişken olmasını gerektirmektedir. Her modüle ilişkin hazırlıklar, öğrenciye sunulmadan önce tamamlanmalıdır. Öğretmenin öğrenmeyi, öğrenme süreci için önemli olan iki soruyu önceden incelemesi gerekmektedir.

- Öğrencilerim, öğrenme faaliyetlerini bağımsız olarak gerçekleştirmeye ne kadar istekli ve ne kadarını yapabilirler?
- Öğrencilerimin, bağımsız öğrenme yeteneğini geliştirmek için ne tür ve hangi derecede dış kontrol gereklidir?

Öğretmenin giderek artan biçimde bir uzman olarak davranması yanında öğrenme süreçlerinin bir düzenleyicisi ve denetleyicisi olarak da davranmakta olduğu gözlenmektedir. Öğretmenin yeni bir öğrenme ortamı oluşturma ile ilgili görevleri aşağıdaki gibi açıklanabilir.

**Bilgi Sağlayıcı:** Öğretmen, öğrencilerini modülün öğrenim görevlerine doğru yöneltir. Öğrenme sürecine ilişkin olarak öğrencilere, öğrenme hedefleri ve çalışma yöntemi hakkında açıklama yaparak destek sağlar. Öğrenme süreleri ve öğrencinin belirli ödevleri sunması gereken zamanlar hakkında bilgi verir.

- ✓ Öğretmen öğrencilerinin öğrenim görevlerinin (bağımsız biçimde) uygulanması için yeterli bilgisi olup olmadığını kontrol eder;  
Öğretmen programlanmış olan ders ve iletişim saatleri, sunulacak olan belgeler ya da yapılacak olan testleri bildirir (MEGEP, 2006:42).

**Uzman ve Rehber:** Öğretmen, bir uzman olmanın yanı sıra yardım sağlayan bir uzmandır. Öğrenme sürecini gerçekleştirmesinde öğrenciyi destekleyen ve öğrenme faaliyetleri hakkında inceleme yapan bir çalıştırıcı ve dert ortağıdır. Beklentilerin neler

olduğunu açık biçimde ifade eder. Kendi katkısını belirtir ve öğrencinin kendi sorumluluğunun ne olduğunu açıklar.

- ✓ Öğrenci ile yeterli bir çalışma ve denetleme ilişkisi kurar.
- ✓ Öğretmenin görevleri ve öğrencinin kendisinin sorumlu olduğu öğrenim görevlerine göre açık bir ayırım yapar.
- ✓ Öğrencilerin çalışma yöntemini gözlemler ve öğrenmesini iyileştirmek için yardım sağlar.

**Kolaylaştırıcı:** Öğretmen öğrencilerinin bilgiye erişimlerinde doğru eğitimsel araçlara sahip olup olmadığını ve bu araçların iyi uygulanıp uygulanmadığını inceler gerektiğinde ortam ya da ekipmanlar hakkında ilave bilgiler sağlar.

- ✓ Öğrencilerin yeni ortam ve donanımına ne kadar aşina olduğunu araştırır;
- ✓ Modül için gerekli olan elektronik öğrenme materyallerinin olup olmadığını ve verilir verilemeyeceğini kontrol eder.

**Kalite izleyicisi:** Öğretmen, öğrenimin denetleyicisi olarak öğrenme sürecini zaten sürekli değerlendirmektedir. Öğrenme boyunca eğitimin kalitesini yükseltmek amacıyla sürekli biçimde, öğrenme ortamının uygun hâle getirilmesi ve iyileştirilmesi üzerine de çalışır. Öğrenme şartlarını ve eksiklikleri sürekli izler.

**Öğrenme rotası izleyicisi:** Denetleyici öğretmen öğrencinin ilerlemesini sürekli izler ve bunu öğrenci ile ilgili kayıtlara iletir. Öğrenimin sonuçlarını, kayıtları ve değerlendirmesine ilişkin yapılan düzenlemeleri gözlemler (MEGEP, 2006:43).

## **Öğrencinin Rolü**

Öğrencinin kendi öğrenme sürecine ilişkin sorumluluğu artar. Kendi öğrenme ortamını oluşturur ve giderek artan biçimde kontrol eder. Ancak öğrenci kendine aşağıdakiler gibi bir dizi soru sormayı öğrenirse başarılı olabilir.

- ✓ Öğrenim bileşeninin üstesinden tek başıma ya da diğerleri ile birlikte nasıl gelebilirim?
- ✓ Öğrenim faaliyetini zaman boyunca nasıl planlarım?
- ✓ Öğrenmeye ilişkin sorularımı ve sorunlarımı nasıl formüle ederim?

- ✓ Nereden ve kimden geri bildirim alabilirim?
- ✓ Hâlen hangi problemlerim vardır?
- ✓ Öğrenim görevini sonraki adım için nasıl daha iyi düzenleyebilirim?

Bu sorular öğrenme ortamının geliştirilmesi için talimatlar şeklinde olabilir.

Öğretmen öğrenciye aşağıdaki önerileri vererek ve bunları tartışarak yardımcı olur.

**Belirtilen tüm eğitim araçlarına sahip olduğunuzdan emin olunuz:**

Öğrenim prospektüsleri ve modül broşürleri neye ihtiyacınız olduğunu belirler. Zamanında yapınız.

**Zamanınızı düzenleyiniz ve zaman baskısından kaçınınız:** Öğrenme faaliyetlerini planlamanın aksamalar durumunda uyarlanabileceği bir biçimde planlayınız. Son tarih için bir pay bırakın ve diğer bileşenlerin öğrenim yükünü de değerlendiriniz. Gerekli ise planlamanızı yeniden yapınız.

**Öğrenme ortamını tüm modül için hazırlayınız:** Planlanan öğrenim görevleri üzerinde tek başınıza mı yoksa diğerleri ile birlikte mi çalışmak istediğinize ve bunun ne zaman ve nerede yapacağınıza karar veriniz. Bu amaç için verilen öğrenim programını inceleyin ve kendi planlamanızı buna uygun olarak yapınız.

**Çalışma ortamını seçiniz:** İstedığınız altyapıya sahip çalışma alanının birkaç yerde mevcut olması muhtemeldir. Bilgisayarlar sadece tesislerin merkezlerinde değil ayrıca bilgisayar dersliklerinde de bulunur. Evde kullanımınızda olan bilgisayar ve görsel-sesli ekipmanlar da uygun olabilir, böylece yazılımı ödünç alarak evde de çalışabilirsiniz.

**Eksikliklerinizin çalışmanıza engel olmasına izin vermeyiniz:** Görevlerin uygulanmasına başlamadan önce ekipmanlar, ortamlar ve araçların çalışmasını bildiğinizden emin olunuz. Kendinizi zamanında bilgilendiriniz. Ekipmanlar, ortamlar ve araçlarla öğrenme görevlerini gerçekleştirmeden önce eksikliklerinizi tamamlayınız.

**Elektronik öğrenme materyalleri hakkında kendinizi önceden bilgilendiriniz:** Hangi yazılım ya da sesli-görsel materyallere sahip olduğunuzu inceleyiniz. Yapısı nasıldır? Öğrenme görevini gerçekleştirmek için her şeyin üzerinden mi yoksa belirli parçaların üzerinden mi geçmeniz gereklidir? Materyaldeki doğrulama, geri bildirim ve yardım seçeneklerini kontrol ediniz.

**Sosyal öğrenme ortamını planlayınız:** Öğrenme görevlerinin aynı anda ve diğer öğrencilerle birlikte yapılmasının öğrenme süreci için avantajlı olup olmadığını kontrol ediniz.

**Yardım ve rehberlik olanaklarını belirleyiniz:**

Neler için ilave yardım ve rehberlik ihtiyacı duyacağınızı değerlendiriniz. Konuya ilişkin olanaklar seçtiğiniz ortama bağlı olabilir. Yardım ve rehberlik istediğiniz anlarda kimlere danışılabileceğini belirleyiniz (MEGEP, 2006:44).

### **1.9.5. Modüler Öğretim Materyalleri**

Modül, Başlangıcı ve sonu olan, bireysel öğretimi esas alan, kendi içinde bütünlük gösteren, bir sistematik çerçevesinde düzenlenmiş öğretim yaşantılarından oluşmaktadır. Öğrencilerin belirli hedefe ulaşmasını sağlamaya dönük olarak her modül, birbiri ile uyumlu olarak çalışan belirli parçalardan oluşmaktadır. Modül, öğrencinin kendi hızında ilerlemesine ve kaydettiği başarının, kendisine anında bildirilmesine olanak sağlamaktadır. Geleneksel yaklaşımda içerik; konu, ünite, ders olarak gruplaşırken; modüler yaklaşımda içerik, modüller çerçevesinde oluşmaktadır (MEGEP, 2006:25).

Modül aşağıdaki öğeleri içeren bir öğrenme birimidir:

- Öğrenme süresi toplam 40 saattir. Kazandırılacak yeterliğe bağlı olarak her modül 40/8, 40/16, 40/24, 40/32 ve 40/40 olabilir.

**40/32:**

- 40 saat faaliyetlerin tümü için gerekli olan toplam öğrenme süredir.
- 32 saat öğretmen rehberliğinde ve gözetiminde değerlendirilen süredir.
- 8 saatlik aradaki fark ise öğrencinin kendi kendine farklı öğrenme ortamlarında, araştırma, ödev, gözlem veya inceleme yapmak amacıyla kullanacağı öğrenme süresidir.

• Modüllerde önerilen bu süreler öğrenme faaliyetlerdeki teorik ve uygulamalı tüm içeriği kapsar.

- ✓ Bir öğrenme bütünüdür tutarlı bir parçasıdır.
- ✓ Öğrenme amaçlarına ve içeriklerine sahiptir.
- ✓ Sonunda bir işin bir parçasını temsil eden bir yeterlik kazandırır.

Öğrenmenin içeriğini eğitim öğretim amaçları belirler. Amaçlar gereklidir fakat öğrenme aktiviteleri sırasında öğrenci ve öğretmen tarafından açıkça kullanılmaz. Amaçlar, sonuçta kazanılan bilgi, beceri ve tavırları belirtmek, durumları, verileri, formülleri ve süreçleri tutarlı bir şekilde açıklamak amacı ile içerikte gerçekleştirilmiş metinlere, çizimlere, görüntülere yedirilmiştir (MEGEP, 2006:46).

#### **Bir modülün öğrenme içeriği ile ilgili olarak:**

- ✓ İçerik tüm amaçları kapsamaktadır.
- ✓ İçerik tüm öğrenenlerin anlayabileceği biçimdedir.
- ✓ Öğrenme içeriği amaçlara aktarılmıştır.

Aktarım uygun değilse içeriğin gözden geçirilmesi gerekir. Öğretmenler gerektiğinde yeni modül hazırlayabilir ya da bir modülün değişen faaliyetini yeniden geliştirebilirler.

#### **Amaçlar şunları içerir:**

- Öğrenci davranışı bir fiil ile ifade edilir.
  - İçerikte öğrenci davranışının özünü tanımlayan bir yön bulunur.
  - Davranışın sergileneceği koşullar belirtilir.
  - Standart ve öğrenci davranışının göstereceği ölçütler yer alır.
- 
- ✓ Öğrenme süreci içeriğin düzenlenmesini kolaylaştırır.
  - ✓ Öğrenci veya modül ile ilgili açıklamalar bulunur.
  - ✓ Süreçle ilgili öneriler verilir.
  - ✓ Değerlendirme bölümü bulunur.

#### **Değerlendirmeyi ilgilendiren sorular:**

- ✓ Değerlendirmenin nasıl yapılacağını öğrenci net olarak biliyor mu?
- ✓ Öğrenci hangi koşullarda geçip kalacağını önceden biliyor mu?
- ✓ Öğrenci hangi koşullarda geçip kalacağını net olarak biliyor mu?
- ✓ Öğrencinin kendi kendisini değerlendirmesi için bir araç var mı?

### **Modül Çeşitleri**

İçerik açısından : Teori modülü, Pratik modülü, Çalıştay modülü, Karışık modül.

- Ortak modüller (Tüm alanlar için ortak)
- Alan/dal modülleri (Alandaki tüm dallar için ortak)
- Meslekî modüller (Mesleğe özel)
- Seçmeli modüller (Bölgesel ve bireysel ihtiyaçlara göre) (MEGEP, 2006:47).

### **Modülün Yapısı**

Her modül öğrenciler için bir rehberdir. Bu rehber şunları içermektedir:

- Modülün içeriğinin kısa bir sunumu için giriş bölümü bulunur.
- Başlangıç şartları. Öğrencinin modüle başlamadan önce sahip olması gereken bilgi ve becerileri ile ilgili ön koşullar belirtilir.
- Çalışma yükü saatlere göre tanımlanır.
- Gerekli araçlar belirtilir.
- Öğrenmenin amaçları ve içeriği açıklanır.
- Çalışma görevleri, yönergeleri, öneriler ve ipuçları verilir.
- Yararlanılabilecek kaynaklar önerilir.
- Değerlendirme yöntemi ve değerlendirme standartları öğrenciye net olarak belirtilir (MEGEP, 2006:48).

### **Modülün İçeriğinin Tasarlanması**

Modüler sistemin avantajı, meslekî gerçeklerin, modüller içerisinde gelişmiş bir eğitsel yöntemle sunulabilmesidir. Modüler sistem, meslekî ve genel konuların mantıklı bir bütünlük içerisinde birleştirildiği sistemdir.

Modüllerin tasarım süreci ancak aynı meslek alanındaki öğretmen ve yetiştiriciler arasında yapıcı iş birliği ile mümkündür. Eğitim programındaki tüm

zorunlu meslekî konuları kapsayabilmesi için modüllerin dikkatle hazırlanması gerekmektedir. Modüller uygulanırken rehberlik ve yönlendirmenin meslek öğretmenleri ve diğer eğitimciler tarafından yapılması gerekecektir.

Modüler sistemin *en basit oluşumu*, konuların içeriğinin öğrenme adımları dâhilinde tutarlı birimlerden meydana gelmesidir. Modüler sistemde her konunun içeriği sırayla özümseyecek faaliyetlere ayrılmıştır.

- Modüllerin bireysel ya da grup çalışmasına uygun olması gerekir. Her öğrenciye kendi hızında ilerleme fırsatını tanımak için çeşitli dönemlerde değerlendirme yapılmalıdır.
- Yeni bir modüle geçmeden önce mevcut modül değerlendirilmemişse başlangıç koşullarına özellikle dikkat etmek gereklidir.
- Eğitsel etkinliklerin düzenlenmesi öğretmen merkezli değil öğrenci merkezli düzenlenmelidir.
- Bu durumda sınıf içinde modülü erken bitirenler ve modül tekrarı yapanlar için özel düzenlemeler gerekecektir.

#### **Her meslekî ve teknik öğretim programında:**

- Ortak ve temel modüller;
- Alanda temel ve zorunlu modüller,
- Meslekî temel ve zorunlu modüller,
- Mesleğe özel modüller,
- Seçmeli modüller,
- İş başında eğitim zamanları bulunur.

#### **Modüllerin tasarımı:**

- Farklı alanlarda öğretmenler arasında işbirliğini;
- Alan/Dal öğretim programının dikkatle incelenmesini,
- Yönlendirme etkinlikleri konusunda öğretmenlerin hazırlanmasını,
- Araştırma ve sektör ile iş birliğini,
- Bakanlığın onayını gerektirmektedir.



Modüler sistemin en önemli faydası öğrencileri motive etmesi ve meslekî uygulamalarla gerçekçi bağlar kurmasıdır. Modülün içeriği; yaratıcı konular içermeli, esnek ve güncel olmalıdır. Modüller gerektiğinde birden fazla alanda kullanılabilirler. Bu nedenle modüllerin öğrencilerin motivasyonunu artıracak şekilde tasarlanması gerekmektedir. Ayrıca uygulamalar sırasında gerektiğinde modüllerde yeniden bir tasarım gerekebilir (MEGEP, 2006:49).

### Alanlar-Dallar

**Tablo:5** Türkiye’de ortaöğretim seviyesinde uygulanmakta olan mesleki ve teknik eğitim sistemi içerisinde 61 alan vardır (www.megep.meb.gov.tr).

1	ADALET
2	AİLE VE TÜKETİCİ HİZMETLERİ
3	AYAKKABI VE SARACIYE TEKNOLOJİSİ
4	BAHÇECİLİK
5	BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ
6	BİYOMEDİKAL CİHAZ TEKNOLOJİLERİ
7	BÜRO YÖNETİMİ
8	ÇOCUK GELİŞİMİ VE EĞİTİMİ
9	DENİZCİLİK
10	EĞLENCE HİZMETLERİ
11	EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ
12	ELEKTRİK- ELEKTRONİK TEKNOLOJİSİ
13	ENDÜSTRİYEL OTOMASYON TEKNOLOJİLERİ
14	GAZETECİLİK
15	GEMİ YAPIMI
16	GIDA TEKNOLOJİSİ
17	GİYİM ÜRETİM TEKNOLOJİSİ
18	GRAFİK VE FOTOĞRAF
19	GÜZELLİK VE SAÇ BAKIM HİZMETLERİ
20	HALKLA İLİŞKİLER VE ORGANİZASYON HİZMETLERİ
21	HARİTA-TAPU-KADASTRO
22	HASTA VE YAŞLI HİZMETLERİ
23	HAYVAN SAĞLIĞI
24	İNŞAAT TEKNOLOJİSİ
25	İTFAİYECİLİK VE YANGIN GÜVENLİĞİ
26	KİMYA TEKNOLOJİSİ
27	KONAKLAMA VE SEYAHAT HİZMETLERİ
28	KUYUMCULUK TEKNOLOJİSİ
29	LABORATUVAR HİZMETLERİ
30	MAKİNE TEKNOLOJİSİ

31	MATBAA TEKNOLOJİSİ
32	METAL TEKNOLOJİSİ
33	METALÜRJİ
34	METEOROLOJİ
35	MOBİLYA VE İÇ MEKAN TASARIMI
36	MOTORLU ARAÇLAR TEKNOLOJİSİ
37	MUHASEBE VE FİNANSMAN
38	MÜZİK ALETLERİ YAPIMI
39	PAZARLAMA VE PERAKENDE
40	PLASTİK TEKNOLOJİSİ
41	RADYO-TELEVİZYON
42	RAYLI SİSTEMLER TEKNOLOJİSİ
43	SANAT VE TASARIM
44	SERAMİK VE CAM TEKNOLOJİSİ
45	TARIM TEKNOLOJİLERİ
46	TEKSTİL TEKNOLOJİSİ
47	TESİSAT TEKNOLOJİSİ VE İKLİMLENDİRME
48	UÇAK BAKIM
49	ULAŞTIRMA HİZMETLERİ
50	YİYECEK İÇECEK HİZMETLERİ
	SAĞLIK MESLEK LİSESİ ve DİĞER ALANLAR
51	ACIL SAĞLIK HİZMETLERİ
52	ANASTESİ VE REANİMASİYON
53	ÇEVRE SAĞLIĞI
54	DİŞ PROTEZ
55	ORTOPEDİK PROTEZ VE ORTEZ
56	RADYOLOJİ
57	TIBBİ LABORATUVAR
58	SAĞLIK HİZMETLERİ SEKRETERLİĞİ
59	HAYVAN YETİŞTİRİCİLİĞİ
60	YENİLENEBİLİR ENERJİ TEKNOLOJİLERİ
61	HEMŞİRELİK

Yukarıda sıralanmış Tekstil Teknolojisi, Giyim Üretim Teknolojisi alanların dalları aşağıda açıklanmıştır.

### **Giyim Üretim Teknolojisi**

- Kadın Giyim Modelistliği
- Erkek Giyim Modelistliği
- Çocuk Giyim Modelistliği
- İç Giyim Modelistliği
- Hazır Giyim Model Makineciliği
- Deri Giyimciliği
- Kadın Terziliği
- Erkek Terziliği

- Kesimcilik
- Konfeksiyon Makineleri Bakım Onarımcılığı

### **Tekstil Teknolojisi**

- İplikçilik
- Endüstriyel Dokumacılık
- Endüstriyel Örmecilik (örme desen programcısı / örme giyim modelisti)
- Tekstil Terbiyeciliği (boyacı, baskıcı, test laborantı, apreçi)
- Tekstil Laborantılığı
- Tekstil Mekatroniği ([www.megep.meb.gov.tr](http://www.megep.meb.gov.tr)).

Giyim Üretim Teknolojisi Alanında Öğretim Programı İle İlgili Genel Açıklamalar aşağıdaki gibidir. ([www.megep.gov.tr](http://www.megep.gov.tr))

### **ÖĞRETİM PROGRAMI İLE İLGİLİ GENEL AÇIKLAMALAR**

<b>SEKTÖR</b>	<b>GİYİM / HAZIR GİYİM SEKTÖRÜ</b>
<b>ALAN</b>	<b>GİYİM ÜRETİM TEKNOLOJİSİ</b>
<b>ALANIN TANIMI</b>	Giyim üretim teknolojisi alanı altında yer alan kadın giyim modelistliği, erkek giyim modelistliği, çocuk giyim modelistliği, iç giyim modelistliği, hazır giyim model makineciliği, deri giyim, kadın terziliği, erkek terziliği, kesim ve konfeksiyon makineleri bakım onarım dallarının yeterliklerini kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen alandır.

<b>ALANIN AMACI</b>	Giyim üretim teknolojisi alanı altında yer alan dallarda, sektörün ihtiyaçları, bilimsel ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda gerekli olan mesleki yeterlikleri kazanmış nitelikli meslek elemanlarını yetiştirmek amaçlanmaktadır.
---------------------	---

<p><b>ALPROGRAMLARI, TANIMLARI VE AMAÇLARI</b></p>	<p><b>1. KADIN GİYİM MODELİSTLİĞİ</b> <b>Tanımı:</b> Kadın giyim modelistinın sahip olduğu yeterlikleri kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen daldır.</p> <p><b>Amacı:</b> Giyim üretim teknolojisi alanında kadın giyim modelistliği mesleğinin yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.</p> <p><b>2. ERKEK GİYİM MODELİSTLİĞİ</b> <b>Tanımı:</b> Erkek giyim modelistinın sahip olduğu yeterlikleri kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen daldır.</p> <p><b>Amacı:</b> Giyim üretim teknolojisi alanında erkek giyim modelistliği mesleğinin yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.</p> <p><b>3. ÇOCUK GİYİM MODELİSTLİĞİ</b> <b>Tanımı:</b> Çocuk giyim modelistinın sahip olduğu yeterlikleri kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen daldır.</p> <p><b>Amacı:</b> Giyim üretim teknolojisi alanında çocuk giyim modelistliği mesleğinin yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.</p> <p><b>4. İÇ GİYİM MODELİSTLİĞİ</b> <b>Tanımı:</b> İç giyim modelistinın sahip olduğu yeterlikleri kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen daldır.</p> <p><b>Amacı:</b> Giyim üretim teknolojisi alanında iç giyim modelistliği mesleğinin yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.</p> <p><b>5. HAZIR GİYİM MODEL MAKİNECİLİĞİ</b> <b>Tanımı:</b> Hazır giyim model makinecinin sahip olduğu yeterlikleri kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen daldır.</p>
--	--

	<p><b>Amacı:</b> Giyim üretim teknolojisi alanında hazır giyim model makineciliği mesleğinin yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.</p> <p><b>6. DERİ GİYİM</b></p> <p><b>Tanımı:</b> Deri giyim elemanının sahip olduğu yeterlikleri kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen daldır. <b>Amacı:</b> Giyim üretim teknolojisi alanında deri giyim mesleğinin yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.</p> <p><b>7. KADIN TERZİLİĞİ</b></p> <p><b>Tanımı:</b> Kadın terzisinin sahip olduğu yeterlikleri kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen daldır. <b>Amacı:</b> Giyim üretim teknolojisi alanında kadın terziliği mesleğinin yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.</p> <p><b>8.ERKEK TERZİLİĞİ</b></p> <p><b>Tanımı:</b> Erkek terzisinin sahip olduğu yeterlikleri kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen daldır. <b>Amacı:</b> Giyim üretim teknolojisi alanında erkek terziliği mesleğinin yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.</p> <p><b>9.KESİM</b></p> <p><b>Tanımı:</b> Kesim elemanının sahip olduğu yeterlikleri kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen daldır. <b>Amacı:</b> Giyim üretim teknolojisi alanında kesim mesleğinin yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.</p> <p><b>10.KONFEKSİYON MAKİNELERİ BAKIM ONARIM</b></p> <p><b>Tanımı:</b> Konfeksiyon makineleri bakım onarımcısının sahip olduğu yeterlikleri kazandırmaya yönelik eğitim ve öğretim verilen daldır. <b>Amacı:</b> Giyim üretim teknolojisi alanında konfeksiyon makineleri bakım onarımcılığı mesleğinin yeterliklerine sahip meslek elemanları yetiştirmek amaçlanmaktadır.</p>
<b>GİRİŞ KOŞULLARI</b>	Öğrencilerin sağlık durumu, giyim üretim teknolojisi alanı altında yer alan mesleklerin gerektirdiği işleri yapmaya uygun olmalıdır.

<b>İSTİHDAM ALANLARI</b>	<p>Giyim üretim teknolojisi alanından mezun olan öğrenciler, seçtikleri dal/meslekte kazandıkları yeterlikler doğrultusunda;</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Atölyeler,</li> <li>2. Hazır giyim işletmeleri,</li> <li>3. Modaevi-butik,</li> <li>4. Makine teknik servis hizmeti veren işletmeler,</li> <li>5. Makine ithalatı yapan firmalar,</li> <li>6. Kendi işyerleri vb. yerlerde çalışabilirler.</li> </ol>
<b>EĞİTİM- ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Program, mesleki ve teknik eğitim alanında diplomaya götüren ortaöğretim kurumları ile belge ve sertifika programlarının uygulandığı her tür ve derecedeki örgün ve yaygın mesleki ve teknik eğitim-öğretim kurumlarında uygulanmaktadır.</li> <li>2. Programın uygulanabilmesi için giyim üretim teknolojisi alanı standart donanımları ve mesleklerin gerektirdiği ekipmanlar sağlanmalıdır.</li> </ol>
<b>EĞİTİMCİLER</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarına öğretmen olarak atanacakların atamalarına esas olan alanlar ile mezun oldukları yüksek öğretim programları ve aylık karşılığı okutacakları derslere ilişkin çizelgeye uygun olanlar görev almalıdır.</li> <li>2. Programın uygulanmasında gerektiğinde giyim üretim Teknolojisi alanında sektör deneyimi olan usta öğretici, teknisyen ve meslek elemanlarından yararlanılabilir.</li> </ol>
<b>ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME</b>	<p>Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliği'ne göre çeşitli ölçme araçları kullanılarak öğrencilerin değerlendirilmesi esastır. Buna göre;</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Dersin altındaki modüllerin işleniş sırasında kazandığı (bilgi, beceri ve tavırlar) yeterlikler, ölçme değerlendirme ölçütlerine göre değerlendirilir.</li> <li>2. Okulda, işletmede ve kendi kendilerine yaptıkları tüm öğrenim faaliyetleri değerlendirilerek öğrencilerin dersteki başarısı belirlenir.</li> </ol>
<b>YATAY DİKEY GEÇİŞLER</b> VE	<p>Program; geniş tabanlı ve modüler yapıda düzenlendiğinden Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği çerçevesinde yatay ve dikey geçişlere olanak sağlar.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Alan/dalda sertifika, belge ve diplomaya götüren tüm programlar ve dallar arasında geçiş yapılabilir. Diploma almaya hak kazanan öğrenci, giyim üretim teknolojisi alanının devamı niteliğindeki programların veya bu alana en yakın programların uygulandığı yüksek öğretim programlarına devam edebilir.</li> </ol>

<b>BELGELENDİRME</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Mezun olan öğrenciye alanda/dalda diploma verilir.</li> <li>2. Öğrencinin seçtiği dal ile ilgili aldığı tüm dersler ve modüller diplomaesinde belirtilir.</li> <li>3. Öğrenciye, programdan ayrıldığında veya mezun</li> </ol>
	<p>olduğunda, kazandığı yeterlikleri gösteren ve bir yaygın mesleki ve teknik eğitim programı ile aynı yeterlikleri kazanan kişilere eşdeğer belge verilir.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>4. Öğrencinin kazandığı mesleki yeterlikler sertifikaya yönelik belgelendirmelerde değerlendirilir.</li> </ol>
<b>EĞİTİM SÜRESİ</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Alan programının toplam eğitim süresi, 9. sınıftan sonra 3 öğretim yılı olarak planlanmıştır.</li> <li>2. Eğitim süresinin okul, işletme ve bireysel öğrenme için ayrılmış dağılımı, giyim üretim teknolojisi alanı haftalık ders çizelgesi, dersler ve modüller ile ilgili açıklamalarda belirtildiği gibi uygulanır.</li> </ol>
<b>ÖĞRETİM YÖNTEM VE TEKNİKLERİ</b>	<p>Modüler öğretime yönelik ağırlıklı olarak bireysel öğrenmeyi destekleyici yöntem ve teknikler uygulanır.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Öğretmenler öğrencilere rehberlik eder.</li> <li>2. Öğrenciler kendikendine öğrenmeye teşvik edilir.</li> <li>3. Öğrencilerin aktif olması sağlanır.</li> <li>4. Öğrenciler araştırmaya yönlendirilir.</li> <li>5. Öğrenciler kendi kendilerini değerlendirebilir.</li> <li>6. Öğrencilere yeterlik kazandırmaya yönelik yöntem ve teknikler uygulanır.</li> </ol>
<b>İŞ BİRLİĞİ YAPILACAK KURUM VE KURULUŞLAR</b>	<p>Öğrenciler, programın gerektirdiği öğretim faaliyetleri, istihdam olanakları ve planlama konularında, çevredeki üniversiteler, sivil toplum örgütleri, giyim, hazır giyim firmaları, hazır giyim atölyeleri, meslekodaları ve meslek elemanları ile iş birliği yapılarak yönlendirilir.</p>
<b>ÖĞRENCİ KAZANIMLARI</b>	<p>Programın sonunda seçtiği dala/mesleğe yönelik olarak öğrenci;</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Genel kültüre yönelik bilgi ve becerileri kazanacaktır.</li> <li>2. Ulusal ve uluslararası iş gücünden beklenen temel yeterlikleri kazanacaktır.</li> <li>3. Alanın altında yer alan dallara ait temel yeterliklerine sahip olacaktır.</li> <li>4. Dalın/mesleğin gerektirdiği bilgi ve becerileri kazanacaktır.</li> <li>5. Dalın/mesleğin gerektirdiği özel mesleki yeterlikleri kazanacaktır.</li> </ol>



<b>EĞİTİM- ÖĞRETİM FAALİYETLERİ</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Haftalık ders çizelgesinde yer alan dersler ve bu derslerin altındaki modüllerin içeriğindeki eğitim-öğretim uygulamaları yapılır.</li> <li>2. Kazandırılacak yeterliklerin özelliklerine göre sektör ile iş birliği yapılarak iş başında eğitim faaliyetleri gerçekleştirilir.</li> <li>2. Sektörde oluşan değişim ve gelişimlerin incelenebilmesi amacıyla gezi, gözlem ve inceleme çalışmaları yapılabilir.</li> </ol>
---	---

**Tablo:** Giyim Üretim Teknolojisi Alanında Çerçeve Öğretim Programı Haftalık Ders Çizelgesi aşağıdaki gibidir ([www.megep.meb.gov.tr](http://www.megep.meb.gov.tr)).

**MESLEK  
LİSESİ  
GIYIM ÜRETİM TEKNOLOJİSİ  
ALANI**

(KADIN GIYIM MODELİSTLİĞİ, ERKEK GIYIM MODELİSTLİĞİ, ÇOCUK GIYIM MODELİSTLİĞİ, İÇ GIYIM MODELİSTLİĞİ, HAZIR GIYIM MODEL MAKİNECİLİĞİ, DERİ GIYIM, KADIN TERZİLİĞİ, ERKEK TERZİLİĞİ, KESİM, KONFEKSİYON MAKİNELERİ BAKIM ONARIM DALLARI)

**ÇERÇEVE ÖĞRETİM PROGRAMI HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ**

DERS KATEGORİLERİ	DERSLER	9. SINIF	10. SINIF	11. SINIF	12. SINIF
	DİL VE ANLATIM (*)	2	2	2	2
	TÜRK EDEBİYATI	3	3	3	3
	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	1	1	1	1
	TARİH	2	2	-	-
	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	-	-	2	-
	COĞRAFYA	2	2	-	-
	MATEMATİK	4	-	-	-
	GEOMETRİ	2	-	-	-

<b>ORTAK DERSLER</b>	FİZİK	2	-	-	-				
	- KİMYA	2	-	-	-				
	BİYOLOJİ	2	-	-	-				
	SAĞLIK BİLGİSİ	1	-	-	-				
	FELSEFE	-	-	2	-				
	YABANCI DİL	3	2	2	-				
	BEDEN EĞİTİMİ	2	2	2	-				
	GÖRSEL SANATLAR/MÜZİK	1	-	-	-				
	TRAFİK VE İLK YARDIM	-	-	-	-				
<b>TOPLAM</b>		29	14	14	7				
<b>ALAN/DAL DERSLERİ</b>	<b>ALAN ORTAK DERSLERİ</b>	MESLEKİ GELİŞİM	-	2	-	-			
		UYGULAMA TEKNİKLERİ (*)	-	5	-	-			
		KALIP HAZIRLAMA TEKNİKLERİ	-	5	-	-			
		TEKSTİL TEKNOLOJİSİ	-	2	-	-			
		GİYSİ TEKNİK ÇİZİMLERİ	-	2	-	-			
		İŞLETMELERDE BECERİ EĞİTİMİ (*)	-						
		KALİTE KONTROL							
		KADIN GİYSİ KALIPLARI (*)							
		KADIN GİYSİ ÜRETİMİ							
		DRAPAJ							
		ERKEK GİYSİ KALIPLARI (*)					-	18	28
		ERKEK GİYSİ ÜRETİMİ							
		ÇOCUK GİYSİ							

		KALIPLARI (*)				
		İÇ GİYİM KALIPLARI (*)				
		İÇ GİYİM ÜRETİMİ				
		ÜRETİM TEKNİKLERİ (*)				
		KALIP HAZIRLAMA				
		DERİ GİYSİ ÜRETİMİ (*)				
		DERİ GİYSİ KALIPLARI				
		DERİ TEKNOLOJİSİ				
		DERİ KALİTE KONTROL				
		KADIN GİYSİ DİKİMİ(*)				
		ERKEK GİYSİ DİKİMİ (*)				
		GİYSİ KALIPLARI				
		KESİM TEKNİKLERİ(*)				
		PASTAL PLANI HAZIRLAMA				
		ÜRETİM ORGANİZASYONU				
		DEPOLAMA				
		MODEL GELİŞTİRME				
		TEMEL TASARIM				
		MESLEKİ YABANCI DİL				
		GİYİM AKSESUARLARI				
		MESLEKİ TEKNİK RESİM				
		MEKANİK BAKIM ONARIM (*)				
		ELEKTRİK-ELEKTRONİK TEMEL				
		UYGULAMALARI				
		PNÖMATİK BAKIM				

	ONARIM				
	BAKIM PLANLAMASI				
<b>ALAN/DAL DERS SAATLERİ TOPLAMI</b>		-	16	18	28
<b>SEÇMELİ DERS SAATİ TOPLAMI</b>		7	4	4	4
<b>REHBERLİK VE YÖNLENDİRME</b>		1	1	1	1
<b>TOPLAM DERS SAATİ</b>		37	35	37	40

Yukarıdaki tabloda Meslek Lisesi Giyim Üretim Teknolojisi Alanı, Anadolu Meslek Lisesi Giyim Üretim Teknolojisi Alanı, Teknik Lisesi Giyim Üretim Teknolojisi Alanı, Anadolu Teknik Lise Giyim Üretim Teknolojisi Alanı, 4 okuldan sadece 1 okulun Çerçeve Öğretim Programının Haftalık Ders Çizelgesi örnek olarak verilmiştir.

### **Programın Uygulamasına İlişkin Açıklamalar**

Program 4 yıl olarak tasarlanmıştır. Programın temel yapısı oluşturulurken 9. sınıfta ortak dersler, 10. sınıfta ortak dersler ile alan ortak dersleri, 11 ve 12. sınıflarda ise ortak dersler, dallara özel derslerin okutulması planlanmıştır. Bu derslerin içerikleri belirlenirken ulusal ve uluslararası iş gücünden beklenen temel yeterlikler, sektör araştırmaları ve mesleki yeterlikler dikkate alınmıştır.

Alanda yer alan tüm dallara yönelik ortak yeterlikleri kazandıran dersler ağırlıklı olarak 10. ve 11. sınıfta verilmektedir. 12. sınıfta diplomaya götüren dala ait yeterlikleri içeren dersler yer almaktadır.

Öğrenci 10. sınıfta alanda eğitim-öğretime başlar. 10. sınıfın sonunda ise bölgesel ve sektörel ihtiyaçlar, okulun donanımı, öğretmen ve fiziki kapasitesi ile öğrencilerin mesleki yeterlikleri de dikkate alınarak dal seçimi yapılır. Öğrencilerin alan ve dal seçimlerinde bölgesel istihdam olanakları dikkate alınır.

Alan ortak derslerine ait modüllerin tamamı aynen uygulanır. 11 ve 12. sınıflarda dalın seçmeli meslek dersleri ve modüllerin seçimi koordinatör öğretmen, zümre öğretmenleri ve sektörde bulunan meslek elemanları ile iş birliği içinde; birbirine temel teşkil eden modüllerin öncelik sırası, okul koşulları, yerel ve bölgesel sektörün ihtiyaçları dikkate alınarak yapılır. Çerçeve öğretim programları, haftalık ders

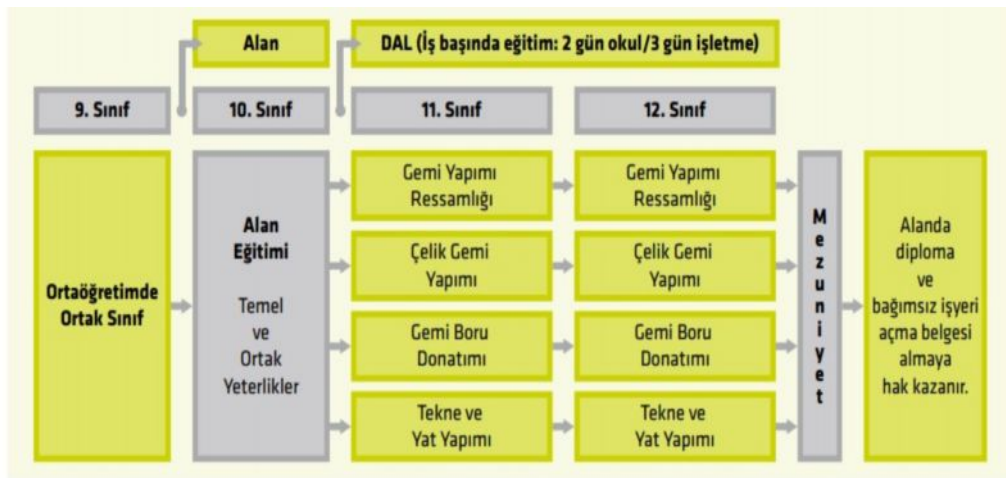
çizelgeleri, dersler ve modüllerin içerikleri ile ilgili bilgiler ders bilgi formları ve modül bilgi sayfalarında verilmiştir.

Her okul sektör beklentilerini, değişen koşulları ve mesleklerin gelişimini programa yansıtabilir. Gerekğinde 11 ve 12. sınıfta zorunlu dal derslerinin dışındaki mesleğe özgü derslere ait modüller ve modül içerikleri değiştirilip geliştirilebilir. Bu değişiklikler, koordinatör öğretmen, zümre öğretmenleri ve sektörden meslek elemanları ile iş birliği içinde yapılır. Yapılan değişiklikler, okulun bağlı bulunduğu ilgili öğretim dairesine gönderilir ve bakanlıkça uygun bulunan değişiklikler uygulanır.

Haftalık ders çizelgelerinde; ortak dersler ve alan/dal dersleri belirtilmiştir. Alan/dal dersleri modüllerden oluşmaktadır. Bu derslerdeki her modülün içeriğini öğrencilere kazandırmak için tasarlanan toplam öğrenme süresi 40 saat olarak planlanmıştır. Bu süre; öğretmen rehberliğinde ve öğrencinin kendi kendine çalışacağı süreleri kapsamaktadır. Örneğin 40/32 olarak belirlenmiş bir modülün; 32 saati öğretmen rehberliğinde çalışılacak süreyi, kalan 8 saat ise öğrencinin kendi kendine bağımsız olarak çalışacağı süreyi göstermektedir.

Haftalık ders çizelgesinde haftalık ders saati belirlenmemiş derslerin sürelerinin belirlenmesinde; dersler altında yer alan modüllerin toplam süresi dikkate alınır (MEGEP, 2006:50).

**Tablo:6** Türkiye’de modüller sistemden bir örnek: gemiyapımı alanı ve dalları. (MEGEP, 2006:13).



## Programda Yer Alan Dersler

### 1.Ortak Dersler

Talim ve Terbiye Kurulunun belirlemiş olduğu dersler, ders saatleri ve programlar uygulanır.

### 2. Alan/Dal Dersleri

Giyim Üretim Teknolojisi alanında yer alan meslekler/dallar için temel bilgi ve becerileri kapsayan ders grubunu oluşturur. Alan ve dalların özelliklerine göre, öncelikle 10. ve 11. sınıflar olmak üzere, üç yıla yayılarak programa yerleştirilmiştir.

Alan/dal dersleri içinde (\*) ile belirtilen dersler alan ve dalların zorunlu dersleridir. Bu dersler Millî Eğitim Bakanlığı Orta Öğretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliği'nin 33. maddesi uyarınca yıl sonu başarı ortalaması ile başarılı sayılmayacak derslerdir.

Giyim Üretim Teknolojisi alanında yer alan dallar/meslekler için alınması zorunlu olan dersler tabloda verilmiştir ([www.megep.meb.gov.tr](http://www.megep.meb.gov.tr)).

DALLAR	BAŞARILMASI ZORUNLU DERSLER	
	MESLEK LİSESİ VE ANADOLU MESLEK LİSESİ	TEKNİK LİSE VE ANADOLU TEKNİK LİSESİ
Kadın Giyim Modelistliği	Uygulama Teknikleri	Uygulama Teknikleri
	Kadın Giysi Kalıpları	Kadın Giysi Kalıpları
	İşletmelerde Beceri Eğitimi	Üretim Organizasyonu
Erkek Giyim Modelistliği	Uygulama Teknikleri	Uygulama Teknikleri
	Erkek Giysi Kalıpları	Erkek Giysi Kalıpları
	İşletmelerde Beceri Eğitimi	Üretim Organizasyonu

Çocuk Giyim Modelistliği	Uygulama Teknikleri	Uygulama Teknikleri
	Çocuk Giysi Kalıpları	Çocuk Giysi Kalıpları
	İşletmelerde Beceri Eğitimi	Üretim Organizasyonu
İç Giyim Modelistliği	Uygulama Teknikleri	Uygulama Teknikleri
	İç Giyim Kalıpları	İç Giyim Kalıpları
	İşletmelerde Beceri Eğitimi	Üretim Organizasyonu
Hazır Giyim	Uygulama Teknikleri	Uygulama Teknikleri
Model Makineciliği	Üretim Teknikleri	Üretim Teknikleri
	İşletmelerde Beceri Eğitimi	Üretim Organizasyonu
Deri Giyim	Uygulama Teknikleri	Uygulama Teknikleri
	Deri Giysi Üretimi	Deri Giysi Üretimi
	İşletmelerde Beceri Eğitimi	Üretim Organizasyonu
Kadın Terziliği	Uygulama Teknikleri	Uygulama Teknikleri
	Kadın Giysi Dikimi	Kadın Giysi Dikimi
	İşletmelerde Beceri Eğitimi	Üretim Organizasyonu
Erkek Terziliği	Uygulama Teknikleri	Uygulamateknikleri
	Erkek Giysi Dikimi	Erkek Giysi Dikimi
	İşletmelerde Beceri Eğitimi	Üretim Organizasyonu
Kesim	Uygulama Teknikleri	Uygulama Teknikleri
	Kesim Teknikleri	Kesim Teknikleri
	İşletmelerde Beceri Eğitimi	Üretim Organizasyonu
Konfeksiyon Makineleri Bakım Onarım	Uygulama Teknikleri	Uygulama Teknikleri
	Mekanik Bakım Onarım	Mekanik Bakım Onarım
	İşletmelerde Beceri Eğitimi	Bakım Planlanması

### Alan Ortak Dersleri

Giyim Üretim Teknoloji Alanında **10. Sınıfta** aldıkları Alan Ortak Dersleri sıralanmıştır. Ve bu derslerin içinden sadece Uygulama Teknikleri Dersini alırsak, şu şekilde anlatılır ([www.megep.meb.gov.tr](http://www.megep.meb.gov.tr)).

### **UYGULAMA TEKNİKLERİ DERSİ**

<b>MODÜL ADI</b>	<b>SÜRESİ</b>
• DÜZ DİKİŞ	40/24
• OVERLOK	40/16
• ÜTÜLEME	40/16
• KESİM	40/16
• DÜZ DAR ETEK DİKİMİ 1	40/24
• DÜZ DAR ETEK DİKİMİ 2	40/24
• TİŞÖRT DİKİMİ	40/16
• 2-6 YAŞ ELBİSE DİKİMİ	40/24
• TÜRK BAYRAĞI DİKİMİ	40/16

### **DERS BİLGİ FORMU**

<b>DERSİN ADI</b>	<b>UYGULAMA TEKNİKLERİ DERSİ</b>
<b>ALAN</b>	<b>GİYİM ÜRETİM TEKNOLOJİSİ</b>
<b>MESLEK/DAL</b>	<b>ALAN ORTAK</b>
<b>DERSİN OKUTULACAĞI</b>	<b>10. SINIFLAR</b>



<b>SINIF/YIL</b>	
<b>SÜRE</b>	Haftalık 5 Ders Saati
<b>DERSİN AMACI</b>	Buders ile öğrenciye; düz ve overlok dikişi yapma; ütüleme ve kesim tekniklerini uygulama; düz dar etek, tişört, 2-6 yaş çocuk elbisesi ve Türk bayrağı dikme yeterliklerinin kazandırılması amaçlanmaktadır.
<b>DERSİN TANIMI</b>	Bu ders, düz ve overlok dikişi yapma, ütüleme ve kesim teknikleri; düz dar etek, tişört, 2-6 yaş çocuk elbisesi ve Türk bayrağı dikimi ile ilgili bilgilerin verildiğiderstir.
<b>DERSİN ÖN KOŞULLARI</b>	Bu dersin ön koşulu yoktur.
<b>DERS İLE KAZANDIRILACAK YETERLİKLER</b>	Öğrenciye dersin sonunda: 1. Düz dikiş dikmek, 2. Overlok dikişi yapmak, 3. Ütüleme yapmak, 4. Kesim yapmak, 5. Düz dar etek dikmek, 6. Tişört dikmek, 7. 2-6 yaş çocuk elbisesi dikmek, 8. Türk Bayrağı dikmek yeterlikleri kazandırılacaktır.
<b>DERSİN İÇERİĞİ</b>	Bu ders: 1. El dikiş teknik çalışmaları, 2. Düz sanayi dikiş makinesini dikime hazırlama, 3. Düz sanayi dikiş makinesinin dikiş ayarı, 4. Düz sanayi dikiş makinesini kullanma, 5. Düz sanayi dikiş makinesinin temizlik ve bakımı, 6. Overlok makinesini dikime hazırlama, 7. Overlok makinesini kullanma, 8. Overlok makinesinin temizlik ve bakımı, 9. Ütü ve ütüleme ortamının hazırlanması, 10. Ütüleme işlemleri, 11. Leke çıkarma işlemleri, 12. Kumaşı kesime hazırlama, 13. Elde kesim, 14. Dik-yuvarlak bıçaklı kesim motoru ile kesim, 15. Etekte kullanılan yırtmaç teknik çalışmaları, 16. Etek astarı teknik çalışmaları, 17. Bel temizleme teknik çalışmaları,

	<p>18. Düz dar etek kesimi,  19. Düz dar etek dikimi,  20. Düz dar etekte son ütü ve son kontrol,  21. Tişört dikimi teknik çalışmaları,  22. Tişört kesimi,  23. Tişört dikimi,  24. Tişört son ütü ve son kontrolü,  25. Çocuk elbisesi kesimi,  26. Çocuk elbisesi dikimi,  27. Çocuk elbisesi son ütü ve son kontrolü,  28. Türk Bayrağı dikimi,  29. Türk Bayrağı son ütü ve son kontrolü konularını içermektedir.</p>
<b>YÖNTEM VE TEKNİKLER</b>	<p>Bu derste anlatım, göstererek yaptırma, problem çözme, soru-cevap, grup çalışması, tartışma, uygulamalı çalışma; hazır giyim işletmelerinde gözlem yapma, uygulama, araştırma, yenilikleri takip etme vb. yöntem ve teknikler uygulanabilir.</p>
<b>EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMI VE DONATIM</b>	<p>Ortam: Kalıp atölyesi, dikim atölyesi, hazır giyim işletmeleri</p> <p>Donanım: Düz sanayi makinesi, overlok makinesi, ütü ve kesim araçlarıyla donatılmış atölye ortamı.</p>
<b>ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME</b>	<p>Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliği'ne uygun olarak modül ve ders sonunda ölçme araçları kullanılarak ölçme ve değerlendirme yapılacaktır.</p>
<b>EĞİTİMCİLER</b>	<p>1. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarına öğretmen olarak atanacaklardan atamalarına esas olan alanlar ile mezun oldukları yükseköğretim programları ve aylık karşılığı okutacakları derslere ilişkin çizelgeye uygun olanlar görev almalıdır.</p> <p>2. Programın uygulanmasında gerektiğinde alanında sektör deneyimi olan usta öğretici, teknisyen ve meslek elemanlarından yararlanılabilir.</p>
<b>İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURUM VE KURULUŞLAR</b>	<p>Öğrencinin konuyla ilgili olarak iletişim, araştırma-gözlem, uygulama yapabileceği; diğer alan öğretmenleri, üniversiteler, sosyal ortaklar, sivil toplum kuruluşları, çevrede bulunan işletmeler, özel, kamu kurum ve kuruluşlarıdır.</p>

Aşağıda Düz Dikiş adındaki Uygulama Teknikleri Dersini sadece bir tane modülü açıklamaktadır ([www.megep.meb.gov.tr](http://www.megep.meb.gov.tr)).

## MODÜL BİLGİ SAYFASI

**ALAN** : GİYİM ÜRETİM TEKNOLOJİSİ

**MESLEK/ DAL** : ALAN ORTAK

**DERS** : UYGULAMA TEKNİKLERİ DERSİ

**MODÜL** : DÜZ DİKİŞ

**KODU** : 215ESB577

**SÜRE** : 40/24

**ÖN KOŞUL** : Bu modülün ön koşulu yoktur.

**AÇIKLAMA** : Düz sanayi dikiş makinesi, sandalye, iplik, ayak çeşitleri, kumaş parçası aydınlatılmış bir ortamda bulunmalıdır.

**ÖĞRETİM YÖNTEM**

**VE TEKNİKLERİ:** Bu modülde göstererek yaptırma, anlatım, soru-cevap, grup çalışması, tartışma, bireysel veya gurup araştırmaları vb. yöntem ve teknikler kullanılabilir.

**GENEL AMAÇ:** Öğrenci, gerekli araç-gereç sağlandığında düz sanayi dikiş makinesini seri bir şekilde kullanabilecektir.

**AMAÇLAR :**

- 1.El dikiş çalışmalarını tekniğe uygun olarak yapabilecektir.
2. Düz sanayi dikiş makinesini kullanım kılavuzuna uygun olarak dikime hazırlayabilecektir.
3. Düz sanayi dikiş makinesinin dikiş ayarını kullanılacak kumaşa uygun olarak yapabilecektir.
4. Düz sanayi dikiş makinesini seri bir şekilde kullanabilecektir.
5. Kullanım kılavuzu doğrultusunda düz sanayi dikiş makinesinin temizlik ve bakımını yapabilecektir.

**İÇERİK :**

## **1. EL DİKİŞ TEKNİK ÇALIŞMALARI**

### **1.1. Teyel çeşitleri**

#### **1.1.1. Teyel çeşitlerini uygulama işlemleri**

### **1.2. Baskı çeşitleri**

#### **1.2.1. Baskı çeşitlerini uygulama işlemleri**

### **1.3. Örme ilik çeşitleri**

### **1.4. İlik-düğme yeri tespiti**

### **1.5. İlik örme işlemleri**

## 1.6. Dügme dikme teknikleri

## 2. DÜZ SANAYİ DİKİŞ MAKİNESİNİ DİKİME HAZIRLAMA

### 2.1. Dikişin tanımı, çeşitleri ve oluşumu

### 2.2. Dikiş makinesinin çeşitleri

#### 2.2.1. Dikiş türlerine göre

#### 2.2.2. Çalışma sistemine göre

#### 2.2.3. Yapı biçimlerine göre

### 2.3. Makine üst bölüm elemanları ve görevleri

### 2.4. Makine alt bölüm elemanları ve görevleri

### 2.5. Makinenin çalışma prensibi

### 2.6. Makinede kullanılan ayak çeşitleri

### 2.7. Yüzey özelliğine göre ayak seçimi

### 2.8. Makineye ayak takma işlemleri

### 2.9. Makine iğnesi

#### 2.9.1. Makine iğnesi çeşitleri

#### 2.9.2. İğnenin bölümleri

#### 2.9.3. İğne kalınlık numaraları

### 2.10. Dikiş oluşumunda iğnenin görevleri

### 2.11. Yüzey özelliğine göre iğne seçimi

### 2.12. Makineye iğne takma işlemleri

### 2.13. İplik çeşitleri

### 2.14. Dikiş ipliğinin özellikleri

### 2.15. Yüzey özelliğine göre iplik seçimi

### 2.16. Makineye alt iplik takma işlemleri

2.17. Makineye üst iplik takma işlemleri

### **3. DÜZ SANAYİ DİKİŞ MAKİNENİN DİKİŞ AYARI**

3.1. Üst iplik gerginlik ayarları

3.2. Alt iplik gerginlik ayarları

3.3. Dikiş boyunu ayarlama işlemleri

3.4. Dikiş bozuklukları ve düzeltme yolları

### **4. DÜZ SANAYİ DİKİŞ MAKİNESİNİ KULLANMA**

4.1. Dikimde kullanılan işaretler

4.2. Parçaları birleştirirken dikkat edilecek noktalar

4.3. Düz sanayi dikiş makinesini kullanma işlemleri

### **5. DÜZ SANAYİ DİKİŞ MAKİNESİNİN TEMİZLİK VE BAKIMI**

5.1. Makine temizlemede kullanılan araç-gereçler

5.2. Düz sanayi dikiş makinesinin günlük temizlik işlemleri

5.3. Yağlamada kullanılan araç gereçler

5.4. Makineyi yağlama işlemleri

5.5. Makineyi yağladıktan sonra dikkat edilecek noktalar

5.6. Düz sanayi dikiş makinesinde basit arızalar ve giderme yöntemleri

### **ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME:**

Öğrenci, aşağıdaki performans ölçütlerini yerine getirecektir.

1. Teyel çeşitlerini yazılı/ sözlü/ görsel olarak açıklar.
2. Teyel çalışmalarını yapar.
3. Baskı çeşitlerini yazılı/ sözlü/ görsel olarak açıklar.

4. Baskı teknik çalışmaları yapar.
5. Örme ilik çeşitlerini yazılı/ sözlü/ görsel olarak açıklar.
6. İlik-düğme yeri tespit eder.
7. İlik örme teknik çalışması yapar.
8. Düğme dikme çalışması yapar.
9. Dikişin tanımı, çeşitleri ve oluşumunu yazılı/ sözlü/ görsel olarak açıklar.
10. Dikiş makinesinin çeşitlerini yazılı/ sözlü/ görsel olarak açıklar.
11. Düz sanayi dikiş makinesinin elemanları ve görevlerini yazılı/ sözlü/ görsel olarak açıklar.
12. Düz sanayi dikiş makinesinin çalışma prensibini yazılı/ sözlü/ görsel olarak açıklar.
13. Makinede kullanılan ayak çeşitlerini yazılı/ sözlü/ görsel olarak açıklar.
14. Yüzey özelliğine göre ayak seçimi yapar.
15. Düz sanayi dikiş makinesine ayak takar.
16. Makine iğnesinin çeşitleri, bölümleri ve numaralarını yazılı/ sözlü/ görsel olarak açıklar.
17. Dikiş oluşumunda iğnenin görevlerini yazılı/ sözlü/ görsel olarak açıklar.
18. Düz sanayi dikiş makinesine iğne takar.
19. İplik çeşitlerini yazılı/ sözlü/ görsel olarak açıklar.
20. Dikiş ipliğinin özelliklerini yazılı/ sözlü/ görsel olarak açıklar.
21. Ürüne uygun dikiş ipliği seçer.
22. Düz sanayi dikiş makinesine iplik takar.
23. Düz sanayi dikiş makinesinde tansiyon ayarı yapar.
24. Düz sanayi dikiş makinesinde dikiş aksaklıklarını giderir.
25. Dikimde kullanılan işaretleri yazılı/ sözlü açıklar.
26. Düz sanayi dikiş makinesini kullanır.
27. Makine temizlemede kullanılan araç-gereçleri yazılı/ sözlü/ görsel olarak açıklar.
28. Düz sanayi dikiş makinesinin temizlik işlemlerini yapar.
29. Düz sanayi dikiş makinesinin bakım işlemlerini yapar.
30. Düz sanayi dikiş makinesinde basit arızaları giderir (www.megep.meb.gov.tr).

<b>İŞLEM ANALİZ FORMU</b>			
<b>MESLEĞİN ADI</b>	ALAN ORTAK	<b>İŞ</b>	Ürün Dikmek
<b>İŞLEM NO</b>	1	<b>İŞLEMİN ADI</b>	El Dikiş Teknik Çalışmaları Yapmak
<b>YETERLİK</b>	Düz dikiş dikmek		
<b>ORTAM (Araç-gereç, ekipman ve koşullar)</b>		Parça kumaş , makas, dikiş iğnesi, iplik, düğme	

		El dikiş çalışmalarını tekniğe uygun olarak yapmak	
<b>İŞLEM BASAMAKLARI</b>	<b>BİLGİ</b>	<b>BECERİ</b>	<b>TAVİR</b>
Teyel çeşitlerini uygulamak Baskı tekniklerini uygulamak İlik-düğme yerini tespit etmek Elde ilik örmek Elde düğme dikmek	<b>1. EL DİKİŞ TEKNİK ÇALIŞMALARI</b>  <b>1.1. Teyel çeşitleri</b>  <b>1.1.1. Teyel çeşitlerini uygulama işlemleri</b>  <b>1.2. Baskı çeşitleri</b>  <b>1.2.1. Baskı çeşitlerini uygulama işlemleri</b>  <b>1.3. Örme ilik çeşitleri</b>  <b>1.4. İlik-düğme yeri tespiti</b>  <b>1.5. İlik örme işlemleri</b>  <b>1.6. Düğme dikme teknikleri</b>	<b>1.</b> Teyel çeşitlerini uygulamak  <b>2.</b> Baskı tekniklerini uygulamak  <b>3.</b> İlik-düğme yerini tespit etmek  <b>4.</b> Elde ilik örmek  <b>5.</b> Elde düğme dikmek	Kumaşın en boy ipliğine dikkat etmek  Kaliteye özen göstermek
<b>SÜRE:</b> İşlemin Yapılma Süresi: 20 Dakikaİşlemi Öğrenme Süresi: 4 Ders Saati			
<b>NOT :</b>			

(www.megep.meb.gov.tr).

Makine bakım onarımında temel el işlemleri,düz ve overlok dikişi yapma, ütüleme ve kesim teknikleri; düz dar etek, tişört, 2-6 yaş çocuk elbisesi ve Türk bayrağı dikimi ile ilgili bilgilerin verildiği derstir.



Bu derste öğrenciye; makine bakım onarımında temel el işlemleri, düz ve overlok dikişi yapma; ütüleme ve kesim tekniklerini uygulama; düz dar etek, tişört, 2-6 yaş çocuk elbisesi ve Türk bayrağı dikme yeterliklerinin kazandırılması amaçlanmaktadır.

<b>Dersin Modülleri</b>	<b>Süre</b>	<b>Kazandırılan Yeterlikler</b>
Düz Dikiş	40/24	Düz dikiş dikmek
Overlok	40/16	Overlok dikişi yapmak
Ütüleme	40/16	Ütüleme yapmak
Kesim	40/16	Kesim yapmak
Düz Dar Etek Dikimi- 1	40/24	Düz dar etek dikmek
Düz Dar Etek Dikimi -2	40/24	
Tişört Dikimi	40/16	Tişört dikmek
2-6 Yaş Elbise Dikimi	40/24	2-6 yaş çocuk elbisesi dikmek
Türk Bayrağı Dikimi	40/16	Türk bayrağı dikmek

### **Dal Dersleri**

Giyim üretim teknolojisi alanında yer alan dallara özel ve mesleği destekleyici yeterlikleri kazandıracak dal dersleri, ağırlıklı son sınıflarda yer alan, iş başında veya işletmelerde uygulanması öngörülen derslerdir.

“Çerçeve Öğretim Programı Haftalık Ders Çizelgesi”nden dalın özelliğine uygun dersler, okul türüne ve okutulacağı yıla göre seçilir. Dallarda diplomaya götürecek derslerin belirlenmesinde dalı destekleyici diğer derslerden deseçim yapılarak program oluşturulur.

Seçilen derslerin içeriği ise çevredeki meslek elemanlarının, okuldaki koordinatör öğretmenlerin ve alan öğretmenlerinin kararı ile bölgesel düzeyde mesleğin yeterliklerini ve sektörün ihtiyaçlarını karşılayan modüllerden seçilerek oluşturulur. Seçilen derslerin ders saatleri, derslerin altındaki modüllerin süresine ve içeriğine göre belirlenir.

Teknik liselerde, meslek liselerine oranla dört yıl boyunca daha fazla akademik yeterliklerin kazandırılmasından dolayı dal derslerindeki modüllerin seçiminde ve uygulanmasında öğrencilerin bu akademik becerilerini kullanabileceği modüllere ve uygulamalara ağırlık verilebilir.

Giyim Üretim Teknoloji Alanında, Kadın Giyisi Modelistliği Dalında bulunan **10. 11.sınıfın** ders isimleri:

- Kadın Giyisi Üretimi
- Kadın Giyisi Kalıpları
- Kadın Giyisi Dikimi
- Üretim Organizasyonu
- Pastal Planı Hazırlama
- Model Geliştirme
- Mesleki Yabancı Dil Dersi
- Kalite Kontrol
- Drapoj
- Depolama ([www.megep.meb.gov.tr](http://www.megep.meb.gov.tr)).

### **KADIN GİYSİ KALIPLARI DERSİ**

<b>MODÜL ADI</b>	<b>SÜRESİ</b>
• BİLGİSAYARLI KALIP SİSTEMİ	40/16
• TEMEL ETEK KALIPLARI	40/32
• MODEL UYGULAMALI ETEK KALIBI	40/24
• KADIN PANTOLON KALIBI	40/32
• KADIN EŞOFMAN KALIBI	40/16
• TEMEL KADIN BEDEN KALIPLARI 1	40/32
• TEMEL KADIN BEDEN KALIPLARI 2	40/24
• TEMEL KADIN BEDEN KALIPLARI 3	40/24

• BLUZ KALIBI 1	40/32
• BLUZ KALIBI 2	40/16
• ELBİSE KALIBI	40/24
• KADIN YELEK KALIBI	40/32
• MANTO-KABAN KALIBI 1	40/24
• MANTO-KABAN KALIBI 2	40/24
• KADIN CEKET KALIBI 1	40/24
• KADIN CEKET KALIBI 2	40/24
• KADIN JEAN PANTOLON KALIBI	40/24
• KADIN İŞ ÖNLÜĞÜ KALIBI	40/16
• KADIN İŞÇİ TULUMU KALIBI	40/16
• ABİYE ELBİSE KALIBI	40/24

### DERS BİLGİ FORMU

<b>DERSİN ADI</b>	<b>KADIN GİYSİ KALIPLARI</b>
<b>ALAN</b>	<b>GİYİM ÜRETİM TEKNOLOJİSİ</b>
<b>MESLEK/DAL</b>	<b>KADIN GİYİM MODELİSTLİĞİ</b>
<b>DERSİN OKUTULACAĞI SINIF / YIL</b>	<b>11. SINIF</b>
<b>SÜRE</b>	Haftalık 10 Ders Saati
<b>DERSİN AMACI</b>	Bu ders ile öğrenciye; kadın giyimine ait temel ve model uygulamalı giysi kalıplarını elde ve bilgisayarlı sistemde hazırlama yeterliklerinin kazandırılması amaçlanmaktadır.
<b>DERSİN TANIMI</b>	Kadın giyimine ait temel ve model uygulamalı giysi kalıplarını elde ve bilgisayarlı sistemde hazırlama ile ilgili bilgilerin verildiği derstir. Zümre öğretmenlerince belirlenen modüller CAD/CAM sistemi olan eğitim kurumlarında bilgisayar ortamında tekrarlanacaktır.
<b>DERSİN ÖN KOŞULLARI</b>	Bu dersin ön koşulu “ Kalıp Hazırlama Teknikleri ” dersi modüllerini başarmış olmak.

<p><b>DERS İLE KAZANDIRILACAK YETERLİKLER</b></p>	<p>Öğrenciye, dersin sonunda:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Bilgisayarlı sistemde giysi kalıbı hazırlamak,</li> <li>2. Temel etek kalıpları hazırlamak,</li> <li>3. Model uygulamalı etek kalıbı hazırlamak,</li> <li>4. Kadın pantolon kalıbı hazırlamak,</li> <li>5. Kadın eşofman kalıbı hazırlamak,</li> <li>6. Temel kadın beden kalıpları hazırlamak,</li> <li>7. Bluz kalıbı hazırlamak,</li> <li>8. Elbise kalıbı hazırlamak,</li> <li>9. Kadın yelek kalıbı hazırlamak,</li> <li>10. Manto-kaban kalıbı hazırlamak,</li> <li>11. Kadın ceket kalıbı hazırlamak,</li> <li>12. Kadın jean pantolon kalıbı hazırlamak,</li> <li>13. Kadın iş önlüğü kalıbı hazırlamak,</li> <li>14. Kadın işçi tulumu kalıbı hazırlamak,</li> <li>15. Abiye elbise kalıbı hazırlamak yeterlikleri kazandırılacaktır.</li> </ol>
<p><b>DERSİN İÇERİĞİ</b></p>	<p>Bu ders,</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Bilgisayarlı kalıp sistemindeki programlar ve ikonlar,</li> <li>2. Bilgisayarlı kalıp sisteminde kullanılan donanımlar,</li> <li>3. 6-8 parçalı etek kalıbı,</li> <li>4. 8 parçalı etek ve astar seri çizimi,</li> <li>5. 6-8 parçalı etek ana ve yardımcı malzeme hesaplamaları,</li> <li>6. Daire sistemli etek kalıpları,</li> <li>7. Kloş etek ve astar seri çizimi,</li> <li>8. Daire sistemli etek ana ve yardımcı malzeme hesaplamaları,</li> <li>9. Tüm pilili etek kalıbı,</li> <li>10. Tüm pilili etek ana ve yardımcı malzeme hesaplamaları,</li> <li>11. Pantolon etek kalıbı çizimi,</li> <li>12. Model uygulamalı etek kalıbı,</li> <li>13. Model uygulamalı etek ve astar seri çizimi,</li> <li>14. Model uygulamalı etek ana ve yardımcı malzeme hesaplamaları,</li> <li>15. Temel kadın pantolon kalıbı çizimi,</li> <li>16. Model uygulamalı kadın pantolon kalıbı,</li> <li>17. Model uygulamalı kadın pantolonu seri çizimi,</li> <li>18. Model uygulamalı kadın pantolonu için ana ve yardımcı malzeme hesaplamaları,</li> <li>19. Kadın eşofman kalıbı,</li> <li>20. Kadın eşofmanı için ana ve yardımcı malzeme hesaplamaları,</li> <li>21. Temel kadın beden kalıbı çizimi,</li> <li>22. Temel kadın beden kalıbı seri çizimi,</li> <li>23. Penssiz temel kadın beden kalıbı çizimi,</li> <li>24. Özellik gösteren vücutlar için kalıp düzeltmeleri,</li> </ol>

	<p>25. Elastik kumaşlar için temel kadın beden kalıbı çizimi,  26. Elastik kumaşlar için temel kadın beden kalıbı seri çizimi,  27. Pens kaydırma çizimleri,  28. Kapama payı ve yaka çizimleri,  29. Kol ve manşet çizimleri,  30. Bedenden çıkan kol çizimleri,  31. Model uygulamalı bluz kalıbı,  32. Model uygulamalı bluz ana ve yardımcı malzeme hesaplamaları,  33. Elbise kalıbı,  34. Elbise seri çizimi,  35. Elbise ana ve yardımcı malzeme hesaplamaları,  36. Temel kadın yelek kalıbı,  37. Model uygulamalı kadın yelek kalıbı,  38. Model uygulamalı kadın yelek ve astar seri çizimi,  39. Model uygulamalı kadın yeleği ana ve yardımcı malzeme hesaplamaları,  40. Temel manto-kaban kalıbı,  41. Model uygulamalı manto kaban kalıbı,  42. Model uygulamalı manto-kaban ve astar seri çizimi,  43. Model uygulamalı manto-kaban ana ve yardımcı malzeme hesaplamaları,  44. Temel kadın ceket kalıbı çizimi,  45. Model uygulamalı kadın ceket kalıbı,  46. Model uygulamalı kadın ceket ve astar seri çizimi,  47. Model uygulamalı kadın ceket ana ve yardımcı malzeme hesaplamaları,  48. Kadın jean pantolon kalıbı,  49. Kadın jean pantolon seri çizimi,  50. Kadın jean pantolon ana ve yardımcı malzeme hesaplamaları,  51. Kadın iş önlüğü kalıbı,  52. Kadın iş önlüğü ana ve yardımcı malzeme hesaplamaları,  53. Kadın işçi tulumu kalıbı,  54. Kadın işçi tulumu ana ve yardımcı malzeme hesaplamaları,  55. Abiye elbise kalıbı,  56. Abiye elbise ana ve yardımcı malzeme hesabıbilgi ve becerilerini içermektedir.</p>
<b>YÖNTEM VE TEKNİKLER</b>	Bu derste anlatım, göstererek yaptırma, problem çözme, soru-cevap, grup çalışması, tartışma, uygulamalı çalışma; tekstil-hazır giyim işletmelerinde gözlem yapma, uygulama, araştırma, yenilikleri takip etme vb. yöntem ve teknikler uygulanabilir.
<b>EĞİTİM ÖĞRETİM</b>	Ortam: Kalıp atölyesi, hazır giyim işletmeleri

<b>ORTAMI VE DONATIM</b>	Donanım: Çizim masaları, çizim araç-gereçleri, projeksiyon, bilgisayar...
<b>ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME</b>	Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliği'ne uygun olarak modül ve ders sonunda ölçme araçları kullanılarak ölçme ve değerlendirme yapılacaktır.
<b>EĞİTİMCİLER</b>	3. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarına öğretmen olarak atanacaklardan atamalarına esas olan alanlar ile mezun oldukları yükseköğretim programları ve aylık karşılığı okutacakları derslere ilişkin çizelgeye uygun olanlar görev almalıdır. 4. Programın uygulanmasında gerektiğinde alanında sektör deneyimi olan usta öğretici, teknisyen ve meslek elemanlarından yararlanılabilir.
<b>İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURUM VE KURULUŞLAR</b>	Öğrencinin konuyla ilgili olarak iletişim, araştırma-gözlem, uygulama yapabileceği; diğer alan öğretmenleri, üniversiteler, sosyal ortaklar, sivil toplum kuruluşları, çevrede bulunan işletmeler, özel, kamu kurum ve kuruluşlarıdır.

## KADIN GIYSİ KALIPLARI

Kadın giyimine ait temel ve model uygulamalı giysi kalıplarını elde ve bilgisayarlı sistemde hazırlama ile ilgili bilgilerin verildiği derstir. Zümre öğretmenlerince belirlenen modüller CAD/CAM sistemi olan eğitim kurumlarında bilgisayar ortamında tekrarlanacaktır.

Bu derste öğrenciye; kadın giyimine ait temel ve model uygulamalı giysi kalıplarını elde ve bilgisayarlı sistemde hazırlama yeterliklerinin kazandırılması amaçlanmaktadır.

<b>Dersin Modülleri</b>	<b>Süre</b>	<b>Kazandırılan Yeterlikler</b>
Bilgisayarlı Kalıp Sistemi	40/16	Bilgisayarlı sistemde giysi kalıbı Hazırlamak
Temel Etek Kalıpları	40/32	Temel etek kalıpları hazırlamak
Model Uygulamalı EtekKalıbı	40/24	Model uygulamalı etekkalıbı hazırlamak

Kadın Pantolon Kalıbı	40/32	Kadın pantolon kalıbı hazırlamak
Kadın Eşofman Kalıbı	40/16	Kadın eşofman kalıbı hazırlamak
Temel Kadın Beden Kalıpları-1	40/32	Temel kadın beden kalıpları Kadın beden kalıpları hazırlamak
Temel Kadın Beden Kalıpları-2	40/24	
Temel KadınBeden Kalıpları-3	40/24	
BluzKalıbı-1	40/32	Bluz kalıbı hazırlamak
BluzKalıbı-2	40/16	
Elbise Kalıbı	40/24	Elbise kalıbı hazırlamak
Kadın YelekKalıbı	40/32	Kadın yelek kalıbı hazırlamak
Manto-Kaban Kalıbı-1	40/24	Manto-kaban kalıbı hazırlamak
Manto-Kaban Kalıbı-2	40/24	
Kadın Ceket Kalıbı-1	40/24	Kadın ceket kalıbı hazırlamak
Kadın Ceket Kalıbı-2	40/24	

Kadın Jean Pantolon Kalıbı	40/24	Kadın Jean pantolon kalıbı Hazırlamak
Kadın İş Önlüğü Kalıbı	40/16	Kadın iş önlüğü kalıbı hazırlamak
Kadın İşçiTulumu Kalıbı	40/16	Kadın işçi tulumu kalıbı hazırlamak
Abiye Elbise Kalıbı	40/24	Abiye elbise kalıbı hazırlamak

Modül kitabında açıklamalar, öğrenme faaliyetleri, ölçme araçları, değerlendirme ve kaynaklar yer almaktadır. Her modülde alanın ve mesleklerin özellikleri, konunun kapsamı doğrultusunda en az iki öğrenme faaliyeti bulunmaktadır. Öğrenme faaliyetlerinde yeterliğin bir parçası (işlem) için gerekli bilgi ve uygulamalar ile ölçme araçları yer almaktadır. Öğrenme faaliyetleri ile kazanılan becerilerin bütünü modülün sonunda bir yeterlik oluşturmaktadır. Yani modülün sonunda bir işin bir parçası olan bir ürün ya da hizmet ortaya çıkmaktadır. Bölümleri şu şekildedir: içindekiler, açıklamalar, giriş, öğrenme faaliyetleri , amaç, araştırma, bilgi konuları, uygulamalar, ölçme ve değerlendirme, objektif test, uygulamalı test, uygulama değerlendirme, performans test,cevap anahtarı, önerilen kaynaklar, kaynakça.

**Ekte örnek olarak bir modul kitabı verilmektedir (www.megep.meb.gov.tr).**

#### **1.4.9. Seçmeli Dersler**

Seçmeli dersler, Talim ve Terbiye Kurulunun Tebliğler Dergisi'nde yayımlanan kararları ve Ortaöğretim Kurumları Haftalık Ders Dağıtım Çizelge ekinde belirtilen açıklamalar doğrultusunda; seçmeli genel bilgi, alan/dal yadadiğer alan/dalların derslerinden seçilebilir.

Alınabilecek seçmeli dersler; sektör ihtiyaçları dikkate alınarak zümre öğretmenleri, koordinatör öğretmenler ve öğrenci talepleri doğrultusunda alanın ve dalların özelliklerine göre okul yönetimince belirlenir.

Seçmeli derslerin seçiminde, varsa o derse ait diğer programlara sıra takip ederve önceden alınması gereken dersler gözönünde bulundurulur.

Seçmeli derslerin haftalık ders çizelgesinde belirtilen haftalık ders saati kadar alınması zorunludur.

#### **1.4.10. Staj Uygulaması**

Staj uygulaması, öğrencinin okulda aldığı eğitimi işletmelerde uygulaması anlamına gelmektedir. İşletmelerde meslek eğitimi, iş hayatının ihtiyacı olan insan gücünün yetiştirilmesinde okul-işletme işbirliğine dayanmaktadır. Çağdaş mesleki ve teknik eğitim sistemlerinde, becerili ve teknik insan gücünün yetiştirilmesinde okul- işletme işbirliğinin pek çok uygulaması vardır. ABD'de kooperatif meslek eğitimi, Almanya'da ikili meslek eğitimi ve İngiltere'de Sandviç meslek eğitimi temelde insan gücüne iş için gerekli mesleki yeterliklerin kazandırılmasında, okul-işletme işbirliği ilkesine dayalıdır (Saim, 1990:32).

Mesleki eğitimde okul-işletme işbirliğine göre düzenlenen işletmelerde meslek eğitiminin başlıca amaçları şunlardır.

- Eğitim programlarına ve sözleşme esaslarına uygun olarak İşletmelerde beceri eğitimi yaptırmak.
- Gerçek iş ortamını tanıtmak, işe uyumlarını sağlamak ve iş hayatınca benimsenen mesleki tutum ve alışkanlıklar kazandırmak.
- Eğitim sırasında sınırlı ölçüde gelir sağlama imkanı vermek (Nişancı, t.y.:56)



## **İşletmelerde beceri eğitimi**

Meslek lisesi ve Anadolu meslek lisesi öğrencileri, 12. sınıfta haftada 24 saat olmak üzere işletmelerde beceri eğitimi dersini uygun işletmelerde almaktadırlar. Okulun bulunduğu bölgede uygun işletmenin olmaması durumunda öğrenciler işletmelerde beceri eğitimi dersini okulda almaktadırlar. Meslek lisesi öğrencileri okulda 24 saat işletmelerde beceri eğitimi dersi görürken, Anadolu Meslek Lisesi öğrencileri ise yönetmelik gereği staj yapmaları durumunda 16 saat işletmelerde beceri eğitimi dersi görmektedir.

MEB Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği hükümlerine göre;

Madde 183-Kapsama alınan meslek alan/dallarında öğrenim gören öğrencilerin 12. sınıfta işletmelerde mesleki eğitim görmeleri esastır (mevzuat.meb.gov.tr)

Ancak, il istihdam ve mesleki eğitim kurulu kararı ile ilgili alan/dalın modüler eğitim programlarını uygulamaya elverişli eğitim birimi bulunan işletmelere, 11. sınıf öğrencileri de mesleki eğitim için gönderilebilir.

Bakanlık ile kamu ve özel kurum ve kuruluşları arasında yapılan protokollere veya iş birliği proje anlaşmalarına göre eğitim yapan kurum ve meslek alan/dallarındaki öğrenci/kursiyerlerin, işletmelerde gerçekleştirilecek uygulamalı meslekî eğitimleri, bu protokol veya proje anlaşmalarına dayalı olarak düzenlenen uygulama yönergesindeki hükümlere göre yürütülür.

Sektörün özelliği, çalışma ve kapasite durumu ile kurum ve iklim koşulları da dikkate alınarak yılın belli zamanlarında faal olan meslek alan/dallarında öğrenim gören otelcilik ve turizm meslek lisesi ile diğer meslek liselerinin yiyecek-içecek hizmetleri, konaklama ve seyahat hizmetleri ile eğlence hizmetleri alanı öğrencileri, 10. veya 11. sınıftan itibaren mesleki eğitimlerini işletmelerde yoğunlaştırılmış olarak görebilirler. Öğrencilerin okulda veya işyerinde görecekları eğitimin tarihleri belirlenirken, her iki birimdeki eğitime ortalama altışar aylık zaman ayrılır. Bu süre, ihtiyaç duyulması halinde Valilikçe değiştirilebilir. Ancak, genel olarak öğrencilerin bir öğretim yılında kesintisiz olarak ekim-mart ayları arasındaki dönemde okulda, nisan- eylül ayları arasındaki dönemde işletmelerde eğitim görmeleri esastır. 10. ve 11. sınıflarda derslerin kesildiği tarih ile yıl sonu beceri sınavı sonrasında öğrencilere ikişer haftalık dinlenme

izni verilir. Son sınıf öğrencilerinin teorik ve uygulamalı eğitimleri derslerin kesilmesi ile birlikte sona erer.

Her öğrenci, meslek alan/dalının öğretim programındaki ilgili sınıfa ait temrin, iş, proje, deney veya hizmetin en az % 80 ini yapmak ve uygulamalardan başarılı olmak zorundadır.

Öğrencilerin meslekî eğitimlerini aynı iş yerinde sürdürmeleri esastır. Ancak, ilgili sınıfa ait uygulamaların bir kısmının işletmelerde yapılamaması durumunda, eksik kalan uygulamalar, işletme ile kurum müdürlüğünün anlaşması ile ders yılı içinde başka işletmelerde veya kurumda telâfi eğitimi programına göre tamamlanır.

Programlarında ön görülen uygulamalardan bir kısmının ders yılı içerisinde yapılamaması durumunda, ikinci dönemin son beş haftası içinde eksik kalan uygulamaların kurumda tamamlanması amacıyla yoğunlaştırılmış telâfi eğitim programı düzenlenir. Bu program süresince alınacak puanlar da ikinci dönem notunun belirlenmesinde dikkate alınır.

Her okul, işletmelerde beceri eğitimi dersinin içeriğini, ağırlıklı olarak dala ait modüller olmak üzere bölgesel özellikler dikkate alınarak sektörün beklentilerini yansıtacak modüllerden sektör temsilcileri, okuldaki koordinatör öğretmenler ve alan öğretmenlerinin kararı ile oluşturur. Ancak bölgesel özellikler ve sektör beklentilerini yansıtacak modüllere ihtiyaç duyulması hâlinde yeni modül içerikleri hazırlanabilir. Hazırlanan yeni modül, İl İstihdam ve Meslek Eğitim Kurulu onayı ile uygulamaya konular ve bir örneği okulun bağlı bulunduğu ilgili öğretim dairesine gönderilir.

İşletmelerde Beceri Eğitimi Dersi Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği'nin ilgili hükümlerine göre yapılır. İşletmelerde beceri eğitimi yapılmayan okul türlerinde öğrenciler, ilgili mevzuat doğrultusunda staj yaparlar (MEB, 2011:18)

## **Staj**

Teknik lise ve Anadolu teknik lisesi öğrencileri Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliğine göre mezun olabilmeleri için staj yapmak zorundadırlar.

Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği hükümlerine göre;  
Madde 58- Teorik ve uygulamalı eğitimlerinin tamamını kurumda yapan öğrenciler, meslekî bilgi, beceri, tutum ve davranışlarını geliştirmelerini, iş hayatına uyumlarını,

gerçek üretim ve hizmet ortamında yetişmelerini ve kurumda olmayan tesis, araç-gereci tanınmalarını sağlamak amacıyla staj çalışması yapmak zorundadırlar.

Staj çalışması işletmelerde yaptırılır. Ancak başarısı açısından kurumda staj yapması gerekli görülenler ile yeterli özellik ve sayıda işletmenin bulunmaması durumunda staj çalışması, bir programa göre ilgili alan öğretmenlerinin gözetim ve denetiminde kurumda da yaptırılabilir. Kurumun özelliğine göre ders saatleri dışında alan/dalla ilgili yapılan üretim, tanıtım, hizmet ve benzeri çalışmalar staj çalışması kapsamında değerlendirilir.

Kurumda yapılacak staj çalışmaları, Meslekî ve Teknik Öğretim Okul ve Kurumlarında Tam Gün Tam Yıl Eğitim Uygulamasına İlişkin Yönerge doğrultusunda hafta sonu, yarıyıl ve yaz tatilleri süresince yapılabilir.

Bütün derslerden başarılı olmasına rağmen staj çalışmasını tamamlamayanlara diploma düzenlenmez ve kurum birinciliği seçiminde değerlendirmeye alınmaz. Staj çalışmasının öğrenim süresi içerisinde tamamlanması gerekir.

Beceri eğitimlerini işletmelerde yapan sağlık meslek lisesi öğrencileri, öğretim programlarında belirtilen yaz uygulamalarını, staj çalışması esaslarına göre yarıyıl ve yaz tatili süresince sağlık işletmelerinde yaparlar.

Madde 59- Sağlık meslek lisesi öğrencilerinin yaz uygulamaları, programlarında belirtilen süre kadardır. Diğer mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları öğrencilerinin staj süresi ise 300 saattir. Staj çalışmasının 1/3'ü 10. sınıfın bitiminde, geri kalan kısmı ise 11. sınıftan itibaren yapılabilir.

Bu Yönetmelik kapsamında; işletmelerde en az bir dönem mesleki eğitim gören öğrenciler, eğitim-öğretim etkinlikleri dışında kurumlardaki döner sermaye kapsamında mal ve hizmet üretiminde en az staj süresi kadar fiilen çalışanlar ile Mesleki Açık Öğretim Lisesine kayıtlı olup yüz yüze eğitime devam eden öğrencilerden kalfalık veya ustalık belgesine sahip olanlar, yükümlü oldukları staj çalışmasını tamamlamış sayılırlar.

Kurum dışında staj yapan öğrencilerin çalışmaları, görevlendirilen koordinatör öğretmen tarafından kontrol edilir. Öğrenci ile işletme arasında çıkan sorunlar, koordinatör öğretmen tarafından çözülür. Çeşitli nedenlerle staj çalışması eksik kalan öğrencilerin bu çalışmaları, kurum veya işletmelerde tamamlattırılır (mevzuat.meb.gov.tr)

## Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme ve değerlendirme, mezuniyet ve devam-devamsızlık işlemleri MEB Orta Öğretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliğine göre yapılır.

### Sınavlar

Sınav, ödev ve projeler ile uygulamalar, 100 tam puan üzerinden değerlendirilir. Değerlendirme sonuçları, öğretmen not defteri ile not çizelgelerine puan olarak yazılır.

Puanların not değeri ve derecesi aşağıdaki gibidir.

Puan	Not	Derece
85-100	5	Pekiyi
70-84	4	İyi
55-69	3	Orta
45-54	2	Geçer

---

25-44	1	Geçmez
0-24	0	Etkisiz

Dönem puanı, yıl sonu puanı, yıl sonu başarı puanı ve mezuniyet (diploma) puanı 100 üzerinden; dönem notu, yıl sonu notu ve yıl sonu başarı notunda 5'lik not sistemine göre Yönetmelik hükümlerince belirlenir. 5'lik not sisteminde başarı dört, başarısızlık iki notla değerlendirilir.

Öğrencinin başarısı, öğretim programı esas alınarak dersin özelliğine göre yazılı, sözlü ve uygulamalı sınav, ödev ve projelerle işletmelerde beceri eğitimi, ders içi ve ders dışı eğitim – öğretim faaliyetleri değerlendirilerek tespi tedilir.

Öğretmen, söz konusu faaliyetlerle öğrencinin programlarda amaçlanan bilgi ve becerileri kazanıp kazanmadığını sürekli olarak kontrol ederek değerlendirir.

### **Yazılı ve uygulamalı sınavlar**

Derslerin özelliğine göre bir dönemde yapılacak yazılı ve uygulamalı sınavlarla ilgili olarak aşağıdaki esaslara uyulur;

- a) Yazılı sınavlar, haftalık ders saati sayısı bir veya iki saat olan dersler için ikiden az, üç ve daha fazla olan dersler için ise üçten az olamaz.
- b) Zorunlu hâller dışında yazılı sınav süresi bir ders saatini aşamaz.
- c) Klasik türde yapılan yazılı sınavlarda en az beş soruya yer verilir. Çoktan seçmeli, eşleştirmeli, kısa cevaplı, açık uçlu, doğru/yanlış tamamlamalı ve benzeri sınav türlerinde ise soru sayısının çok, soruların kısa cevaplı olması esastır.
- d) Soruların; konulara göre dağılımı yapılırken ağırlık, bir önceki sınavdan sonra işlenen konulara verilmek suretiyle geriye doğru azalan bir oranda ve işlenen konulardan seçilmesi esastır.
- e) Sınavlardan önce sorularla birlikte cevap anahtarı da hazırlanır ve sınav kâğıtlarıyla birlikte saklanır. Cevap anahtarında her soruya verilecek puan, ayrıntılı olarak belirtilir. Sınav soruları imkânlar ölçüsünde çoğaltılarak öğrencilere dağıtılır.
- f) Görsel Sanatlar(16), Müzik, Beden Eğitimi dersleri ile uygulamalı nitelikteki diğer derslerin sınavları, her dönemde üç defadan az olmamak üzere ve dersin özelliğine göre yazılı, sözlü ve uygulamalı olarak veya bunlardan yalnızca biriyle yapılabilir. Sınavların şekli, sayısı ile uygulamalı sınavların süresi, zümre öğretmenler kurulunda belirlenir.
- g) Yazılı ve uygulamalı sınavların zamanı, en az bir hafta önceden öğrencilere duyurulur.
- ğ) Bir sınıfta bir günde uygulanacak yazılı ve uygulamalı sınavların sayısının

ikiyi geçmemesi esastır. Ancak okul yönetimince uygun görülen zorunlu hâllerde bir günde üç sınav da yapılabilir. Tek oturumda yapılan ortak sınavlarda bu sınırlama dikkate alınmaz.

h) Yazılı ve uygulamalı sınavlar ile ödev ve projelerin zamanlarının belirlenmesinde sınıf rehber öğretmeni, aynı sınıfta ders okutan öğretmenler arasında iş birliği yapılmasını sağlar. Bu iş birliğinin esasları okul müdürünce düzenlenir.

### **Yazılı sınav sonuçlarının değerlendirilmesi**

Ölçme sonuçları, eğitim-öğretimin amaçlarına ne ölçüde ulaşıldığını tespit etmek, özellikle işlenen konuların hangilerinde öğrencilerin başarılı olduklarını belirlemek, başarısız olunan konularda ne gibi tedbirlerin alınması gerektiğini ortaya çıkarmak amacı ile de kullanılır.

Öğretmen, başarı oranı düşük olduğunda nedenlerini araştırır ve değerlendirir. Buna göre ilgili konuları yeniden işlemek veya öğrencilere alıştırmaya çalışmaları yaptırmak gibi tedbirleri alır.

Yazılı sınav sonunda, öğrenci mevcudunun çoğunluğu başarısız olmuşsa öğretmen, başarısız öğrenciler için bir sınav daha yapabilir. Bu sınava isteyen başarılı öğrenciler de katılabilir. Bu sınavlarda, öğrencinin aldığı en yüksek puan geçerli sayılır.

### **Ortak sınavlar**

Bir okulda aynı programı uygulayan öğretmenlerin ortak değerlendirme yapabilmelerine imkân vermek üzere her dönemde yazılı sınavların en az biri birlikte düzenlenir. Ortak sınavlar, zümre öğretmenler kurulunca belirlenecek tarihlerde o dersi okutan zümre öğretmenlerince ortak sorular ve cevap anahtarları hazırlanarak yapılır.

Aynı okul türlerinde uygulanan aynı ders programları için, eğitim bölgesinde eğitim bölgesi müdürler kurulu tarafından, il/ilçelerde ise il/ilçe millî eğitim müdürü tarafından eğitim-öğretim işlerinden sorumlu millî eğitim müdür yardımcısı/şube müdürü başkanlığında iki orta öğretim kurumu müdüründen oluşturulan komisyonca ortak sınavlar yaptırılabilir. Bu sınavlar, ilgili okullarla iş birliği yapılarak komisyonun koordinatörlüğünde düzenlenir. Sınav soruları, yeterli sayıda branş öğretmeninden

oluşturulan komisyonca hazırlanır. Farklı derslerden tek oturumda yapılan sınavda da her dersin soruları, 100 tam puan üzerinden ayrı ayrı değerlendirilir. Okulca yapılan ortak sınavlarda öğrencilerin aldığı puanlar, o dersin dönem puanı ortalamasına katılır. Eğitim bölgesi ve il/ilçe çapında yapılan sınavlarda alınan puanlar ise o dersin dönem puanı ortalamasına katılmaz.

Öğretmen tarafından verilen puanlarla okul, bölge, il/ilçe çapında yapılan sınavlarda alınan puanlar arasında dikkat çekici ve anlamlı bir farklılık varsa ilgili yönetim birimlerince gerekli tedbirler alınır. Böylece, okullar arası aynı programı izleyen öğrencilerin düzeyleri arasındaki farklılıkları ortaya çıkarmak ve öğretmenlere değerlendirmeleri hakkında karşılaştırma yapma imkânı sağlanır.

Ölçme ve değerlendirme ile ilgili problemler, bu amaçla gerekli görölen zamanlarda toplanan eğitim bölgesi müdürler kurulu ile eğitim bölgesi zümre başkanları kurulunda ve zümre öğretmenler kurulunda görüőülerek ortak çözüm yolları bulunur. Gerektiğinde bu sınavlar Bakanlıkça da yapılabilir.

Ortak sınavlar, cumartesi ve pazar günleri ile çalışma saatleri dışında da yapılabilir.

### **Sözlü sınavlar**

Bir dönemde öğrencilere her dersten en az bir sözlü sınav puanının verilmesi esastır. Haftalık ders saatine ve dersin özelliğine göre; ders saati sayısı üç ve daha fazla olan dersler için üçten, bir ve iki saat olan dersler için ikiden fazla sözlü puanı verilemez. Zümre Öğretmenler Kurulunda sözlü sınav sayısı belirlenir. Sözlü puanı, öğrencilerin sosyal etkinliklerdeki çalışmaları, derse hazırlıkları, ders içindeki etkinlikleri ve dersle ilgili araştırma ve proje çalışmaları değerlendirilerek verilir. Sözlü puanı verilen öğrenciye sonuç anında bildirilir. Sözlü sınav için baőlı başına bir ders saati ayrılmaz.

### **Sınavlara katılmayanlar**

Sınavlara katılmayan, ödev veya projesini zamanında teslim etmeyen öğrenci; özrünü, özrün baőlangıcından itibaren 7 iş günü içinde bildirmek ve özrün bitimini izleyen 7 iş günü içinde de belgelendirerek okul yönetimine vermek zorundadır. Ancak

kaza, ölüm, doğal afet, yangın, uzun süreli tedavi gerektiren hastalık, göz altına alınma ve tutuklanma gibi durumlarda bu süre okul yönetimince belirlenir.

Özrü okul yönetimince kabul edilen öğrencinin durumu ders öğretmenine yazılı olarak bildirilir. Bu öğrenci, ders öğretmenin belirleyeceği bir zamanda ve önceden duyurularak sınava alınır, ödev veya projesi kabul edilir. Bu sınav, sınıfta diğer öğrencilerle ders işlenirken yapılabileceği gibi ders dışında da yapılabilir.

Özürsüz olarak sınavlara katılmayan, ödev veya projesini zamanında teslim etmeyen ve sınavlarda kopya çeken öğrenciye sıfır (0) puan verilir ve durum okul yönetimine yazılı olarak bildirilir.

### **Sınav sonuçlarının duyurulması**

Öğretmenler, sınav, ödev ve projelerin sonuçlarını öğrencilere bildirir ve yapılan başlıca ortak hataları sınıfta açıklar. Yazılı sınav, uygulama ve ödev sonuçları, yazılı sınavın yapıldığı tarihe veya ödevin, uygulamanın yahut projenin teslimi tarihine göre en geç 15 gün içinde öğrenciye duyurulur. Öğrencinin duyuru tarihinden itibaren 7 iş günü içinde istemesi hâlinde sınav kâğıdı, ders öğretmeni tarafından öğrenci ile birlikte bir defa daha incelenir ve değerlendirilir.

### **Dönem puanı ve notu**

Bir dersin dönem puanı, o döneme ait yazılı, sözlü ve uygulamalı sınavlarla varsa ödev ve projelerden alınan puanların aritmetik ortalaması alınarak belirlenir. Aritmetik ortalama alınırken bölme işlemi virgülden sonra iki basamak yürütülür. Elde edilen puanın nota çevrilmesiyle dönem notu tespit edilir. Dönem puanı, dönem notuna çevrilirken yarım ve yarımdan büyük kesirler, bir üst tam puan olarak değerlendirilir, dönem puanında bir değişiklik yapılmaz.

Zorunlu hâllerde, bir yazılı sınav eksiği ile dönem puanı ve notu verilebilir. Öğrenciye her dersten bir dönem puanı ve dönem notu verilir. Ancak;

a) Yabancı dil dersinde öğrencilere, dinleme-anlama, okuma-anlama, konuşma ve yazma becerilerinin, programın öngördüğü şekilde bütünlük içinde kazandırılması esastır. Bilgi ve beceriler, çeşitli ölçme araçlarından yararlanılarak becerilerin özelliğine göre yazılı, sözlü, ödev ve projelerle değerlendirilir. Dersin birden fazla öğretmen tarafından okutulması durumunda verilen puanların ağırlıklı ortalamasına göre yabancı



dil dersinin dönem puanı ve notu belirlenir. Gerektiğinde zümre öğretmenler kurulu kararıyla becerilerin değerlendirilmesi ortak yapılabilir.

b) Beden Eğitimi dersinde sağlık durumları veya engelleri nedeniyle derse veya bazı etkinliklere katılamayacak durumda olan öğrenciler okul doktorundan, okul doktorunun bulunmadığı veya teşhis koyamadığı durumlarda, resmî ya da özel sağlık kurum ve kuruluşlarındaki bir doktordan rapor almak zorundadır.

Raporda, öğrencilerin sağlık durumlarının veya engellerinin beden eğitimi etkinliklerinden hangisine geçici ya da sürekli olarak engel oluşturduğunun açıklanması gerekir. Rapora göre Beden Eğitimi dersinin bazı uygulamalı etkinliklerinden muaf tutulanlar, sadece teorik bilgilere ve sakıncalı görülmeyen uygulamalı etkinliklere, bütün uygulamalı etkinliklerden muaf tutulanlar ise sadece teorik bilgilere göre değerlendirilir.

c) Meslekî ve teknik ortaöğretim kurumlarında eğitimi okulda yapılan uygulamalı meslek derslerinde dönem puanı;

1) Öğrencinin dönem içinde yaptığı temrin çalışmaları ile projelere verilen puanların aritmetik ortalamasının,2) Yazılı veya uygulamalı sınav puanlarının,3) Sözlü puanı/puanlarının,

4) Hizmet puanlarının aritmetik ortalamasının,5) Ödev verilen puanın aritmetik ortalaması alınarak tespit edilir. Elde edilen puan nota çevrilerek dönem notu belirlenir. Naklen gelenlerin dönem notu öğrencinin dönem içinde bir okuldan başka bir okula nakledilmesi hâlinde, önceki okulda aldığı dersler ve puanları dikkate alınarak dönem notu tespit edilir.

Buna göre;

a) Dönem notu alabilecek kadar yazılı, sözlü, ödev ve proje puanı bulunan öğrencinin dönem notları önceki okulunca verilir. Yeteri kadar yazılı, sözlü, ödev ve proje puanı bulunmayan öğrencinin dönem notları, önceki okulunda aldığı puanlar da dikkate alınarak yeni okulundaki ders öğretmeni/öğretmenlerince verilir.

b) Önceki okulunda aldığı ders/derslerden bazılarının yeni okulunda okutulmaması hâlinde;

1) Önceki okulunda dönem notu verilebilecek kadar puan alınmış ise o derslere ait dönem notları, mevcut puanlarına göre okul yönetimince tespit edilir.2) Önceki okulunda dönem notu verilebilecek kadar puan alınmamış ise öğrenci yeni okulunda öğretime açılmış olan ders/dersleri alır. Bu derslerden alınan puanlara göre dönem notu tespit edilir.3) İki dönem notu alınabilecek kadar süre bulunması hâlinde hazırlık sınıfı bulunan okulların hazırlık sınıflarından hazırlık sınıfı bulunmayan okulların 9. sınıflarına nakil veya geçiş yapan öğrencilerin dönem notları, bu madde hükümlerine göre belirlenir (mevzuat.meb.gov.tr)

### **Sınıf Geçme**

Bir dersin yıl sonu puanı;

- a) Birinci ve ikinci dönem puanlarının aritmetik ortalamasıdır.
- b) Yetiştirme programını gerektiren sebeplerden dolayı iki döneme ait puan bulunmaması hâlinde yetiştirme programından alınan puanların aritmetik ortalamasından elde edilen puandır. Alan değişikliği sebebiyle iki döneme ait puan bulunmaması durumunda sorumluluk sınavında elde edilen puandır. Bir dönem puanının bulunması hâlinde ise bu dönem puanı ile yetiştirme programında alınan puanların aritmetik ortalamasından elde edilen puanın aritmetik ortalamasıdır.
- c) Ders yılı sonunda belirlenen yıl sonu puanı ile ortalama yükseltme ve sorumluluk sınavında alınan puanın aritmetik ortalamasıdır.
- ç) İşletmelerde beceri eğitiminde birinci ve ikinci dönem puanlarının aritmetik ortalaması ile yıl sonu beceri sınavı puanının aritmetik ortalamasıdır.
- d) Naklen gelen öğrencilerin, önceki okulunda aldığı dersler ile yeni okulundaki dersler farklı olduğunda:
  - 1) Bir dönem puanı alabilecek kadar süre bulunması durumunda yeni dersten alınan ikinci dönem puanıdır.
  - 2) Yeni alınan dersten bir dönem puanı alınabilecek kadar süre bulunmaması durumunda eski okulundaki dersin dönem puanlarıdır. Dönem puanlarının aritmetik ortalaması hesaplanırken bölme işlemi virgülden sonra iki basamak yürütülür. Bir dersin yıl sonu notu ise; a) Birinci ve ikinci dönem notlarının aritmetik ortalamasıdır. b) Yetiştirme programını gerektiren sebeplerden dolayı iki döneme ait not bulunmaması hâlinde

yetiştirme programı puanından elde edilen nottur. Alan değişikliği sebebiyle iki döneme ait notun bulunmaması hâlinde sorumluluk sınavı puanından elde edilen nottur. Bir dönem notunun bulunması hâlinde ise bu dönem notu ile yetiştirme programı notunun aritmetik ortalamasıdır.

c) Ders yılı sonunda belirlenen yıl sonu notu ile ortalama yükseltme ve sorumluluk sınavlarında alınan notun aritmetik ortalamasıdır.

ç) İşletmelerde beceri eğitiminde birinci ve ikinci dönem notlarının aritmetik ortalaması ile yıl sonu beceri sınavı notunun aritmetik ortalamasıdır.

d) Naklen gelen öğrencinin, önceki okulunda aldığı dersler ile yeni okulundaki dersler farklı olduğunda; 1) Bir dönem notu alabilecek kadar süre bulunması durumunda yeni dersten alınan ikinci dönem notudur. 2) Yeni alınan dersten bir dönem notu alınabilecek kadar süre bulunmaması durumunda eski okulundaki dersin dönem notudur. Yıl sonu notu hesaplanırken yarım ve yarımdan büyük kesirler tama yükseltilir. Bir dersin ağırlığı, ağırlıklı puanı ve ağırlıklı notu Bir dersin ağırlığı, o dersin haftalık ders saati sayısına eşittir.

Bir dersin yıl sonu puanı ile o dersin haftalık ders saati sayısının çarpımından elde edilen puan, o dersin ağırlıklı puanıdır. Bir dersin yıl sonu notu ile o dersin haftalık ders saati sayısının çarpımından o dersin ağırlıklı notu bulunur. Yıl sonu başarı puanı ve yıl sonu başarı notu Öğrencinin yıl sonu başarı puanı, derslerin ağırlıklı puanları toplamının haftalık ders saatleri toplamına bölümü ile elde edilen puandır. Yıl sonu başarı notu ise derslerin ağırlıklı notları toplamının haftalık ders saatleri toplamına bölümü ile bulunur. Yıl sonu başarı puanı ve yıl sonu başarı notu hesaplanırken bölme işlemi, virgülden sonra iki basamak yürütülür.

Yıl sonu başarı puanı, diploma defterine de işlenir ve mezuniyet puanının hesaplanmasında esas alınır. Ders yılı sonunda herhangi bir dersten başarılı sayılma Öğrencinin, ders yılı sonunda herhangi bir dersten başarılı sayılabilmesi için;

a) İkinci dönem notunun, en az "Geçer" ancak birinci dönem notu "Etkisiz" ise ikinci dönem notunun en az "Orta",

b) İşletmelerde beceri eğitimi gören öğrencilerin yıl sonu beceri sınavı notunun en az "Geçer" olması gerekir.

### **Doğrudan sınıf geçme**

Ders yılı ya da ortalama yükseltme sınavları sonunda, tüm derslerden başarılı olan öğrenciler doğrudan sınıfını geçer. Okul türlerine göre hazırlık sınıfı dışında diğer sınıflarda Kurulca belirlenen yıl sonu başarı ortalaması ile başarılı sayılmayacak derslerin dışındaki derslerden başarısızlığı bulunan öğrencilerden yıl sonu başarı notu;

- a) Fen liseleri ve sosyal bilimler liselerinde 3.50,
- b) Anadolu türü liseler ile önünde yabancı dil hazırlık sınıfı bulunan liselerde 3.00,
- c) Genel liseler, güzel sanatlar ve spor liseleri ile mesleki ve teknik liselerde 2.50 olan öğrenciler ortalama ile sınıflarını geçer.

### **Sorumlu olarak sınıf geçme ve sorumluluğun kalkması**

Doğrudan veya yıl sonu başarı notu ile sınıfını geçemeyen öğrencilerden; 9. sınıfta en fazla 3, 10.ve 11.sınıflarda ise en fazla 2 dersten başarısız olanlar sorumlu olarak bir üst sınıfa devam ederler. Ancak, alt sınıflar da dâhil toplam 5 den fazla sorumlu dersi bulunanlar başarısız sayılır. Alan değişikliğinden dolayı sorumlu olunan dersler bu sayıya dâhil edilmez. Sorumluluk, o dersin sorumluluk sınavında başarılı olunması hâlinde kalkar. Hazırlık sınıfından sorumlu olarak 9.sınıfa geçilmez. Hazırlık sınıfında yeterlik sınavı ve dokuzuncu sınıfa geçiş (11)Hazırlık sınıfında sınıf geçme, birinci yabancı dil dersi ile Türkçe dersindeki başarı durumlarına göre tespit edilir. Diğer derslerdeki başarı durumu, öğrencinin ödüllendirilmesinde dikkate alınır. Mezuniyet ve benzeri puanların belirlenmesinde dikkate alınmaz (mevzuat.meb.gov.tr).

Hazırlık sınıfında öğrenim görmeden aynı okulun 9.sınıfına doğrudan geçmek isteyen öğrencilerin velileri, yeterlik sınavından 5 gün önce okul yönetimine yazılı olarak başvururlar. Başvurusu alınan öğrenciler, birinci yabancı dil dersi ile Türkçe dersinden ders yılının ilk haftası içinde yeterlik sınavına alınırlar. Bu sınavlar, ortalama yükseltme ve sorumluluk sınavları usul ve esaslarına göre yapılır. Her iki dersten de en az 3 alan öğrenciler başarılı sayılarak 9. sınıfa devam ettirilirlir.

Hazırlık sınıfında sınıf geçmeye esas derslerden ders yılı sonunda başarılı olamayan öğrenciler, ortalama yükseltme ve sorumluluk sınavları döneminde sınava alınırlar. Yabancı dil dersi ile Türkçe dersi sınavlardan en az 2 alan öğrenciler başarılı

sayılır, başarısız olanlar ise bir yıl daha hazırlık sınıfına devam ederler. İkinci yılda da hazırlık sınıfında başarısız olan öğrencilerin okulla ilişkisi kesilir. Bu öğrencilerin sınavsız öğrenci alan diğer okulların 9. sınıfına kayıtları, okulların özel yönetmelikleri ile ilgili diğer mevzuat hükümlerine göre yapılır.

İki dönem notu alınabilecek kadar süre bulunması hâlinde hazırlık sınıfından, hazırlık sınıfı bulunmayan diğer okulların 9. sınıfına; hazırlık sınıfı bulunmayan diğer okulların 9. sınıfından hazırlık sınıfına nakil veya geçiş, okulların özel yönetmelikleri ile ilgili diğer mevzuat hükümlerine göre yapılır.

### **Sınıf tekrarı**

Öğrencilerden;

a) Ortalama yükseltme sınavları sonunda başarısızlığı bulunup (Değişik ibare :1.2.2007/26421 RG) yıl sonu başarı notuyla sınıf geçemeyenler, b) Sorumlu olarak sınıf geçemeyenler,c) Devamsızlık nedeniyle başarısız sayılanlar sınıf tekrar ederler.

Sınıf tekrarı, orta öğretim süresince bir defa yapılır. Ancak hazırlık sınıfındaki sınıf tekrarı bu süreye dahil değildir.Devamsızlık nedeniyle 12. sınıfta başarısız duruma düşen öğrenciler 12. sınıfı tekrar ederler. Ayrıca, mezun olamayan 12. sınıf öğrencilerinden sınıf tekrar etme hakkı bulunanlar da başarısız olunan ders sayısına bakılmaksızın sınıf tekrar edebilirler. Ancak, sınıf tekrar etmek istemeyen öğrenciler, başarısız olunan derslerden sorumluluk sınavı dönemlerinde sınava alınırlar (mevzuat.meb.gov.tr).

### **Ortalama yükseltme ve sorumluluk sınavları**

Öğrenciler ortalama yükseltme ve sorumluluk sınavları döneminde;

a) Devam ettikleri ve öğrenim gördükleri sınıfta başarılı ve başarısız olunan en fazla 4 dersten ortalama yükseltme sınavına,

b) Önceki yıllardan sorumlu olunan derslerden sorumluluk sınavına alınırlar.

Bu sınavlar, ders kesiminden bir hafta sonra başlar ve süresi üç haftayı geçmez. Sorumlu ders/dersleri bulunan öğrenciler, eylül ayının ilk haftası ile ikinci dönemin ilk haftasında da sorumluluk sınavlarına alınırlar.

Bu sınavlar, gerektiğinde cumartesi ve pazar günleri ile çalışma saatleri dışında da yapılır. Sınavlar için ayrılan sürenin yetmemesi durumunda, aynı günde en fazla 3 sınav yapılabilir (mevzuat.meb.gov.tr).

### **Belgelendirme.**

Mezun olan öğrenciye alanında diploma verilir. Öğrencinin seçtiği dal ile ilgili aldığı tüm dersler ve modüller diploma ekinde verilir. Öğrenciye programdan ayrıldığında veya mezun olduğunda kazandığı yeterlikleri gösteren ve bir yaygın meslek teknik eğitim programıyla aynı yeterlikleri kazanan kişilere eş değer belge verilir. Öğrencilerin kazandığı yeterlikler sertifikaya yönelik belgelendirmelerde değerlendirilir. Programlar uluslararası sınıflandırması doğrultusunda meslek standartları, eğitim standartları ve mesleklerin yeterliklerine göre hazırlanmıştır. Uygulamada bu standartlar ve yeterlilikler sürekli dikkate alınmalıdır. Çerçeve öğretim programları ve program kitaplarında haftalık ders çizelgeleri dersler ve modüllerin içerikleriyle uygulamaya ilişkin açıklamalar ayrıntılı olarak verilmiştir. Konuyla ilgili açıklamalar, bilgiler, dokümanlar Mesleki Eğitim Güçlendirme Projesinin internet sitesinde yer almaktadır (Saitoğlu, 2010: 70).

### **Birinci Bölümün Sonucu**

Birinci bölümde Türkiye’de Mesleki Eğitimin Gelişimi, Mesleki ve Teknik Eğitimin Mevcut Durumları, Modül Sistemi, Modüler Sisteminin Özellikleri, Öğretim Materialleri araştırılmıştır. MEGEP 4 Temmuz 2000 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avrupa Birliği arasında Türkiye'deki Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesinin (MEGEP) anlaşması (DG1A- D/MEDTQ/04-98) imzalanmıştır. Modüler öğretim sisteme geçildikten sonra modül programları üzerinde büyük çalışmalar yapılarak, modül kitapları yazdıkları ortaya çıkmıştır. Mesleki Eğitimin programını iyileştirme adına bütün faaliyetler bu modül kitapları çerçevesinde yapılmaktadır. Mesleki eğitim sistemi hakkında kısaca anlatacak olursak 9. Sınıfa öğrenciler genel eğitimimni 10. Sınıfta Alan derslerini 11. ve 12. Sınıfta dal derslerini görmektedirler. Ve bir çok araştırma sonuçlarına göre bu sistem yeniden gücüne girmiş ve olumlu sonuçları getirdiği ortaya çıkmıştır.



## İKİNCİ BÖLÜM

### 2. KIRGIZ MESLEKİ EĞİTİM SİSTEMİ

#### 2.1. Mesleki ve Teknik Eğitim

Mesleki ve teknik eğitim 3 kademededen oluşmaktadır.

1. kademe “ilk ya da başlangıç (temel) mesleki eğitim” olarak ifade edilmektedir. Bu kademedede Türkiye’de ortaöğretim düzeyine denk gelmektedir. 1. kademe mesleki eğitim, meslek liselerinde 9. sınıfı veya 11. sınıfı tamamlayan öğrencilere 3 farklı program şeklinde uygulanmaktadır. 1. program 9. sınıf sonunda 3 yıl sürmekte ve öğrencilere mesleki eğitimin yanı sıra genel eğitim verilmektedir. Öğrenciler 3 yıllık eğitimleri sonunda aldıkları belge (attestat) ile üniversiteye devam edebilmektedirler. 2. program 9. sınıf sonunda 2 yıl sürmekte ve öğrencilere mesleki eğitimin yanı sıra 3 yıllık programa göre daha sınırlı bir genel eğitim verilmektedir. Öğrenciler 2 yıllık eğitimleri sonunda aldıkları belge (attestat) ile teknikum adı verilen orta seviyeli mesleki eğitim kurumlarına devam edebilmektedirler. 3. program ise 9. sınıftan ya da 11. sınıftan sonra kısa süreli kurslar şeklinde uygulanmaktadır. Bu kurslara yetişkin bireyler de katılabilmektedir. Kurs sonunda katılımcılar mesleki sertifika almaktadır.

2. kademe “orta seviyeli mesleki eğitim” olarak ifade edilmektedir. Orta seviyeli mesleki eğitim 11. sınıf sonrasında teknikumlarda verilmektedir. Teknikumu başarıyla tamamlayan öğrenciler diploma almaktadır.

3. kademe “yüksek seviyeli mesleki eğitim” olarak ifade edilmektedir ve üniversitelerin ilgili fakültelerinde uygulanmaktadır. Üniversiteyi başarıyla tamamlayan öğrenciler diploma almaktadır (Tongut, 2013:16).



**Tablo:7** Kırgızistan’da 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 yıllarına ait ilk (başlangıç-temel) mesleki öğretim kurumlarının okul, öğrenci ve öğretmen sayısı (KUIK, 2012)

	2007	2008	2009	2010	2011
<b>Toplam Kurum Sayısı</b>	111	110	109	109	109
<b>Toplam Öğrenci Sayısı</b>	28835	29993	31010	31225	31032
<b>Toplam Öğretmen Sayısı</b>	3305	3516	3165	3608	3983

**Tablo: 8** Kırgızistan’da 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 yıllarına ait orta mesleki öğretim kurumlarının okul, öğrenci ve öğretmen sayısı (KUIK, 2012).

	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
<b>Toplam Kurum Sayısı</b>	<b>82</b>	<b>90</b>	<b>111</b>	<b>122</b>	<b>126</b>
Devlet	70	76	91	99	95
Ozel	12	14	20	23	31
<b>Toplam Öğrenci Sayısı</b>	<b>43413</b>	<b>48991</b>	<b>59555</b>	<b>64287</b>	<b>72323</b>
Devlet	40086	44701	53737	57548	63183
Ozel	3327	4290	5818	6739	9140
<b>Toplam Öğretmen Sayısı</b>	<b>3410</b>	<b>4070</b>	<b>4807</b>	<b>5011</b>	<b>5590</b>
Devlet	3187	3738	4311	4437	4759
Ozel	223	332	496	574	831

**Tablo:9** Kırgızistan’da 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 yıllarına ait yüksek mesleki öğretim kurumlarının okul, öğrenci ve öğretmen sayısı (KUIK, 2012).

	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
<b>Toplam Kurum Sayısı</b>	<b>49</b>	<b>50</b>	<b>54</b>	<b>56</b>	<b>54</b>
Devlet	33	31	32	33	33
Özel	16	19	22	23	21
<b>Toplam Öğrenci Sayısı</b>	<b>250460</b>	<b>243028</b>	<b>233605</b>	<b>230379</b>	<b>239208</b>
Devlet	225577	217403	207281	202531	209400
Özel	24883	25625	26324	27848	29808
<b>Toplam Öğretmen Sayısı</b>	<b>14400</b>	<b>13025</b>	<b>12678</b>	<b>12057</b>	<b>12830</b>
Devlet	12925	11423	10942	10245	11204
Özel	1475	1602	1736	1812	1626

## 2.2. Kırgızistan’da Mesleki Eğitimin Gelişimi

Kırgızistan’da mesleki eğitim sistemi 18 ve 40 yaş arası tüm çalışanlar zorunlu mesleki eğitim görmesini içermiş “Mesleki eğitim sisteminin yükümü hakkında” kararname esasında Sovyet döneminin ilk yıllarında şekillendirilmiştir.

1920 yılının ikinci yarısında bu kararnameye dayalı olarak esasında Turkistan’da Halk Eğitim Komiserliği tarafından 1921 yıl içerisinde türlü kursları organize eden Mesleki Eğitim Komitesi oluşmuştu. Kırgızistan’da bunun gibi kömür madeni Sülüktü ve Kızılkıya’da kurslar açılmıştır. Ders süresi 4 haftadan 8 aya kadardı.

1923 yılında Kızılkıya madeninde Kırgızistan’daki Mesleki Eğitim Sisteminin kurucusu olan Fabrika Çıraklık Okulu (FÇO) kurulmuştu. Ülkede kurulmuş il Fabrika Çıraklık Okulu 3 ve 4 senelik eğitim programıyla maden işçilerini, tornacıları, makine uzmanlarını yetiştirilmişti ve her sene 50-80 kalifiye işçileri yetiştirmişti. İşçilerin çoğunluğu 4.sınıftı bitirmiş gençlerden oluşmuştu.

1930 yıllarında Fabrika Çıraklık Okulunun eğitim sistemi Ulusal ekonominin gereksinimlerini karşılayamadı. İşçileri az hazılamakla beraber kalifiyeli işçileri hazırlamaya alınmış planı yapamadı. 1942 yılında üretim alanında iş rezervi oluşmuştu.

Kırgız SSR Halk Komiserleri Konseyi kararıyla 15 Nisan 1942 yılında Halk Komiserleri Konseyi Kırgız Cumhuriyet insan gücü kontrolü kurulmuştu. 15 Nisan 1942

yılında Kırgızistan'da mesleki eğitimin referans tarihi olarak kabul edilir.(Taylakov, 2012:15)

O sene yine 11 mesleki eğitim okulları ek olarak açılmıştı. Savaş döneminde bu okullar savaşa giden işçilerin yerine işçi hazırlıyordu. Bu 3 yılda madenci, 30 bin işçiyi: kazıcı, elektrikçiler, lokomotif ve tramvay tamiri tesviyecisi, dökümcü, muhabereci, matbaa işçisi, lokomotif makinist yardımcısı, inşaatçı, tornacı vb. 70'den fazla uzmanları yetiştirilmişti. Bu meslek alanları maden işletme, tekstil, gıda, maden endüstrisi gibi 30 yeni büyük üretim alanının temelini oluşturuyordu.

Savaştan sonraki yıllarda (1946-1952) mesleki eğitim okulları tarafından Ulusal üretim için 16 binden fazla kalifiyeli işçileri yetiştirmişti. 1948 yılında 28 mesleki eğitim okulu, 8 zanaatçı atölyeleri okulu, bir demiryolu okulu ve 19 Fabrika Çıraklık Okulu oluşmuştu. 1954 yılında Cumhuriyet İnsan Gücü Yönetimi 5 tarım makinleşme okulunu sisteme kabul etmiştir. Bir yıldan sonra bu okullar 40 biçerdöver, 120 traktör, 435 tarım makinesine sahip olmuştu.

1959 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla Cumhuriyet İnsan Gücü Yönetim Konseyi Mesleki Eğitim Sisteminin Baş Yönetimi olarak değiştirildi ve tam bu yıl yeni okullar inşaatı için para bölünmüştü.1965 yılında mesleki eğitim okulunun sayısı 40 olmuştu. 13 bin insan 58 meslek alanında eğitim görmüştü. 10 yıl sonra okulların sayısı 30 oldu, kontenjan ise 3 kata çoğaldı.

1980 – 90 yıllarında tarım makine uzmanlarını çoğaltmaya önlemler alınmıştı. Sadece 1980-1985 yıllarda 39 bin civarında traktörcü, kalifiyeli tarım makine uzmanları yetiştirilmişti. Talas bölgesindeki №6, Kızılkıya'daki №8, Özgön bölgesindeki №62, Karabuura bölgesindeki №13, Ton bölgesindeki №81, Koçkor bölgesindeki №15 Tarım Mesleki Eğitim Liseleri bir tür kültür merkezi olmuştu. Sonradan bu liseler mesleki eğitim okullarına dönüşmüştü ve aynen bu dönemlerde okul kompleksleri, üretim yapımevleri, yurtlar ve yemekhaneler kurulmuştu. Örneğin, Çüy bölgesinde 3 tane böyle kompleks: Cayıl bölgesinde, Kemin bölgesinde ve Sokuluk bölgelerinde kuruldu. Ama bu kompelsler kurulan en son kompleksler olmuştu.

1990 yılların ilk başında SSCB'nin dağılmasıyla ve ülkemizin pazar ekonomisine geçmesiyle kalifiyeli işçileri yetiştirme sayıca çoğalmıştı. 122 Mesleki Eğitim Okulunda 230 mesleki alanda 60 binden fazla öğrenci eğitim görüyordu.

Mesleki Eğitim Sisteminde (1999 yıldan Başlangıç Mesleki Eğitim Sistemi) son 20 yıl içinde çok kere yapısal değişiklikler oldu: 1980’li yıllara kadar Kırgız Cumhuriyetinin mesleki eğitim sistemi alanındaki Devlet Komitesi, 1988-1991 yıllar arasında Ulusal Eğitim Bakanlığının bileşiminin mesleki eğitim sistemini öğretim yöntemiyle yönetme, 1991-1994 yıllar arası işçileri ve iş adamlarını hazırlayan Devlet Komitesi, 1994 yılından itibaren Mesleki Eğitim Sisteminin Baş Yönetimi, 2001 yılında Başlangıç Eğitim Sistemi Yönetimi ve Kırgız Cumhuriyetinin Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 6 Şubat 2007den itibaren 2009 Ekime kadar Kırgız Cumhuriyeti kontrolü altındaki mesleki eğitim sisteminin devlet ajansı olmuştur.

Kırgız Cumhuriyetinin cumhurbaşkanının “Kırgız Cumhuriyeti Kanununun uygulanmasını sağlama hakkındaki “Kırgız Cumhuriyeti Yönetiminin Yapısı üzerinde” kararnamesiyle Migrasyon ve Çalışma Bakanlığı kontrolü altında Mesleki Eğitim Ajansı olarak değişti.

Yeni yapıya geçmekle Ajans migrasyon süreci ve politik konulara doğrudan katılma görevini alır. Bununla beraber Mesleki Eğitim Ajansı Öğretim Sisteminin bir bölümü olarak kalmıştır ve asıl amacı emek piyasasına uygun kalifiyeli işçileri yetiştirecek.

Şu an üretim uzmanlarını yetiştiren 110 Mesleki Eğitim Okulu (Tokmok sanayi-pedagojik koleji (TSPK), 6 Devlet Hapishane Servis’i meslek okulu dahil) vardır.

Her sene türlü meslek alanında devlet bütçe bazında bedava eğitim görenlerin ortalama oranı 26 bindir.

2012 yılın başında eğitim görenlerin sayısı 32 bin olmuş. Devlet bütçe bazında bedava eğitim görenlerin sayısı ise 29,5 bindir. Özel programlar ve maddi temelin kapasitesi 40 bin öğrenciye eğitim verebilir.

Mezunları yüzde 88,5i iş bulurlar, onların içinde yüzde 75,8i ülke üretimlerinde iş bulurlar. Diğerleri ise askerlik yapmaya gider ya da ülkedeki Yüksek Öğretim Kurullarında eğitimi devam ederler. Mezunlar çoğunlukla: inşaat, tarım, hafif endüstri, gıda ve serviz alanında çalışırlar.

Ama bu göstergeler işçi açığı göz önüne alırsak gelişmekte olan ülkemizin gereksinimini karşıyalamaz.

Ajanslar iş verenlerle mesleki eğitim okullarının iletişimini şiddetlendirmeye

baskı yaparlar. Bunun amacı iş verenlerle iş sözleşmeleri yapma ve beraber iş yürütmektir. Beraber iş yürütenler:

- Kırgızistan İşverenler Ulusal Konfederasyonu
- Kırgız Cumhuriyetinin Ticari ve Sanayi Odası
- Hafif Sanayi Derneği
- Tekstil Derneği
- Serviz, Kağıt Endüstrisi, Tekstil ve Hafif Endüstrisi İşçilerinin Sendikası
- “Bişkek Kuruluş” üretim ve inşaat firması
- “Azat” Anonim şirketi
- “Gildiya direktorov” Sanayi İşverenler Federasyonu Konseyi
- LTD «Кыргызский КНАУФ маркетинг»
- “Kırgıztelekom” Anonim Şirketi

Birde “Artis Global Go...Ltd” Güney Kore inşaat şirketi, maden şirketleri, ülkedeki inşaat şirketleri ve Kırgızistan Madencilik Derneğiyle beraber iş yürütür.

Meslek Eğitim Ajansının asıl amacı uluslararası standartta uygun işçileri yetiştirmek ve bütün alanı uzmanlarla sağlayabilmektir.

Şehirdeki eğitim kurullarında yapım evi, köydeki eğitim kurullarında eğitim tesisleri vardır. Bu yapım evleri halka ücretli serviz yapar. Onlar milli işlemeleri, basın üretimleri, hatıralık eşyaları, mobilyaları, metal mamulleri üretir.

Mesleki Eğitim Kurumları yetişkin işsizlere eğitim verme imkanına sahiptir. Şu anda tüm okullarda işsizlere eğitim veriyor (1 yılda 6 binden fazla).

Mesleki Eğitim Kurulları açıldığından beri bir milyondan fazla kalifiyeli işçileri yetiştirdi.

Mesleki Eğitim Sisteminin gelişmesinde 1956 yılından 1977 yılına kadar Kırgız Cumhuriyetinin İnsan Gücü Yönetimi başkanı olan C. T. Toygambayev, 1977 yılından 1998 yılına kadar Mesleki Eğitim Devlet Komitesinin başkanı görevini yapan İ. K. Kasendeev, 30 yıl Cumhuriyet Metodik Dairesi başkanı olan V. A. Poçman, 80’den fazla ders kitabını çıkaran Ş. K. Çımıbaev ve T. İ. Aliev önemli katkıda bulunmuştu. Ş. K. Çımıbaev ve T. İ. Aliev rehberliği altında yayınlanmış 80’den fazla ders kitabının üçten birini kendileri yazmıştı.

Ajansı maddi durumu iyi değil aile çocuklarının mesleki eğitim görme imkanını

sağlamayı görev eder.

Mesleki Eğitim Kurumlarında eğitim görenlerin yüzde 90'u çok çocuklu ve maddi durumu kötü aile çocuklar, yetim çocuklar ve sakatlardır. Bu yüzden sosyal koruma programları çok düzenlenmektedir. Çocuk ceza ve islah evi çocukları, mülteci ve işsiz aile çocukları için özel kurslar düzenlendi. Bişkek şehrindeki №18 ve №27 mesleki lisede sakatları işitmeye ve konuşmaya öğretirler, Kant'taki №25 lisede 3.gruptaki sakatlar öğretim görürler.

14 Austos, 2009'da Kırgız Cumhuriyeti tarafından kabul edilmiş kararnameye göre 3 tane rehabilasyon merkezi: Kemin bölgesinde №19 mesleki lise, Belovodsk'de №28 mesleki lise, Bişkek şehrinde №95 lise açılmıştır.

Şu an Başlangıç Mesleki Eğitim Kurulu üssünde maddi durumu kötü aile çocukları, sakat çocuklar ve yetim çocuklar için açılmış 20 rehabilasyon merkezi vardır.

Kırgızistan Mesleki Eğitim Kurullarının gelişmesini desteklemekte olan uluslararası organizasyonlar ve yabancı ülkeler önemli katkıda bulunmaktadır.

Şu anda Mesleki Eğitim Kurulları Avrupa, Asya ve BDT ülkelerinin 20den fazla uluslararası organizasyonlarıyla mesleki eğitim alanında karşılıklı yarar sağlayan sıkı işbirliği yapmaktadır. Merkezi Asya'daki Amerika Üniversitesi, Kırgızistan İtalyan Ticaret Odası, Türkiye Cumhuriyet Eğitim Bakanlığı, Asya Kalkınma Bankası (AKB), Uluslararası Çalışma Örgütü (UÇÖ), Uluslararası Birleşmiş Örgütler Kalkınma Programı, Uluslararası Çalışma Örgütü, İsviçre Uluslararası İşbirliği Örgütü gibi uluslararası büyük örgütlerle sözleşmeler imzalanmıştır.

Bişkek şehrinde dikici uzmanlarını yetiştiren Kırgız-Türk kız lisesi vardır. Bu lisede Türk dili ve İngiliz dili de öğretiliyor.

Mesleki Eğitim Sisteminin gelişmesi için Dünya Bankası tarafından verilmiş 4.7 milyonla "Sosyal Koruma Ağları" projesi başarılı gerçekleşti. Bu para esasında ülkede 9 eğitim kurulu: tarımcılık (Calalabad'da №1), otobüs servizi (Bişkek'te №27 ML, Tokmok'ta №23 ML), turizm ve otelcilik (Bişkek'te №91 ML, Karakoldo № 14 ML), elektroteknik (Bişkek'te № 100), basın (Bişkek'te №3ML), inşaat (Bişkek'te №4, №5 ML) alanlardaki mesleki liseler modern araç-gereçlerle donatılmış. Bu proje desteğiyle 140 mühendis –pedogojik yetiştirilmiş.

2009.yıldan itibaren "Mesleki Eğitim ve Yatkınlık Gelişme" projesi

gerçekleşmektedir. Proje Mesleki Eğitim Sistemini reformalamaya ve modernleşme problemlerini çözmeye yönlendirilmiştir.

Uluslararası Çalışma Örgütü, UNESCO, USAID ve Avrupa Eğitim Vakıfıyla işbirliği devam etmekte.

Mesleki Eğitim Kurulu Rusya Federasyonu Eğitim ve Bilim Kuruluyula sözleşme yapabildiği.

Uluslararası İletişim Ajansının görevleri:

-Emek piyasasına gerek olan meslek alanlarında modern standarta uygun eğitim programı hazırlamaktır.

-Mesleki Eğitim Sisteminde İnsan kaynakları işçilerininin mesleki yetkinleştirmektir.

-Mesleki Eğitim Kurullarını modern araç-gereçlerle ve ders kitaplarla donatmaktır. (kesip.in.kg).

**Tablo 10:** Kırgızista Mesleki Eğitime yapılan yatırımlar hakkında bilgi (Toktogulov, 2001:15)

Kurumun Adı	Proje Adı	Yatırım türü ve toplam tutarı	Yılları
Dünya Bankası	Öğretmen Yetiştirme.	4,9 milyon dolar kredi verilmiştir.	1994-1999
Almanya Hükümeti	Piyasa Ekonomisine Geçiş sırasında Eğitim Güçlendirme	Teknik Yardım 6,2 milyon alman parasıyla	1994-2003
Danya Hükümeti	Ulusal Merkezi Girişimcilerin Eğitim Güçlendirilme	Teknik Yardım 7400 dolar verilmiştir.	1995-1997
Türkiye Milli Eğitim Bakanlığında	Kadın kadrolarına yardım	Teknik Yardım 100000 dolar verilmiştir.	1994-1997
Asiya Gelişme Bankı	Mesleki eğitim sistemini Yenileme	20 milyon dolar kredi verilmiştir.	1999-2003

Avrupa Eğitim Fondu	Girişimciliğe yardım yapmaya teşvik.	100000 эКЮ	1999-2003
---------------------	--------------------------------------	------------	-----------

### 2.3. Mesleki Eğitim Veren Okul-Kurum Türleri

Kırgızistan genelinde başlangıç (temel) mesleki eğitim veren 110 kurum bulunmaktadır. Tokmok Sanayi ve Pedagoji Okulu “kolej” olarak diğer 109 kurum ise “meslek lisesi”, “meslek okulu” ve “özel meslek lisesi” olarak isimlendirilmektedir. Bu liselerde bölgesel şartlar da göz önüne alınarak çeşitli dallarda mesleki ve teknik eğitim verilmektedir.

109 kurum içerisinde yer alan Kırgız-Türk Anadolu Kız Meslek Lisesi, Kırgız Cumhuriyeti'nin kurulmasını takiben 3 Mart 1992 tarihinde Türkiye ve Kırgızistan Eğitim-Kültür ve Bilim Alanında İşbirliği Anlaşması kapsamında açılmıştır. Öğrenciler 8. sınıfı başarıyla bitiren adaylardan seçme sınavıyla alınmaktadır. Eğitim süresi, hazırlık sınıfı dâhil 4 yıldır.

Tablo:11 Mesleki eğitim veren okul sayısı aşağıdaki gibi verilmiştir (MTEA, 2011).

№	Bölge Adı	Okul Sayısı	Şehiriçerisinde	Köylerde
1.	Bişkek	18	18	-
2.	Çüy	21	5	16
3.	Oş	15	3	12
4.	Batken	10	6	4
5.	Jalal-Abad	21	8	13
6.	Isık-Köl	9	3	6
7.	Narın	9	2	7
8.	Talas	6	1	5
	<b>Toplam</b>	<b>109</b>	<b>46</b>	<b>63</b>



	Tokmok Endüstri Teknik Eğitim Koleji	1	1	-
	<b>Toplam</b>	110	47	63

### Meslek Sektörleri - Dalları

#### Meslek Sektörleri

- Enerji
- Madencilik
- Mühendislik
- Gıda Sanayi
- Matbaa Sanayi
- İnşaat İşleri
- İletişim
- Ulaşım
- Hafif Sanayi
- El Sanatları
- Tarım
- Diğer (KUIK, 2012).

Tablo: 12 Kırgızistan'da meslek sektörlerine göre Kırgızistan başlangıç meslek liselerinde alınan eğitimler ve yıllara göre mezuniyet verileri (2007-2011 yılları arası) (KUIK, 2012).

Meslek Grupları	2007	2008	2009	2010	2011
Tüm Gruplar	21683	23937	27211	27550	28101
Enerji	942	927	1036	993	963
Madencilik	186	210	231	182	230
Mühendislik	797	623	571	697	519
Gıda Sanayi	1704	1697	1996	2251	2496
Matbaa Sanayi	165	174	164	169	116
İnşaat İşleri	3888	5344	5932	5826	5823
İletişim	227	217	272	531	512
Ulaşım	2576	3594	5334	5238	5685
Hafif Sanayi	3483	3116	3517	3658	4064
El Sanatları	367	415	501	452	489
Tarım	3998	3828	3850	3988	3737
Diğer	3350	3323	3648	3440	2363

**Dikiş Üretimi alanında;** Terzi, Kadın Terziciliği, Erkek Terziliği, Dikiş Ekipmanları

Tamircisi, El Sanatları , Tekstil Tuhafiye Malzemeler, Şapkacı, Dikiş makina operatürü, Uyarlamak İçin Yeteneği Olan Terzi, Bel Ürünü Terziliği, Kalıp Serme Uzmanı dallarında eğitim verilmektedir ( МТнСЗ КР , 2006:43).

#### 2.4. Kırgızistan’da Mesleki Eğitimin Materialleri

1,2 ve 3 yıllık programlara ait eğitim sürelerinin kaç haftadan meydana geldiği aşağıda verilmiştir.

#### Eğitim Yılıının Yapısı

Öğretim yılı **3 yıldır.**

Sınıf (Курсы)	Eğitim süresi (продолжит. учебн.года)	1.yarı yıl	2.yarı yıl	Tatil günleri	Kış Tatili	Yaz Tatili	Sınavlar
I	52	17	23	1	2	9	
II	52	17	22	1	2	9	1
III	43	17	21	1	2	-	2

Öğretim yılı **2 yıldır.**

Sınıf (Курсы)	Eğitim süresi (продолжит. учебн.года)	1.yarı yıl	2.yarı yıl	Tatil günleri	Kış Taatili	Yaz Taatili	Sınavlar
I	52	17	23	1	2	9	

II	43	17	22	1	2	-	1
----	----	----	----	---	---	---	---

Öğretim süresi **10 aydır.**

Sınıf (Курсы)	Eğitim süresi (продолжит. учебн.года)	1.yarı yıl	2.yarı yıl	Tatil günleri	Kış Taatili	Yaz Taatili	Sınavlar
I	43	17	22	1	2	-	1

Yukarıda verilen tablo Bilimsel ve Metodolojik Konseyi Ülke Eğitim ve Bakanlığına Bağlı Mesleki Teknik Bilimsel Metodik Merkezi tarafından Onaylanmıştır. 28- Haziran 2005 yılı №1/3

Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumlarında görev yapan öğretmenler çalışma takvimi ve öğretim programlarını esas alarak yıllık derse ait yıllık plan hazırlamaktadırlar. Hazırlanan yıllık plan okul müdürü tarafından kontrol edildikten sonra Mesleki Teknik Eğitim Bilimsel Metodik Merkezi müdürü tarafından onaylanmaktadır.

Dikiş Üretimi alanında dikiş uzmanı dalına ait tüm dersler ve saatleri ile birlikte eğitim programı aşağıda verilmiştir.

### Öğretim Programı

9. sınıftan sonra meslek okullarında eğitim alacak olan öğrenciler için hazırlanmıştır. Sosyal bilimleri, Fen Bilimleri, Mesleki Yönetmenlik dersleri, Alana Yönelik dersler olarak dört farklı alanda verilmektedir ve Eğitim Bakanlığı tarafından zorunlu olarak gözetlenmektedir.

**Alanı: Dikiş Üretimi**

**Dal: Dikiş Uzmanı**

**Beceri Düzeyi:**

**Toplam eğitim süresi 3 yıl**

№	Ders Adı	Sınav	Toplam ders saati	Uygula ma saatleri	Ders Saatleri		
					9sınıf	10sınıf	11sınıf

					<b>40</b>	<b>40</b>	<b>40</b>
	<b>A. Zorunlu Eğitim</b>						
	<b>I.Genel Eğitim</b>		<b>2006</b>		<b>816</b>	<b>816</b>	<b>374</b>
	<b>1.1.Sosyal Bilimleri</b>		<b>952</b>		<b>374</b>	<b>408</b>	<b>170</b>
1.1.1	Rus Dili		68		34	34	-
1.1.2	Rus Edebiyatı	+	238		68	102	68
1.1.3	Kırgız Dili	+	204		68	68	68
1.1.4	Kırgız Edebiyatı		68		34	34	-
1.1.5	Yabancı Dil		136		68	68	-
1.1.6	Kırgız Tarihi	+	68		34	34	-
1.1.7	Dünya Tarihi		68		34	34	-
1.1.8	Ekonomiye Giriş		102		34	34	34
	<b>1.2 Fen Bilimleri</b>		<b>1054</b>		<b>442</b>	<b>408</b>	<b>204</b>
1.2.1	Matematik	+	272		102	102	68
1.2.2	Bioloji		68		34	34	-
1.2.3	Fizik		204		68	68	68
1.2.4	Astronomi		34		-	-	34
1.2.5	Kimiya		136		68	68	-
1.2.6	Coğrafi		68		34	34	-
1.2.7	Askerlik Eğitimi		136		68	68	
1.2.8	Beden Eğitim		136		68	64	34
	<b>II. Mesleki Eğitim</b>		<b>2364</b>				
	<b>2.1 Mesleğe Yönelik Dersler</b>		<b>410</b>				

2.1.1	İş Sağlığı ve Ekoloji		34		+	+	
2.1.2	Mesleki faaliyetlerde hukuki destek eğitimi		24				+
2.1.3	Malzeme dersi		60	12	+		
2.1.4	Çizim ve Tasarım		64	24		+	+
2.1.5	Özel Çizim dersi		34		+		
2.1.6	Elektrik Temelleri		74	8	+	+	
2.1.7	Girişimcilik		120			+	+
	<b>2.2 Alana Yönelik Dersler</b>		<b>260</b>				
2.2.1	Giyisi Üretim Süreci	+	200	18	+	+	+
	Zamanlama Dersi		60				
	<i>Toplam teorik ve mesleki eğitim saati</i>		<b>670</b>	<b>62</b>			
	<b>İşletmelerde beceri eğitimi ve staj</b>	+	<b>1694</b>		+	+	+
		(1;3) sınıf	<b>720</b>				
	<b>Toplam :B</b>		<b>4370</b>				
3.	<b>B.Seçmeli Dersler:</b>		<b>70</b>				
	<b>Sağlıklı Yaşam</b>		(20)				
	Toplam A+B		<b>4440</b>		<b>1440</b>	<b>1440</b>	<b>1560</b>
	Haftalık ders saati				36	36	39
	Rehberlik dersi		350		+	+	+
	Sınav		90		+	+	+
	Toplam		<b>4880</b>				

Eğitim Programı Bilimsel ve Medololojik Konseyi Ülke Eğitim ve Bakanlığına Bağlı Mesleki Teknik Bilimsel Metodik Merkezi tarafından Onaylanmıştır.Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumları Dikiş Üretimi Alanında , Giyisi Tasarımı dersine ait konuları ve süreleri şu şekildedir.

### Eğitim Programı

Derste verilecek konular ve ders saatleri.

Ders Adı: « **Giyisi Tasarım**».

Alanı: «**Dikiş Üretimi**»

Eğitim süresi:

Ders saatleri:

<b>Modül</b>	<b>№ Ders</b>	<b>Ders Adı</b>	<b>Ders saatleri</b>
<b>1</b>		<b>Çizim Temelleri</b>	<b>2</b>
II/T №1	1-2	Çizim temelleri. Giriş. Çizim araçları kullanımı.Format, çizimlerin hazırlanması, iskelet, ölçek v.b	2

<b>2</b>		<b>Giyisi Tasarım temelleri</b>	<b>10</b>
П/Т №1	3-4	Giyisi hakkında temel bilgiler. Giyisi Sınıflandırması. Giyisi gereksinimleri.	2
П/Т №2	5-6	İnsan yapısı hakkında bilgi. Antropometrik noktalar. İnsan duruşu.	2
П/Т №3	7-8	Vücut oranları. İnsan vücudunun boyutları .	2
П/Т №4	9-10	Pratik çalışması: Ölçme rakamları.	2
П/Т №5	11-12	Giyim tasarımıda kullanılan araç gereçler.	2
<b>3</b>		<b>Etek Dikimi.</b>	<b>20</b>
П/Т №1	13-14	Etek türleri.	2
П/Т №2	15-18	Düz etek dikimi temelleri. 1:4	4
П/Т №3	19-22	Pratik çalışması.	4
П/Т №4	23-26	Etek modellemesi.	4
П/Т №5	27-28	Laboratuvar çalışması.	2
П/Т №6	29-30	Pileli etek Dikimi	2
П/Т №7	31-32	Pratik çalışması. 1:4	2
П/Т №8	33-34	Aşağıdan genişletilmiş etek dikimi.	2
П/Т №9	35-36	Pratik çalışması.	2
	37-38	Ara sınav.	2
-	-	-	-
-	-	-	-

Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumları Giyim bölümünde **Okul müdürü tarafından onaylanmış** bir derse ait ders planı şu şekildedir.

## Ders Plan

**Sınıfı:**

**Ders Adı:**

**Ders Tipi:**

**Ders Amacı:**

## Ders Süreci

Наименования элементов занятий	Süresi	Soru listesi	Derste kullanılacak malzemeler
<b>1.Organizasyon</b>			
<b>2.Ev Ödev kontrolu ve geçen ders tekrarı.</b>			
<b>3.Yeni konu anlatımı</b>			
<b>4.Pekiştirme</b>			
<b>5.Ev ödevi</b>			
<b>6.Ders özeti</b>			



<b>Kullanılan Kaynaklar</b>			

### **Yeterlilikler**

Öğrencinin seçtiği dalda mezun olduktan sonra kazandığı yeterlilikler bu derslere göre verilir. Bu dersler programlar meslek standartları, eğitim standartları ve meslek yeterliliklerine göre hazırlanmıştır. Uygulamada bu standart ve yeterlilikler sürekli dikkate alınır.

Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumları Kadın Terziliği Dalında Abiye Dikimi dersine ait yeterlilik özellikleri maddeler halinde şu şekilde sıralanmıştır.

Kadın Terziliği Dalında Abiye Dikimi dersinde aşağıdaki becerileri yapabilmelidir.

- Her türlü Kadın Elbiseleri bireysel insana dikmek.
- Beden özelliklerine ve kumaş özelliklerine göre uyumlu elbise dikmek.
- Beden ölçülerin almak.
- Çalışma zamanında bütün gidiş hattı kontrol etmek.
- Elbiseyi işleme sırasında rasyonel yöntemleri kullanmak.
- Araç gereçleri doğru kullanmak.
- Dikiş makine ve utu çalışmasını rutin bir şekilde kontrol etmek.
- Bitmiş ürünlerinin kesim kalitesin ve dikiş kalitesin belirlemesini bilmek.
- Çalışma yerini urunu bitirene kadar her aşamasında temiz tutmak.
- Sağlık koruma ve yangın çıkma kurallarına uymak (Seergeevna. N, görüşme. 16 Şubat, 2014).

### **Ölçme ve Değerlendirme**

11.sınıf sonrasında öğrenciler GOS adı verilen devlet sınavına girerek atestat almaya hak kazanmaktadırlar. Sınav rusça ve kırgızca eğitim veren kurumlara göre 2'ye ayrılmaktadır. Her iki grupta da 5 dersten sınav yapılmaktadır. Gruplara ait dersler aşağıdaki tabloda verilmektedir.

IITO sınav standartları Eğitim Bakanlığı tarafından yazılmıştır. (PHMIİ, 2007:57)

**Tablo: 13** Kırgızistandaki Mesleki Eğitimde Sınav Sistemi.

Mesleki Eğitim Standartlarına göre	Eğitim Bakanlığı Standartlarına göre
<p>Verilmesi gereken sınavlar.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Alan ve dal derslerden</li> <li>- Beden Eğitim</li> <li>- Uzmanlık sınavı</li> </ul>	<p>Kırgız dilinde eğitim alanlar için.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kırgız dili ve Edebiyatı. (yazılı)</li> <li>2. Rus dili ve Edebiyatı (yazılı)</li> <li>3. Matematik(yazılı)</li> <li>4. Tarih</li> <li>5. Seçmeli ders .</li> </ol> <p>Rus dilinde eğitim alanlar için</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Rus dili ve Edebiyatı</li> <li>2. Kırgız dili ve Edebiyatı</li> <li>3. Matematik</li> <li>4. Tarih</li> <li>5. Seçmeli ders.</li> </ol> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <u>Geçiş sınavı:</u></li> <li>3. Fizik</li> <li>4. Kimya</li> </ul>

“Kırgızistan başlangıç (temel) mesleki eğitim sisteminde ölçme ve değerlendirme süreci büyük oranda genel eğitim sisteminde olduğu gibi gerçekleşmektedir. Başlangıç(temel) mesleki eğitim öğrencileri son sınıfta gittikleri staj sonrasında projeye dayalı çalışmalar yapmaktadır. Elde edilen ürünler öğretmenler tarafından notla değerlendirilmektedir.

Kırgızistan eğitim sisteminde eğitim öğretim yılı 2 dönem ve 4 çeyrekte oluşmaktadır.

Kırgızistan eğitim sisteminde puan sistemi değil not sistemi kullanılmaktadır

Not	Derece
5	Pekiyi
4	İyi

3	Orta
2	Başarısız
1	Başarısız

Kırgızistan eğitim sisteminde, eğitim öğretim yılı içerisinde klasik yada çoktan seçmeli sınavlar yapılmamaktadır. Öğretmenler, sürekli olarak öğrencilere araştırma ödevleri vermekte bir sonraki derste ise bu çalışmalar notla değerlendirilmektedir. Her bir çalışmaya verilen notun yanısıra öğrencinin derse katılımı da öğretmen tarafından notla değerlendirilmektedir. Ünite sonunda yine öğretmen tarafından “kontrolnaya rabota (ara sınav)” adı verilen bir değerlendirme yapılmaktadır. Öğrencinin bir çeyrek içinde aldığı notların aritmetik ortalaması çeyrek notu olarak belirlenmektedir. Bu süreç her çeyrek için uygulanmaktadır. Sene sonunda 4 çeyrek notunun aritmetik ortalaması sene sonu notu olarak değerlendirilmektedir. Öğrencinin dersten başarısız olarak kurtarma sınavına yada Devlet sınavına girmesi durumunda sene sonu ortalamasına “ekzamennasionnaya (sınav)” adı verilen değerde dahil edilmektedir. Sene sonu toplam notu “sonuç” olarak ifade edilmektedir. Tüm bu notlar öğretmen tarafından “jurnal” adı verilen not defterine, öğrenci ise yine kendisine ait olan ve “günlük değerlendirme defteri” adı verilen not defterine girmektedir. Öğrenciler tarafından tutulan günlük değerlendirme defteri her hafta öğretmenler ve aileler tarafından kontrol edilerek imza atılmaktadır.

Öğrenciler 9. sınıf sonunda “Kübölük-Svidetelstvo” adı verilen çıkış belgesini ya da 11. sınıf sonunda “Attestat” adı verilen orta öğretim diplomasını almak için Devlet sınavlarına girmektedir. Devlet sınavı, devlet çapında yapılan sınavı olmakta ve tüm ülkede uygulanmaktadır. Devlet sınavlarının soruları okulda görev yapan ders öğretmenleri tarafından hazırlanmakta ve uygulanmaktadır.

Bir dersten başarılı sayılabilmek için sene sonu notunun en az üç olması gerekmektedir. Sınıf tekrar etme durumundaki öğrencilerin notları sene sonunda toplanan komisyon tarafından görüşülmektedir.”

Genel orta öğretimin 11. Sınıfını ve başlangıç (temel) mesleki eğitimin 12. sınıfını bitiren öğrencilerin üniversiteye yerleşmek için girdiği ORT sınavı hariç Kırgızistan eğitim sisteminde yapılan başarı değerlendirmeleri sadece değerlendirmenin yapıldığı okulla sınırlıdır. Öğrencilerin durumları başka okullarda bulunan öğrencilerle

karşılaştırılmamaktadır (ibe.unesco.org).

Başlangıç (temel) mesleki eğitimi tamamlayan öğrenciler şu belgeleri almaktadır:

- **Bitirme Belgesi (Diplom):** 9. sınıftan sonra 1 ya da 2 yıllık meslek programlarını bitirenlere verilir.
- **Diploma(Attestat):**9. Sınıftan 3 yıllık meslek programları ile birlikte genel orta öğretim programlarını bitirenlere verilir. Bu belgeyi alan öğrenciler üniversite eğitimlerine devam edebilir.
- **Sertifika (Sertifikat):** 9. sınıftan ya da 11. sınıftan kısa süreli meslek programlarını tamamlamış kişilere verilir.
- **Lisans Belgesi (Udostoverenye):** iş yeri açma veya araç kullanma belgesidir. Bitirme Belgesi(Diplom) ile birlikte ya da ayrı olarak verilir (edu.gov.kg)

### Staj Uygulaması

Bişkek'te bulunan 17 Numaralı Meslek Lisesi Giyim Öğretmeni Nadejda Sergeevna ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bilgiler ve bu bilgilere göre hazırlanan tablo şu şekildedir:

**Tablo: 14** Aşağıdaki tabloda staj yapma süresi belirlenmiştir.

Yıllar	3 Yıllık Programlar		2 Yıllık Programlar		1 Yıllık Programlar	
	1. Yarıyıl	2. Yarıyıl	1. Yarıyıl	2. Yarıyıl	İlk 7 Ay	Son Üç Ay
1.yıl	-Genel ortaöğretim dersleri  -Mesleki eğitim dersleri	-Genel ortaöğretim dersleri  -Mesleki eğitim dersleri	Genel ortaöğretim dersleri ( kırgızca, beden eğitim)  -Mesleki eğitim dersleri	Genel ortaöğretim dersleri ( kırgızca, beden eğitim)  -Mesleki eğitim dersleri	-Mesleki eğitim dersleri	- <b>Staj</b>  -Bitirme projesi

2.yıl	-Genel ortaöğretim dersleri  -Mesleki eğitim dersleri	-Staj	-Staj	-Staj	-Bitirme projesi  -Devlet sınavı		
3. yıl	-Staj	-Bitirme projesi  -Devlet sınavı					

### İkinci Bölümün Sonucu

İkinci bölümde aynı şekilde Kırgızistan'da Mesleki Eğitimin Gelişimi, Mesleki ve Teknik Eğitimin Mevcut Durumları, Eğitim Sistemi, Sisteminin Özellikleri, Öğretim Materyalleri incelenmiştir. Klasik Geleneksel Eğitim sistemi çalışmaktadır. Öğrenciler 9. sınıfta alanı seçerek 9.10. ve 11. Sınıfta alan, dal ve genel eğitim derslerini birlikte aldıkları ortaya koyulmuştur. Son zamanlarda Mesleki Eğitim adında program yenileme faaliyetleri yapılıyor ama yeterli olmadığı bir çok araştırmaların sonucunda

belirlenmiştir. Hazır-Giyim bölümü adına her hangi bir öğretim materyallerin bulunmaması büyük bir kaygı oluşturmaktadır. Hatta bazı araştırmaların sonucunda programın yeterince iyileştirilmemesinin sebebi öğretmenlerin mesleki eğitim seviyesi düşük ve öğretmenler maaşı az olduğundan isteksiz çalıştıkları ortaya koyulmaktadır. Bu bölümün sonucunda mesleki eğitim Sovet Birliğindeki sistemden çok ileri gitmediği ve bu sistem yenilenmesi gerektiği ortaya çıkmıştır.

## **SONUÇ**

Kırgızistanın şu zamanda hizmet sektörü hızla yükselirken diğer taraftan mesleki eğitim sistemimiz eski programlarla çalışarak, kalitesi günümüz talebine cevap vermemektedir.

Bu yüzden '**Kırgızistan ve Türkiye Eğitim Sistemlerinde Kız Meslek Lisesi Hazır-Giyim Bölümünde 10. VE 11. Sınıf Öğretim Programlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi**' konusu seçilmiştir. Bu konu içerisinde Kırgızistan'da ve

Türkiye’de Mesleki Eğitimin Gelişimi, Mesleki ve Teknik Eğitimin Mevcut Durumları, Modül Sistemi, Modüler Sisteminin Özellikleri, Öğretim Materialleri araştırılmıştır. Aynı zamanda iki ülkenin Mesleki Eğitim sistemin olumlu olumsuz yönleri karşılaştırılmıştır.

Bu araştırmanın sonunda aşağıdaki gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Türkiye	Kırgızistan
<p>MEGEP 4 Temmuz 2000 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avrupa Birliği arasında Türkiye'deki Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesinin (MEGEP) anlaşması (DG1A-D/MEDTQ/04-98) imzalanmıştır.</p>	<p>Klasik Geleneksel Eğitim.</p>
<p>Modüler öğretim sistemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Modüler programlar, modüllerden oluşur.</li> <li>• Modül, başlangıcı ve sonu olan, bireysel öğretimi esas alan, kendi içinde bütünlük gösteren, bir sistematik çerçevesinde düzenlenmiş öğretim yaşantılarından oluşmaktadır.</li> <li>• Modüler yaklaşımda içerik, modüller çerçevesinde oluşmaktadır.</li> <li>• MEGEP Sisteminde modül</li> </ul>	<p>Klasik Geneleksel eğitim sistemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ders Programlarından oluşur. (Fakat unutulmamalıdır ki modüler program, geleneksel programların parçalara bölünmesinden ibaret bir şey değildir)</li> <li>• Geleneksel yaklaşımda içerik konu, ünite, ders olarak grupla oluşurken.</li> <li>• Her hangi bir genel herkes kullanan kitap yoktur.</li> </ul>

<p>kitapları internetten indirilmektedir.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Modülde; açıklamalar, öğrenme faaliyetleri, ölçme araçları, değerlendirme ve kaynaklar yer almaktadır. Her modülde alanın ve mesleklerin özellikleri, konunun Kapsamı doğrultusunda en az 2 öğrenme faaliyeti bulunmaktadır.</li> <li>• Öğrenme faaliyetlerinde yeterliğin bir parçası (işlem) için gerekli bilgi ve uygulamalar ile ölçme araçları yer almaktadır.</li> <li>• Öğrenme modülün sonunda bir yeterlik oluşmaktadır faaliyetleri ile kazanılan becerilerin bütünü modülün sonunda bir yeterlik oluşturmaktadır.</li> <li>• Öğrenciler 9 sınıfta sadece genel eğitim almaktadır. 10. Sınıfta öğrenci seçtiği Alanda alan derslerini almaktadır. 11. Ve 12. Sınıfta dal derslerini almaktadır.</li> </ul>	<p>-</p> <p>-</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Öğrenciler 9. sınıfta alanı seçerek 9.10. ve 11. Sınıfta alan, dal ve genel eğitim derslerini birlikte almaktadırlar.</li> </ul>
<p><b>Modüler öğretim sistemin olumlu ve olumsuz yönleri karşılaştırma:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Modüler program yaklaşımı, değişikliklere hızlı bir biçimde cevap veren, esnek bir yapıya sahip olması nedeniyle tercih edilmektedir.</li> <li>• 10. sınıfta alan ortak dersleri içerisinde tüm dallar ile ilgili modüllerin yer aldığı derste; öncelikle</li> </ul>	<p><b>Geleneksel öğretim sisteminin olumlu ve olumsuz yönleri karşılaştırma:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Program dışına çıkılmamaktadır.</li> </ul>



<p>okulda açılacak dallara özgü modüller</p> <p>uygulanabilir. Gerekğinde 11 ve 12. sınıfta mesleğe özgü dersler, modüller ve</p> <p>modül içerikleri değiştirilip geliştirilebilir. Bu değişiklikler, koordinatör öğretmen,</p> <p>zümre öğretmenleri, sektörden meslek elemanları ve ilgili bakanlık birimleri ile iş</p> <p>birliği içinde yapılır.</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Programın herhangi bir yılından ayrılan öğrencinin kazandığı yeterlikler, sertifika programlarında değerlendirilir.</li><li>• Bir modülü bir alanda 10. Sınıfta kullanılırken, diğer alanda 11. sınıfta kullanılabilir. Temel becerileri içeren modüller tüm öğrenciler tarafında alınmaktadır. Bu sayede hazırlanan bir modül diğer alanların ortak kullanımına da açılmış oluyor. Modül bankasında yaklaşık 5200'e yakın modül yer almaktadır. Bunlar günün şartlarına göre değişim gösterebilir.</li><li>• Ortak 9. sınıf, <b>tanıtım ve yönlendirme</b> sınıfı olarak plânlanmıştır.</li><li>• Örgün ve yaygın mesleki ve teknik eğitim kurumlarında ve yaşam boyu eğitimde aynı alanda aynı modüller öğretim programları uygulanacaktır.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Program içerikleri sadece Eğitim kurumlarıyla onaylandıktan sonra uygulanabilir. Öğretmenlerin veya bakanlık duruma göre ve öğrenci seçeneğine göre değişmemektedir.</li><li>• Programın herhangi bir yılından ayrılan öğrenci kazandığı yeterlilikler hakkında sertifika alamaz.</li><li>• Öğrenciler sadece programa bağlı kalmaktadırlar.</li></ul>
--	--

<ul style="list-style-type: none"><li>• Öğretmene yardımcı modüler program anlayışı.</li><li>• Program geliştirme süreci iş piyasasının aktif katılımı ve iş piyasası analizine dayalı.</li><li>• Öğrenci merkezli, öğrenci daha aktif ve öğrencinin öğrenme hızına göre eğitim.</li><li>• Öğretmen ve öğrenci modülleri, yöntem, teknik, değerlendirme, kaynaklar ve araç gereçler var.</li><li>• Alan ve dal programları arasında esnek geçişler.</li><li>• Program geliştirme sürecine sosyal ortakların aktif olarak katılımı.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Öğrenciler Meslekleri tanımadan doğrudan alana kayıt olmaktadır.</li><li>• Program sadece öğrenciler için yazılmaktadır ama diğer iş hayatında çalışanlar ve başka eğitim alanları için kullanma söz konusu olamaz çünkü iş hayatında gerekli olan taleplere cevap veremeyebilir.</li><li>• Öğretmenlere yardımcı program anlayışı yoktur. Öğretmenler çoğu zaman geçen senenin programın tekrar yüzünde değişiklik yapmadan kuruma teslim ederek onaylatabilirler. Hatta her hangi bir kitap bulunmadığından öğrenciye verecek bilgileri sovet birliğinden kalmış notlarını kullanarak öğrencilere eğitim vermektedirler.</li><li>• Mezun olduktandan sonra öğrencinin eğitim seviyesi yeterli olmadığından iş yeri imkan verirse iş yerinde veya her hangi kursa tekrar gidip eğitim almak zorunda kalmaktadırlar.</li><li>• Programın uygulamasında öğretmen öğrenciden daha aktif.</li><li>• Öğretim programları genellikle konu başlıklarından oluşmakta.</li></ul>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> <li>• Meslek değiştirmek isteyenlere sadece eksik modüllerini alarak mesleki eğitim alma imkanı.</li> <li>• Hemen değerlendirme (eski sisteme göre dönemin sonunda değerlendirme yapılıyordu).</li> <li>• Yeni teknolojik gelişmeleri kısa sürede yansıtabilme esnekliği.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Alanlar arasında geçiş yok.</li> <li>• Program geliştirme sürecinde sosyal ortaklar sadece toplantılara katılmakta ya da hazırlanan programlara görüş bildirmekte. <ul style="list-style-type: none"> <li>• Meslek değiştirmek isteyenler öğretim sürecine yeniden başlamak zorunda.</li> </ul> </li> <li>• Her ders değerlendirmekte bu konuda problem bulunmamakta.</li> <li>• Genellikle program geliştirme yaklaşımında konu ekleme ve çıkartma söz konusu yoktur.</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kurum yada okul türü ayrımı yapılmaksızın tüm mesleki ve teknik eğitim kurumlarının hepsinde mesleğin gerektirdiği yenilikleri kazandırmak.</li> <li>• Yaşam boyu öğrenme ilkesi doğrultusunda bireylere farklı koşullara göre seçenekler sunan programlar geliştirmek.</li> <li>• Her yaştaki ve her düzeydeki</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kurum yada okul türü ayrımı yapılmaksızın tüm mesleki ve teknik eğitim kurumlarının hepsinde mesleğin gerektirdiği yenilikleri kazandırmak çok zor ve masraflı olduğundan böyle bir değişiklik çok az yapılmaktadır.</li> <li>• Yaşam boyu öğrenme ilkesi doğrultusunda bireylere farklı koşullara göre seçenekler sunan programlar yoktur.</li> <li>• Her yaştaki ve her düzeydeki bireye mesleki ve teknik eğitim olanakları sunan program bulunmamaktadır.</li> </ul>

<p>bireye mesleki ve teknik eğitim olanakları sunan program geliştirmek.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Geniş tabanlı alan ve dal eğitimi esastır. ISCEP 97, ISCO88(İnternational Standard Classification of Education) uluslararası sınıflandırmalar temel alınmıştır.</li> <li>• Öğrenme sürecini ve öğrencinin gelişimi net bir şekilde belirlenmiştir.</li> <li>• Öğrenciler araştırmaya yönlendirilir.</li> <li>• Öğrenciler kendi kendilerini değerlendirebilir.</li> <li>• Ailenin modülleri gözden geçirerek çocuğunun neyi öğreneceğinden haberdar olması.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• -</li> <li>• -</li> <li>• Öğrenciler araştırmaya yönlendirilir ama meslek liselerin %80 öğrenci durumu kötü olan ailelerden olduğundan ne internet kullanabilirler ne de ellerinde herhangi kitap bulunmamaktadırlar.</li> <li>• Öğrenciler kendi kendilerini değerlendiremez.</li> <li>• Ailenin meslek hakkında çok az bilgiye sahip olması.</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Meslekî eğitim sistemi ile bilgi ekonomisi iş piyasası ihtiyaçları arasında</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Meslekî eğitim sistemi ile bilgi ekonomisi iş piyasası ihtiyaçları arasında köprü oluşan iş yerleri var. Ama her bölge için geçerli değildir.</li> </ul>

<p>köprü oluşturulması.</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Bilgi ve beceri eksiği olan ( 25 -64 yaş grubu) ve dezavantajlı bireylerin ihtiyaçlarının giderilmesi.</li><li>• Benzer meslek alanlarında hazırlanmış olan öğretim programları, her meslek alanı için farklı iş ve işlemlerden oluşmaktadır. Benzer mesleklerin öğretim programlarının aynı standarda sahip olması gerekmektedir.</li><li>• Meslekî ve teknik eğitimde daha önce gerçekleştirilememiş içeriğe sahip öğretim programı havuzu oluşacaktır. Tüm çalışmalar bilgisayar ortamında gerçekleştirildiği için binlerce sayfayı bulan öğretim programları yerine bir CD içine sığacak programlarımızı çoğaltmak ve saklamak bize maddi ve zaman açısından kazançlar sağlayacak.</li><li>• Bireysel öğretime olanak sağlar.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Genelde bu yaş grubundakiler sadece kurslara giderek eğitim almaktadırlar.</li><li>• Benzer mesleklerin öğretim programlarının aynı standarda sahip değildir.</li><li>• -</li></ul>
---	---

<ul style="list-style-type: none"><li>• Farklı programlar arasında geçiş yapma olanağı vardır.</li><li>• Teknolojil gelişimlere uyarlanabilme, eğitim- istihdam arası ilişkileri güçlendirme, kalite ve standart yükseltme gibi etkin bir işleve sahiptir.</li><li>• Modüler sistemi ekonomiktir.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Bireysel öğretime olanak yoktur.</li><li>• Farklı programlar arasında geçiş yapma olanağı yoktur.</li><li>• -</li><li>• Klasik sistem çok masraflıdır.</li></ul>
---	--

## ÖNERİLER

Bu kısımda yapılan araştırmalar ile ilgili öneriler verilmiştir.

1. Mesleki eğitim ve öğretim sisteminde program değişiklik yaparak iyileştirmeye gidilmelidir.

2. Kırgızistanın kendi eğitim sisteminin mevcut yapısı ülkemizin değerleri ve diyer eğitim konusunda tecrubeli ülkelerde çalışmaları örnek alınarak yeniden düzenmelidir.
3. Mevcut sistem için değişikliğe gidilmesi durumunda günümüz teknolojisinden faydalanmalıdır. (web teknolojisi eğitim araç gereçleri).
4. Öğrencilere yeterli düzeyde meslek tanıtım ve yönlendirme yapılmalıdır.
5. Programın her hangi bir yılında ayrılan öğrenciye yeterliliklerini gösteren sertifika verilmelidir.
6. Mesleki eğitim kapsamında eğitimi verilen bölümlere ait bütün dersler modüler sistem şeklinde verilmelidir. Hazır-Giyim alanında müfredata uygun bir kitap olmadığı için farklı kitaplardan yararlanmaktadırlar. Bu yüzden modül kitaplarını hazırlarken;
  - Koordinatör öğretmenler, sektörden meslek elemanları ve ilgili bakanlık birimleri ile iş birliği içinde yapılmalıdır.
  - Üzerinde yapılan değişmelere hızlı cevap verecek esnek bir yapı olmalıdır.
7. Meslek değiştirmek isteyen öğrenciye eksik modülleri alması sağlanarak diğer dallara geçme imkanı sağlanmalıdır.
8. Öğretmenler ve okullar arası güzel metodlar paylaşılarak ortak çalışmalar yapılmalıdır.
9. Program geliştirme sürecinde iş piyasasını aktif katılımı sağlanmalıdır.
10. Mesleki eğitim öğrenci merkezli eğitim anlayışı olmalıdır.
11. Kurum ya da okul türleri ayrımı yapılmaksızın tüm mesleki ve teknik eğitim kurumlarında mesleğin gerektirdiği yenilikler kazandırmak amaçlanmalıdır.
12. Aile öğretmen ve öğrencinin bilgi, bildiri ve notların ulaşabildiği bir web sitesi oluşturulmalıdır.
13. Kırgız-Türk Anadolu Kız Meslek Lisesi Türkiye'nin şu zamanda uygulamakta olan modüler Eğitim sistemiyle öğrencilerine eğitim vermektedir. Ancak bu okulda uygulamakta olan modeli mesleki eğitim veren öğretim elemanları yetiştirilmelidir.

## ÖZET

Günümüzde küreselleşmenin ve bilgi toplumunun gereği olarak bilginin sürekli yeniden üretilmesini; diğer taraftan teknolojinin hızla gelişmesi; eleştirel düşünebilen, sorun çözebilen, gelişmeye açık, çağdaş, demokratik ve değişik alanlarda bilgi ve beceri sahibi bireylerin yetiştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Dünyadaki değişimler; bir yandan ekonomik büyüme ve refah ortamı oluştururken, diğer yandan da teknolojik gelişmeler yeni çalışma ortamlarına ve biçimlerine, bireylerin ve toplumların bu büyümeye eğitim yoluyla hazırlanması gerçeğini ortaya çıkarmaktadır (Altın, 2010:3).

Bu durum ülkemizin ekonomik ve sosyal gelişmelerini önemli ölçüde etkilemektedir (Altın, 2010:10). Bu süreçte hem eğitim alanında hem iş yapma biçimlerinde sürekli değişim gerekmektedir.

Böyle değişime ayak uydurmada hızla küreselleşen dünyada çeşitli ülkelerin eğitim sistemlerinin standartlarını örnek alarak ve kendi değerlerimizi dikkate alarak, daha iyi bir noktaya taşıyabiliriz.

### **Araştırmanın Aktüalitesi**

Kırgızistanın şu zamanda hizmet sektörü hızla yükselirken dünya standartına uygun mal üretmek o kalitede eleman yetiştirmek önem taşımaya rağmen diğer taraftan mesleki eğitim sistemimiz eski programlarla çalışarak, kalitesi günümüz talebine cevap vermemektedir.

Kırgızistan ve Türkiye iki kardeş ülke olmakla birlikte iki ülke arasında ilişkiler 1992 yılında Kırgızistan'ın bağımsızlığını kazanması ile artmıştır. Aynı yıllarda bizim ülkemiz ile yapılan protokole dayalı olarak, Kırgız-Türk Anadolu Kız Meslek Lisesini açmıştır. Ama diğer taraftan bu bağlamda iki ülke arasında mesleki eğitim programı açısından ortak bir çalışma bulunmamaktadır.

Bu bağlamda, Mesleki Eğitim nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi için eğitim olanaklarının genişletilmesi ülkemizin üzerinde özenle durması gereken temel konu haline gelmiş bulunmaktadır. Bu çalışmada Kırgızistan ve Türkiye Mesleki Eğitim sistemi incelenerek, karşılaştırma analizi yapılarak bu yönde katkı sağlamak amaçlanmaktadır.



Bu güne kadar Mesleki Eğitim sistemi ile ilgili olarak yapılan çalışmalardan Osman Kukul Kırgızistandaki Meslek Liselerde Çalışan Meslek Dersi Öğretmenleri hakkında yazılmıştır, Süleyman Tongut Kırgızistan ve Türkiye'de orta öğretim seviyesinde uygulamakta olan Mesleki ve Teknik Eğitim sistemleri incelenmiştir.

Bunun yanısıra Kadiyan Boobekova Kırgızistan ve Türkiye İlköğretim Sistemlerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmiştir, Eğitim Bilimleri Doktora Tezi; Güşen İnce Çapraz Kırgızistan ve Türkiye Orta Öğretimde Coğrafya Öğretimi Müfredat Programları incelenmiştir. Gürkan Akbaba İlk Öğretim 8. Sınıf Fizik Dersi Programının Kırgızistan ve Türkiye Eğitim Sistemleri incelenmiştir;

Fakat bunların hiç birinde iki ülkenin mesleki eğitim alanında özellikle hazır giyim bölümünde eleman yetiştirme konusunda program karşılaştırma yapılmamıştır. Bu yüzden yukarıda saydığımız problemlere dayalı olarak konumuzun **Kırgızistan ve Türkiye Eğitim Sistemlerinde Kız Meslek Lisesi Hazır-Giyim Bölümünde 10. VE 11. Sınıf Öğretim Programlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi** diye seçilmiştir. Konumuzun mesleki eğitim ve özellikle hazır giyim bölümün programını ilk defa karşılaştırdığı için ve modüler sistemin mesleki eğitimde kullanılmasını ilk defa araştırdığı için aktüeldir.

Bu doğrultuda iki ülke arasında ilk kez yapılan bu karşılaştırma çalışması Kırgızistan'a Mesleki Eğitim Hazır Giyim Bölümü Programlarının yapılmasında yardımcı olacağı günümüz için oldukça günceldir.

### **Aratırmanın Problemi**

Mesleki Eğitim, günümüzde önemli noktada olmasına rağmen, bu tip çalışmaların yapılmaması; Kırgızistan ve Türkiye'nin Hazır Giyim öğretim programlarının birbirine uyumluluğu bulunmaması ve yeterli iş birliği olmaması, Kırgızistan ve Türkiye'nin Mesleki Eğitim programlarının geliştirilmesinde yeterince birbirinden yararlanamaması ve Kırgızistandaki Mesleki Eğitim derslerinin öğretim programları yenilenmemesi. Mesleki eğitim derslerinin öğretimindeki güçlüklerin tespit edilmemesi araştırma problemini oluşturmaktadır.

### **Araştırmanın Amacı**

Kırgızistan ve Türkiye Kız Meslek Lisesi Hazır Giyim 10. Sınıf ve 11. Sınıfları Öğretim Programlarının arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları yönünde programlarının içeriğinin analizi ve karşılaştırma olanağı sağlanması; bununla program geliştirme çalışmalarına katkıda bulunmak; daha iyi öğretim programları oluşturabilme amacıyla, öğretim programlarının içerikleri ile ilgili önerilerin getirilmesi araştırmanın amacıdır.

Araştırmanın amacına bağlı olarak aşağıdaki gibi alt amaçlar belirlenmiştir:

- Kırgızistan'da Kız Meslek Lisesi Hazır Giyim 10. ve 11. sınıfları öğretim programlarının içeriğinin analizi, uygulanmasında karşılaşılan sorunların tespit edilmesi,
- Türkiye'de Kız Meslek Liseleri Hazır Giyim bölümü 10. ve 11. sınıfları öğretim programlarının içeriğinin analizi, benzer ve farklı yönlerinin ortaya konularak karşılaştırma olanağı sağlanması;
- İki ülke mesleki eğitimini has sayıp Proframlarının ve diğer resmi evraklarının incelenmesi ve karşılaştırılması.
- Türkiye ve Kırgızistan Türkiye'nin Hazır Giyim eğitimi konusunda birbirinden nasıl yararlanabileceği ile ilgili öneriler sunulması.

Araştırmanın amaçlarının gerçekleşmesi için aşağıdaki gibi **hipotezler** belirlenmiştir:

- Kırgızistan Mesleki Eğitim Sistemi içerisindeki mevcut bölümlere ait çağdaş programların geliştirilmesi olağandır, eğer aşağıdaki gibi işlemler yapılırsa;
- Türkiye Mesleki Eğitim sisteminde yürütülmekte olan MEGEP incelenirse;
- Türkiye Mesleki Eğitim Sisteminin etkin bir şekilde tanıtılırsa durumunda;
- Modüler Eğitim Sisteminin avantajları açıklanırsa;
- Öğretmenlere Hizmet İçi Eğitim yoluyla modul sisteminin yapısı öğretilirse;
- Hazırlanacak olan yeni program modüler sistem ile aynı özellik taşırsa;
- Türkiye'de MEGEP çerçevesinde hazırlanan programlar kırgızca çevrilirse;

### **Araştırmanın Önemi**

Bu araştırmada iki ülkenin Kırgızistan ve Türkiye Kız Meslek Liseleri Hazır Giyim bölümü 10. ve 11. Sınıfları Öğretim Programların karşılaştırarak, Kız Meslek

Lisesi Hazır Giyim bölümü 10. ve 11. Sınıfları Öğretim Programlarının geliştirebilmesinde katkıda bulunması açısından önemlidir.

### **Araştırmanın Teorik Önemi**

Kırgızistan Kız Meslek Liseleri Hazır Giyim bölümü 10. ve 11. Sınıfları Öğretim Programların diğer resmi evrakların, yasaların, yönetmenlerin, müfredat programların ve teorilerin karşılaştırmasının neticesinde Kırgızistan'da Kız Meslek Lisesi Hazır Giyim Öğretim programının geliştirilmesinde teorik yönden katkı sağlaması açısından önem taşımaktadır.

### **Araştırmanın Pratik Önemi**

Kırgızistan Kız Meslek Liseleri Hazır Giyim bölümü 10. ve 11. Sınıfları Öğretim Programlarını yenilenmesi veya geliştirilmesi yönünde makale yazılması, modüler sistem hakkında seminer verilmesi yoluyla öğretmenlerin mesleki yönden gelişmelerine katkıda bulunması araştırmanın uygulama önerilerini oluşturur.

### **Sınırlılıklar**

Kırgızistan ve Türkiye Kız Meslek Lisesi Hazır Giyim 10. Sınıf ve 11. Sınıfları Öğretim Programı ile sınırlıdır.

2012-2013 Eğitim-Öğretim yılı ile sınırlıdır.

### **Araştırma Yöntemleri**

#### *Araştırma Modeli*

Araştırma Kırgızistan ve Türkiye eğitim sistemlerinde kullanılan 9. 10. ve 11. Sınıftaki Hazır Giyim dersi öğretim programları ile ilgili müfredat, program, ders kitabı, makale ve yapılan diğer çalışmaların taranmasına dayalı genel tarama modeli ve literatur analizi kullanılmıştır. Ayrıca iki ülke programlarının karşılaştırılması ile ilgili olarak karşılaştırma yöntemi analiz, sentez yöntemi uygulanmıştır. Ek olarak ders öğretmenleriyle yapılacak görüşmelerde onların fikirleri alınarak, mevcut durumun değerlendirilmesiyle betimsel model, verilerinin toplanmasında literatür taraması, genel tarama ve kalitatif yöntem, gözlem ve görüşme teknikleri kullanılmıştır.

## **Veri Toplama Teknikleri**

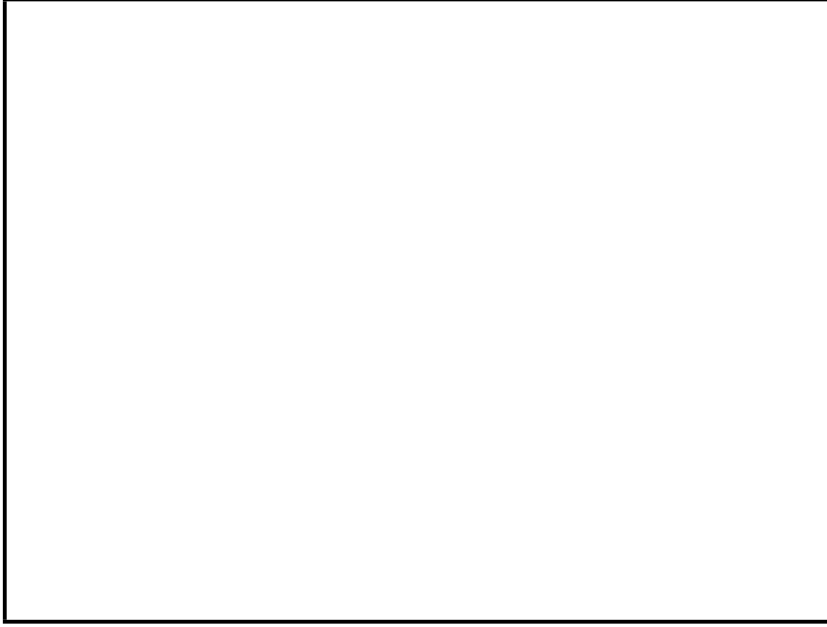
Çalışmada yerli ve yabancı kaynaklara ait dersler ile ilgili müfredat programları yazılı literatürden, resmi kaynaklardan alınan dokümanlardan, araştırma konusu ile ilgili tez, dergi ve makalelerden, ilgili bakanlıkların resmi web sitelerinden alınan çeşitli istatistik ve öğretim programları incelenmiştir. Ayrıca araştırma için Kırgız ve Türk meslek liseleri ziyaret edilerek öğrenci, öğretmen ve yöneticilerle yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen tüm bilgiler kategorilere ayrılarak benzer ve ortak yönler tespit edilmiş ve analiz yapılmıştır.

**Araştırmanın İçeriği** giriş, iki bölümden, sonuç, öneriler, kaynaklar ve ekten oluşur.

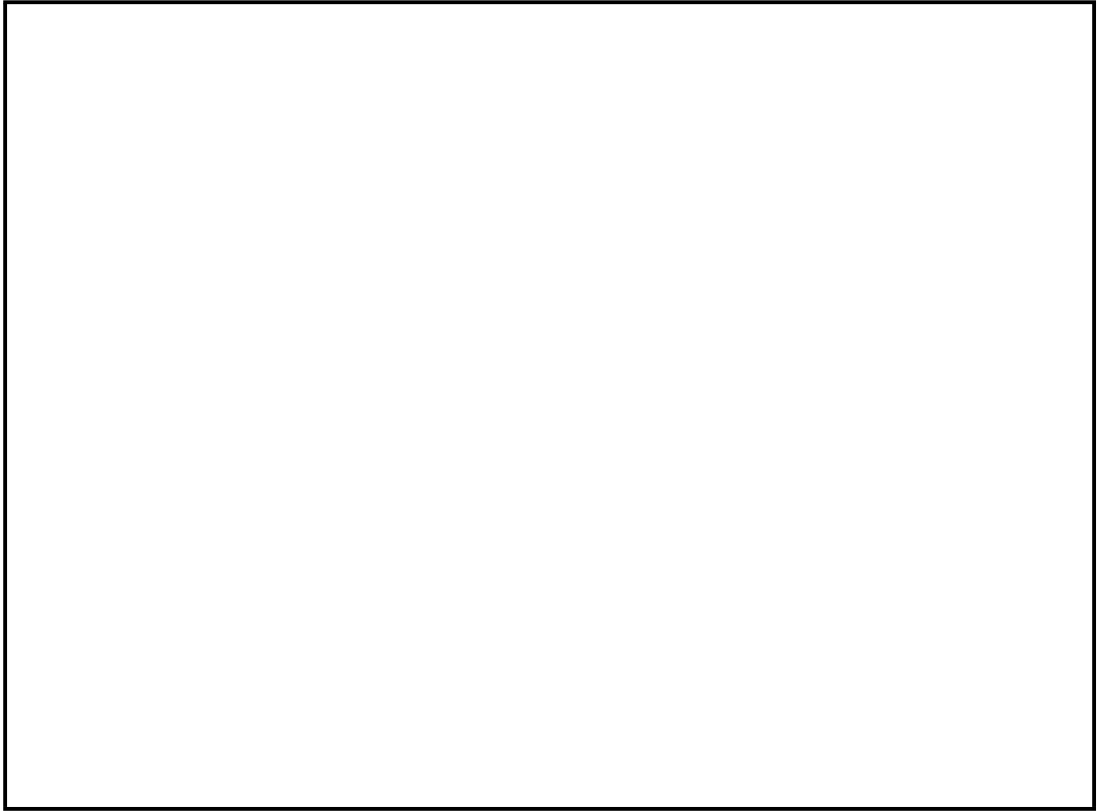
Giriş bölümünde araştırmanın aktüalitesi, amacı, hipotezleri, alt amaçlar, araştırmanın önemi pratik önemi belirtilmiştir.

**Birinci bölümde** Türkiye’de Mesleki Eğitimin Gelişimi, Mesleki ve Teknik Eğitimin Mevcut Durumları, Modül Sistemi, Modüler Sisteminin Özellikleri, Öğretim Materialleri araştırılmıştır. MEGEP 4 Temmuz 2000 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avrupa Birliği arasında Türkiye'deki Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesinin (MEGEP) anlaşması (DG1A- D/MEDTQ/04-98) imzalanmıştır. Modüler öğretim sistemi: Modüler programlar, modüllerden oluşur.

Tablo: Türkiye Mesleki Eğitimdeki Modül Bankası. (MEGEP,2006)

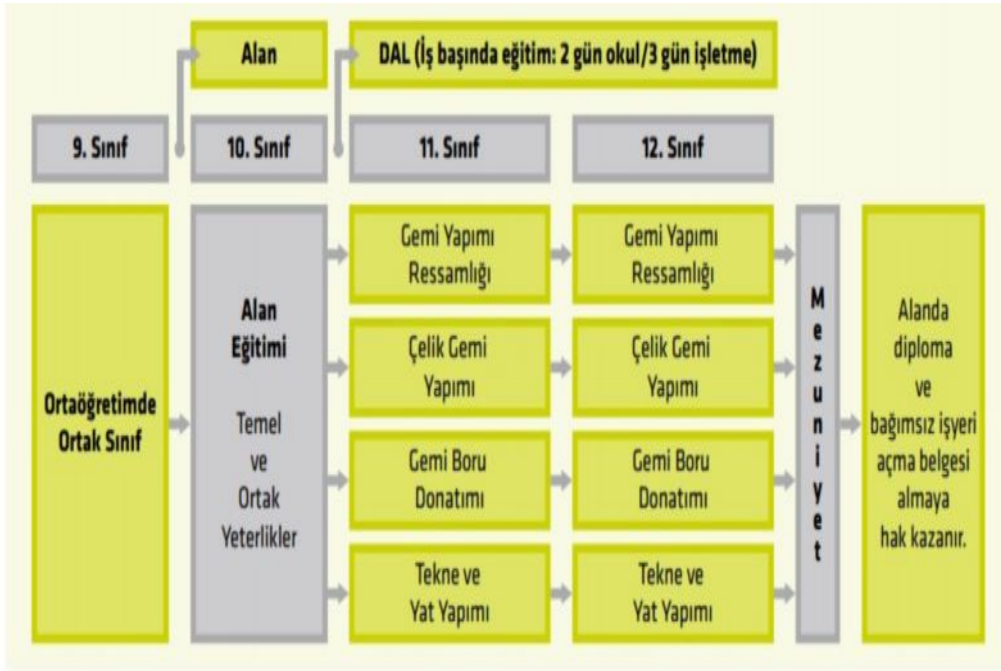


Tablo: Modul bankasının yararlanma tabloda gösterilmiştir (MEGEP, 2006)



Tablo: Öğrenciler 9 sınıfta sadece genel eğitim almaktadır. 10. Sınıfta öğrenci seçtiği Alanda alan derslerini almaktadır. 11. Ve 12. Sınıfta dal derslerini almaktadır.

Tablo :Türkiye'de modüller sistemden bir örnek (MEGEP,2006).



Modüler öğretim sisteminin olumlu ve olumsuz yönleri karşılaştırma yapıldı. Ve beceri eğitim hakkında bilgi verilmiştir.

**İkinci bölümde** aynı şekilde Kırgızistan'da Mesleki Eğitimin Gelişimi, Mesleki ve Teknik Eğitimin Mevcut Durumları, Eğitim Sistemi, Sisteminin Özellikleri, Öğretim Materyalleri incelenmiştir. Klasik Geleneksel Eğitim incelenmiştir. Öğrenciler 9. sınıfta alanı seçerek 9.10. ve 11. Sınıfta alan, dal ve genel eğitim derslerini birlikte aldıkları ortaya koyulmuştur. Aşağıda tablo şeklinde belirlenmiştir.

Tablo : Kırgızistan Mesleki Eğitim Sistemi (Djanalieva,2014)

Yıllar	3 Yıllık Programlar		2 Yıllık Programlar			1 Yıllık Programlar	
	1. Yarıyıl	2. Yarıyıl	1. Yarıyıl	2. Yarıyıl		İlk 7 Ay	Son Üç Ay
1.yıl	-Genel ortaöğretim dersleri  -Mesleki eğitim dersleri	-Genel ortaöğretim dersleri  -Mesleki eğitim dersleri	Genel ortaöğretim dersleri ( kırgızca, beden eğitimi)  -Mesleki eğitim dersleri	Genel ortaöğretim dersleri ( kırgızca, beden eğitimi)  -Mesleki eğitim dersleri		-Mesleki eğitim dersleri	- <b>Staj</b>  -Bitirme projesi
2.yıl	-Genel ortaöğretim dersleri  -Mesleki eğitim dersleri	- <b>Staj</b>	- <b>Staj</b>	-Staj	-Bitirme projesi  -Devlet sınavı		
3. yıl	- <b>Staj</b>	-Bitirme projesi  -Devlet sınavı					

Bu sistemin olumlu ve olumsuz yanlarına bakılmıştır.

Yukarıda belirlendiği gibi, sonuç olarak, araştırmanın sürecinde varsayılan hipotezlerin doğruluğu tesbit edilerek daha önceden bahsedilen alt amaçlar gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla sonuçları aşağıdaki tabloda belirlenmiştir.

Türkiye	Kırgızistan
MEGEP 4 Temmuz 2000 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avrupa Birliği arasında Türkiye'deki Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesinin (MEGEP) anlaşması (DG1A-D/MEDTQ/04-98)	Klasik Geleneksel Eğitim.

<p>imzalanmıştır.</p>	
<p>Modüler öğretim sistemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Modüler programlar, modüllerden oluşur.</li> <li>• Modül, başlangıcı ve sonu olan, bireysel öğretimi esas alan, kendi içinde bütünlük gösteren, bir sistematik çerçevesinde düzenlenmiş öğretim yaşantılarından oluşmaktadır.</li> <li>• Modüler yaklaşımda içerik, modüller çerçevesinde oluşmaktadır.</li> <li>• MEGEP Sisteminde modül kitapları internetten indirilmektedir.</li> <li>• Modülde; açıklamalar, öğrenme faaliyetleri, ölçme araçları, değerlendirme ve kaynaklar yer almaktadır. Her modülde alanın ve mesleklerin özellikleri, konunun Kapsamı doğrultusunda en az 2 öğrenme faaliyeti bulunmaktadır.</li> <li>• Öğrenme faaliyetlerinde yeterliğin bir parçası (işlem) için gerekli bilgi ve uygulamalar ile ölçme araçları yer almaktadır.</li> <li>• Öğrenme modülün sonunda bir yeterlik oluşmaktadır faaliyetleri ile kazanılan becerilerin bütünü modülün sonunda bir yeterlik oluşturmaktadır.</li> <li>• Öğrenciler 9 sınıfta sadece genel</li> </ul>	<p>Klasik Geneleksenel eğitim sistemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ders Programlarından oluşur. (Fakat unutulmamalıdır ki modüler program, geleneksel programların parçalara bölünmesinden ibaret bir şey değildir)</li> <li>• Geleneksel yaklaşımda içerik konu, ünite, ders olarak grupla oluşurken.</li> <li>• Her hangi bir genel herkes kullanan kitap yoktur.</li> <li>-</li> <li>-</li> </ul>



<p>eğitim almaktadır. 10. Sınıfta öğrenci seçtiği Alanda alan derslerini almaktadır. 11. Ve 12. Sınıfta dal derslerini almaktadır.</p>	<p>-</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Öğrenciler 9. sınıfta alanı seçerek 9.10. ve 11. Sınıfta alan, dal ve genel eğitim derslerini birlikte almaktadırlar.</li> </ul>
<p><b>Modüler öğretim sistemin olumlu ve olumsuz yönleri karşılaştırma:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Modüler program yaklaşımı, değişikliklere hızlı bir biçimde cevap veren, esnek bir yapıya sahip olması nedeniyle tercih edilmektedir.</li> <li>• 10. sınıfta alan ortak dersleri içerisinde tüm dallar ile ilgili modüllerin yer aldığı derste; öncelikle okulda açılacak dallara özgü modüller uygulanabilir. Gerektiğinde 11 ve 12. sınıfta mesleğe özgü dersler, modüller ve modül içerikleri değiştirilip geliştirilebilir. Bu değişiklikler, koordinatör öğretmen, zümre öğretmenleri, sektörden meslek elemanları ve ilgili bakanlık birimleri ile iş birliği içinde yapılır.</li> </ul> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Programın herhangi bir yılından</li> </ul>	<p><b>Geleneksel öğretim sisteminin olumlu ve olumsuz yönleri karşılaştırma:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Program dışına çıkılmamaktadır.</li> <li>• Program içerikleri sadece Eğitim kurumlarıyla onaylandıktan sonra uygulanabilir. Öğretmenlerin veya bakanlık duruma göre ve öğrenci seçeneğine göre değişilmemektedir.</li> </ul>

<p>ayrılan öğrencinin kazandığı yeterlikler, sertifika programlarında değerlendirilir.</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Bir modülü bir alanda 10. Sınıfta kullanılırken, diğer alanda 11. sınıfta kullanılabilir. Temel becerileri içeren modüller tüm öğrenciler tarafında alınmaktadır. Bu sayede hazırlanan bir modül diğer alanların ortak kullanımına da açılmış oluyor. Modül bankasında yaklaşık 5200'e yakın modül yer almaktadır. Bunlar günün şartlarına göre değişim gösterebilir.</li><li>• Ortak 9. sınıf, <b>tanıtım ve yönlendirme</b> sınıfı olarak plânlanmıştır.</li><li>• Örgün ve yaygın mesleki ve teknik eğitim kurumlarında ve yaşam boyu eğitimde aynı alanda aynı modüler öğretim programları uygulanacaktır.</li><li>• Öğretmene yardımcı modüler program anlayışı.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Programının herhangi bir yılından ayrılan öğrenci kazandığı yeterlilikler hakkında sertifika alamaz.</li><li>• Öğrenciler sadece programa bağlı kalmaktadırlar.</li><li>• Öğrenciler Meslekleri tanımadan doğrudan alana kayıt olmaktadır.</li><li>• Program sadece öğrenciler için yazılmaktadır ama diğer iş hayatında çalışanlar ve başka eğitim alanları için kullanma söz konusu olamaz çünkü iş hayatında gerekli olan taleplere cevap veremeyebilir.</li></ul>
--	---

<ul style="list-style-type: none"> <li>• Program geliştirme süreci iş piyasasının aktif katılımı ve iş piyasası analizine dayalı.</li> <li>• Öğrenci merkezli, öğrenci daha aktif ve öğrencinin öğrenme hızına göre eğitim.</li> <li>• Öğretmen ve öğrenci modülleri, yöntem, teknik, değerlendirme, kaynaklar ve araç gereçler var.</li> <li>• Alan ve dal programları arasında esnek geçişler.</li> <li>• Program geliştirme sürecine sosyal ortakların aktif olarak katılımı.</li> <li>• Meslek değiştirmek isteyenlere sadece eksik modülleri alarak mesleki eğitim alma imkanı.</li> <li>• Hemen değerlendirme (eski sisteme göre dönemin sonunda değerlendirme yapılıyordu).</li> <li>• Yeni teknolojik gelişmeleri kısa sürede yansıtabilme esnekliği.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Öğretmenlere yardımcı program anlayışı yoktur. Öğretmenler çoğu zaman geçen senenin programın tekrar yüzünde değişiklik yapmadan kuruma teslim ederek onaylatabilirler. Hatta her hangi bir kitap bulunmadığından öğrenciye verecek bilgileri sovet birliğinden kalmış notlarını kullanarak öğrencilere eğitim vermektedirler.</li> <li>• Mezun olduktan sonra öğrencinin eğitim seviyesi yeterli olmadığından iş yeri imkan verirse iş yerinde veya her hangi kursa tekrar gidip eğitim almak zorunda kalmaktadırlar.</li> <li>• Programın uygulamasında öğretmen öğrenciden daha aktif.</li> <li>• Öğretim programları genellikle konu başlıklarından oluşmakta.</li> <li>• Alanlar arasında geçiş yok.</li> <li>• Program geliştirme sürecinde sosyal ortaklar sadece toplantılara katılmakta ya da hazırlanan programlara görüş bildirmekte. <ul style="list-style-type: none"> <li>• Meslek değiştirmek isteyenler öğretim sürecine yeniden başlamak zorunda.</li> </ul> </li> <li>• Her ders değerlendirmekte bu konuda problem bulunmamakta.</li> </ul>
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Genellikle program geliştirme yaklaşımında konu ekleme ve çıkartma söz konusu yoktur.</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kurum yada okul türü ayırımı yapılmaksızın tüm mesleki ve teknik eğitim kurumlarının hepsinde mesleğin gerektirdiği yenilikleri kazandırmak.</li> <li>• Yaşam boyu öğrenme ilkesi doğrultusunda bireylere farklı koşullara göre seçenekler sunan programlar geliştirmek.</li> <li>• Her yaştaki ve her düzeydeki bireye mesleki ve teknik eğitim olanakları sunan program geliştirmek.</li> <li>• Geniş tabanlı alan ve dal eğitimi esastır. ISCEP 97, ISCO88(İnternational Standard Classification of Education) uluslararası sınıflandırmalar temel alınmıştır.</li> <li>• Öğrenme sürecini ve öğrencinin gelişimi net bir şekilde belirlenmiştir.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kurum yada okul türü ayırımı yapılmaksızın tüm mesleki ve teknik eğitim kurumlarının hepsinde mesleğin gerektirdiği yenilikleri kazandırmak çok zor ve masraflı olduğundan böyle bir değişiklik çok az yapılmaktadır.</li> <li>• Yaşam boyu öğrenme ilkesi doğrultusunda bireylere farklı koşullara göre seçenekler sunan programlar yoktur.</li> <li>• Her yaştaki ve her düzeydeki bireye mesleki ve teknik eğitim olanakları sunan program bulunmamaktadır.</li> <li>• -</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>• Öğrenciler araştırmaya yönlendirilir.</li> <li>• Öğrenciler kendi kendilerini değerlendirebilir.</li> <li>• Ailenin modülleri gözden geçirerek çocuğunun neyi öğreneceğinden haberdar olması.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• -</li> <li>• Öğrenciler araştırmaya yönlendirilir ama meslek liselerin %80 öğrenci durumu kötü olan ailelerden olduğundan ne internet kullanabilirler ne de ellerinde herhangi kitap bulunmamaktadırlar.</li> <li>• Öğrenciler kendi kendilerini değerlendiremez.</li> <li>• Ailenin meslek hakkında çok az bilgiye sahip olması.</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Meslekî eğitim sistemi ile bilgi ekonomisi iş piyasası ihtiyaçları arasında köprü oluşturulması.</li> <li>• Bilgi ve beceri eksikliği olan ( 25 -64 yaş grubu) ve dezavantajlı bireylerin ihtiyaçlarının giderilmesi.</li> <li>• Benzer meslek alanlarında hazırlanmış olan öğretim programları, her meslek alanı için farklı iş ve işlemlerden oluşmaktadır. Benzer mesleklerin öğretim</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Meslekî eğitim sistemi ile bilgi ekonomisi iş piyasası ihtiyaçları arasında köprü oluşan iş yerleri var. Ama her bölge için geçerli değildir.</li> <li>• Genelde bu yaş grubundakiler sadece kurslara giderek eğitim almaktadırlar.</li> <li>• Benzer mesleklerin öğretim programlarının aynı standarda sahip değildir.</li> </ul>

<p>programlarının aynı standarda sahip olması gerekmektedir.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Meslekî ve teknik eğitimde daha önce gerçekleştirilememiş içeriğe sahip öğretim programı havuzu oluşacaktır. Tüm çalışmalar bilgisayar ortamında gerçekleştiği için binlerce sayfayı bulan öğretim programları yerine bir CD içine sığacak programlarımızı çoğaltmak ve saklamak bize maddi ve zaman açısından kazançlar sağlayacak.</li> <li>• Bireysel öğretime olanak sağlar.</li> <li>• Farklı programlar arasında geçiş yapma olanağı vardır.</li> <li>• Teknolojik gelişimlere uyulanabilme, eğitim- istihdam arası ilişkileri güçlendirme, kalite ve standart yükseltme gibi etkin bir işleve sahiptir.</li> <li>• Modüler sistemi ekonomiktir.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• -</li> <li>• Bireysel öğretime olanak yoktur.</li> <li>• Farklı programlar arasında geçiş yapma olanağı yoktur.</li> <li>• -</li> <li>• Klasik sistem çok masraflıdır.</li> </ul>
---	--

--	--

Böylece araştırmanın alt amaçlarının gerçekleştirilmesiyle hipotezlerimizin doğruluğu tespit edilmiş ve sonuçta aşağıdaki gibi önerilerin verilmesine neden olmuştur:

Bu kısımda yapılan araştırmalar ile ilgili **öneriler** verilmiştir.

1. Mesleki eğitim ve öğretim sisteminde program değişiklik yaparak iyileştirmeye gidilmelidir;
2. Kırgızistanın kendi eğitim sisteminin mevcut yapısı ülkemizin değerleri ve diyer eğitim konusunda tecrubeli ülkelerde çalışmaları örnek alınarak yeniden düzenmelidir;
3. Mevcut sistem için değişikliğe gidilmesi durumunda günümüz teknolojisinden faydalanmalıdır (web teknolojisi eğitim araç gereçleri);
4. Öğrencilere yeterli düzeyde meslek tanıtım ve yönlendirme yapılmalıdır;
5. Programın her hangi bir yılında ayrılan öğrenciye yeterliliklerini gösteren sertifika verilmelidir;
6. Mesleki eğitim kapsamında eğitimi verilen bölümlere ait bütün dersler modüler sistem şeklinde verilmelidir. Hazır-Giyim alanında müfredata uygun bir kitap olmadığı için farklı kitaplardan yararlanmaktadırlar. Bu yüzden modül kitaplarını hazırlarken;
  - Koordinatör öğretmenler, sektörden meslek elemanları ve ilgili bakanlık birimleri ile iş birliği içinde yapılmalıdır.
  - Üzerinde yapılan değişmelere hızlı cevap verecek esnek bir yapı olmalıdır.
7. Meslek değiştirmek isteyen öğrenciye eksik modülleri alması sağlanarak diğer dallara geçme imkanı sağlanmalıdır;
8. Öğretmenler ve okullar arası güzel metodlar paylaşılarak ortak çalışmalar yapılmalıdır;
9. Program geliştirme sürecinde iş piyasasını aktif katılımı sağlanmalıdır;
10. Mesleki eğitim öğrenci merkezli eğitim anlayışı olmalıdır;
11. Kurum ya da okul türleri ayrımı yapılmaksızın tüm mesleki ve teknik eğitim kurumlarında mesleğin gerektirdiği yenilikler kazandırmak amaçlanmalıdır;

12. Aile öğretmen ve öğrencinin bilgi, bildiri ve notların ulaşabildiği bir web sitesi oluşturulmalıdır;

13. Kırgız-Türk Anadolu Kız Meslek Lisesi Türkiye'nin şu zamanda uygulamakta olan modüler Eğitim sistemiyle öğrencilerine eğitim vermektedir. Ancak bu okulda uygulamakta olan modeli mesleki eğitim veren öğretim elemanları yetiştirilmelidir.

## **Кыскача мазмуну**

### **Кыргызстан жана Түркия билим берүү системаларында даяр кийим бөлүмүнүн 10-11-класстарынын окуу программаларынын салыштырма анализи**

#### **Изилдөөнүн актуалдуулугу**

Учурда ааламдашуунун жана маалыматтардын улам жаңыланышы, технологиянын тез өнүгүшүнүн негизинде сынчыл көз караштагы, маселелерди чече билген, өнүгүүгө даяр, заманбап, эркин жана түрдүү тармактарда өз ишин так жана туура билген адистерди даярдоо зарылчылыгы пайда болууда. Дүйнөнүн алмашуусу, бир жактан экономиканын өнүгүшү жана жашоо шарттарынын жакшырышы, экинчи жактан технологиянын өнүгүшү менен жаңыча иш шарттары инсандын жана коомдун билим алуусу менен өзүнүн алдыга умтулуусуна талап кылууда (Altın, 2010:3).

Албетте бул көрүнүш үмөлекетибиздин экономикалык жана социалдык өнүгүүсүнө таасирин тийгизүүдө (Altın, 2010:10). Бул абал билим тармагында да, иш ордунда да улам алдыга жылуу зарылчылыгын туудурууда.

Өтө тез ылдамдыкта ааламдашкан дүйнөдө ар кандай өнүккөн өлкөлөрдүн билим берүү системаларын өрнөк алуу менен өз баалуулуктарыбызды эске тутуп, мындан да алдыңкы даражага жеткирүүгө болот.

Учурда Кыргызстанда женил өнөр жай тез өнүгүүдө бирок кесиптик билим берүү программалары талапка жооп бералбай жатат.

Кыргызстан жана Түркия эки боордош өлкөнүн ортосунда 1992-жылы Кыргызстандын эгемендүүлүккө жетиши менен байланышы күчөгөн. Ошол эле жылдары биздин өлкөбүз менен жасалган келишимге ылайык Кыргыз-Түркия Anadolu кесиптик кыздар лицейи ачылган. Бирок, бул лицейде жалан гана Түркиянын кесиптик билим берүү программасы колдонулууда, Кыргызстандын кесиптик билим берүү программасы колдонулбайт. Эки өлкөнүн ортосунда кесиптик билим берүү программасы боюнча орток иш жүргүзүлгөн эмес.

Бул тармакта кесиптик билим берүү сапаттуу инсанды даярдоо үчүн билим берүү шарттарынын кеңейиши өлкөбүздө кылдаттык менен изилдөөсү зарыл болгон негизги темалардын бири болууда. Бул изилдөөдө Кыргызстан жана



Түркиянын кесиптик билим берүү системасын изилдеп аларды салыштырып анализдеп кесиптик билим берүүгө салым кошуу максат коюлган.

Бул күнгө чейин кесиптик билим берүү системасы тууралуу Токтош Алиев Исмаилович “Кыргыз Республикасында баштапкы кесиптик билим берүүнүн дидактикалык системасы”, Асылбек Токтогулов Токтогулович “Кыргыз Республикасынын баштапкы кесиптик билим берүүнүн базар экономикасына өтүү шарттарындагы инновациялык процесси”, Осман Кукул “Кыргызстандагы кесиптик билим берүүдө иштеген кесиптик сабактардын мугалимдеринин жетишкендиктери”, Сулейман Тонгут “Кыргызстан жана Түркиядагы орто билим берүүдө колдонулган кесиптик жана техникалык билим берүү системаларынын салыштырылып анализдениши” деген темаларда изилдөөлөр жүргүзүлгөн.

Муну менен бирге Кадиян Бообекова “Кыргызстан жана Түркия башталгыч билим берүү системаларынын салыштырып анализдениши”, Гүлшен Инже Чапраз Кыргызстан жана Түркия орто билим берүүдө Географияны үйрөтүүдө колдулган программалардын салыштырылып анализдениши”, Гүркан Акбаба “Кыргызстан жана Түркия башталгыч билим берүүдө 8-класс физика сабагынын программасынын анализдениши” деген темада изилдөөлөр жасалган.

Билим берүүнүн жаңыдан түзүлүшү жөнүндө Ф.Эржан., Е.Левент., Х.Тан, Б.Жордан, сыяктуу окумуштуулар да кесиптик билим берүү тууралуу бир канча изилдөөлөрдү жүргүзгөн. Ошол эле учурда кадрларды даярдоодо билим берүүнүн өнүгүшү тууралуу Облицова З., Уметов Т., жана башкалар иш жүргүзгөн.

Бирок бул изилдөөлөрдө кесиптик билим берүү тармагында өзгөчө даяр кийим адистигинде боюнча билим берүү программалары эч бир изилдөө жүргүзүлгөн эмес. Ошондуктан темабыз Кыргызстан жана Түркия билим берүү системаларында кесиптик лицейлерде даяр кийим бөлүмүнүн 10-11-класстарынын окуу программаларынын салыштырма анализи деп тандалды. Темабыздын кесиптик билим берүү жана өзгөчө даяр кийим бөлүмүнүн программасы алгачкы жолу салыштырылган үчүн жана модулдар системасын кесиптик билим берүүдө колдонулушу алгачкы жолу изилденип жаткандыгы үчүн актуалдуу.

Бул эки өлкө ортосунда алгачкы жолу салыштырылып изилденген диссертация Кыргызстанда кесиптик билим берүүдө даяр кийим бөлүмүнүн программаларынын жаңыланышына азыркы учурда пайдалуу болот деген ойдобуз.

### **Изилдөөнүн проблемасы**

Учурда кесиптик билим берүү өтө маанилүү болгондугуна карабастан мындай изилдөөлөрдүн жүргүзүлбөй жаткандыгы, Кыргызстан жана Түркиянын даяр кийим боюнча билим берүү программаларынын бир-биринен айрымачылыгы жана жетиштүү кызматташтыктын жоктугу, Кыргызстан жана Түркиянын билим

берүү программасынын өнүгүшүндө жетиштүү түрдө бир-биринен пайдаланбоосу жана Кыргызстандагы кесиптик билим берүү сабактарынын кыйынчылыктарынын аныкталбагандыгы изилдөөнүн проблемасы болуп эсептелет.

### **Изилдөөнүн максаты**

Кыргызстан жана Түркия билим берүү системаларында кесиптик лицейлерде даяр кийим бөлүмүнүн 10-11-класстарынын окуу программаларынын ортосундагы окшоштуктары жана айырмачылыктары жагынан программалардын мазмунунун анализи же салыштырма шартынын камсыздалышын аныктоо. Муну менен программаны өнүктүрүү иштерине салым кошуу жана мындан да жакшы билим берүү программасын түзүү максатында билим берүү программаларынын мазмуну менен сунуштардын аткарылышы изилдөөнүн негизги максаты болуп эсептелет.

### **Изилдөөнүн максатына ылайык төмөндөгү милдеттерди белгиленген:**

- Кыргызстанда кесиптик кыздар лицейинин даяр кийим адистигинин 10- жана 11-класстарынын билим берүү программаларынын мазмунун анализи жана практикада чыккан ар түрдүү маселелерди аныктоо;
- Түркияда кесиптик кыздар лицейинин даяр кийим адистигинин 10- жана 11-класстарынын билим берүү программаларынын мазмунун анализи жана түрдүү тараптарын салыштыруу;
- Эки өлкөнүн тиешелүү кесиптик билим берүү программаларын жана башка расмий документтерин изилдөө жана аларды салыштыруу;
- Түркия жана Кыргызстан Түркиянын даяр кийим боюнча билим берүүдөгү тажрыйбаларын бири-биринен кантип пайдаланыша тургандыгы менен байланыштуу сунуштардын берилиши.

Изилдөөнүн максатына жетүү үчүн төмөнкүдөй **гипотезалар** белгиленген:

Кыргызстан кесиптик билим берүү системасындагы учурдагы бөлүмдөргө тиешелүү заманбап программалардын өнүгүүсү мүмкүн, эгерде төмөндө көрсөтүлгөн иштер аткарылса,

- Түркия кесиптик билим берүү системасында колдонулган MEGEP ар тараптуу изилденсе;
- Түркия кесиптик билим берүү системасынын таасирдүү түрдө мугалимдерге таанытылса;
- Модулдук билим берүү системасынын жакшы тараптары мугалимдерге ачыкталып көрсөтүлсө;
- Мугалимдерге кесибин өркүндөтүү курстарында модул системасын түзүлүшү үйрөтүлсө;
- Даярдала турган жаңы программа модул системасы менен бирдей өзгөчөлүкө ээ болсо;

- Түркияда MEGEP тин негизинде даярдала турган программалар кыргызчага которулса жана кыргызыстан кесиптик билим берүү колдонулуп башталса;

### **Изилдөөнүн маанилүүгү**

Бул изилдөөдө эки өлкөнүн Кыргызстан жана Туркия кесиптик кыздар лицейлери даяр кийим бөлүмү 10-11-класстары билим берүү программаларынын салыштырылып, кыздар кесиптик лицейиндеги даяр кийим бөлүмү 10-11-класстарынын билим берүү программасынын өнүгүүсүнө салым кошкондугу менен маанилүү.

### **Изилдөөнүн теориялык маанилүүлүгү**

Кыргызстан кесиптик кыздар лицейлеринин даяр кийим бөлүмүнүн 10-11-класстарынын билим берүү программаларынын башка расмий документтерин, мыйзамдарын, жоболорун, учурдагы программаларын анализдөө аркыдуу жана программалардын өнүгүшүндө теориялык жактан салым кошуу мүмкүнчүлүгү менен маанилүү.

### **Изилдөөнүн практикалык маанилүүлүгү**

Кыргызстандагы кесиптик кыздар лицейлеринин даяр кийим бөлүмүнүн 10-11-класстарынын билим берүү программаларынын жаңыланышы же өнүгүшү жагынан макалалардын жарыяланышы, модул системасы тууралуу семинар өтүү жолу менен мугалимдердин кесиптик өнүгүшүнө салым кошуу изилдөөнүн практикалык маанилүүлүгү болуп эсептелет.

### **Изилдөөнүн чектери**

Кыргызстан жана Түркия билим беруу системаларында кесиптик кыздар лицейлерде даяр кийим бөлүмүнүн 10-11- класстарынын окуу програмаларын анализдөө менен чектелет;

2012-2013-окуу жылы менен чектелет.

### **Изилдөөнүн методдору**

#### *Изилдөөнүн модели*

Бул изилдөө Кыргызстан жана Туркиянын билим берүү системасында коңуланган 9-10-11-класстарындагы даяр кийим сабактарынын программаларына байланыштуу мыйзам, программа, окуу китептери, макала жана жасалган башка иштер анализденишине негизделген жалпы анализ модели жана адабияттарды анализдөө методдору колдонулган. Өзгөчө эки өлкөнүн программаларынын салыштырылышына байланыштуу салыштырма ыкмасы, анализ, синтез методдору колдонулган. Мындан сырткары мугалимдер менен жолугушууда

алардын пикирлерин колдонуп, учурдагы абалдын бааланышы менен сүрөттөө модели, маалыматтарды чогултууда адабияттарды анализдөө, жалпы анализ жана калитатив изилдөө методу, байкоо жана жолугушуу техникалары колдонулган.

### **Маалымат топтоо техникалары**

Бул изилдөөдө жергиликтүү жана чет элдик булактарга тиешелүү сабактардын программасы жазылган адабияттардан, расмий булактардан алынган документтерден, изилдөөнүн темасына байланыштуу дипломдук иштерден, журналдардан жана макалалардан, тиешелүү министрликтердин расмий сайттарынан алынган ар кандай статистикалар жана билим берүү программалары изилденди. Өзгөчө изилдөө үчүн Кыргыз жана Түрк кесиптик лицейлерге барып мугалимдер, окуучулар жана башкаруучулар менен лицейдин азыркы учурдага абалы, окуучуларга берилген сабактардын программасы жана ар бир сабактын өтүлүшү жөнүндө бетме-бет сүйлөшүүлөр жүргүзүлгөн. Табылган бардык маалыматтар категорияларга бөлүнүп окшоштук жана орток тараптары аныкталып анализ жасалды.

**Изилдөөнүн мазмуну.** Киришүү, эки бөлүм, жыйынтык, сунуш, колдонулган адабияттар жана тиркемеден турат.

Киришүү бөлүмүндө изилдөөнүн актуалдуулугу, максаты, гипотезалары, милдеттери, изилдөөнүн маанилүүлүгү жана практикалык маанилүүлүгү берилген.

Биринчи бөлүмдө Түркияда кесиптик билим берүүнүн тарыхы, азыркы учуру, модул системасы, модул системасынын өзгөчөлүктөрү жана билим берүүдөгү материалдар каралган. MEGEP 2000-жылы 4-июлда Түркия мамлекети менен Европа биримдигинин ортосунда Түркиядагы кесиптик билим берүү системасынын өнүгүү долбоору (MEGEP) келишимине (DG1A- D/MEDTQ/04-98) кол коюлган. Модул системасы: Модул программалар, модулдардан турат.

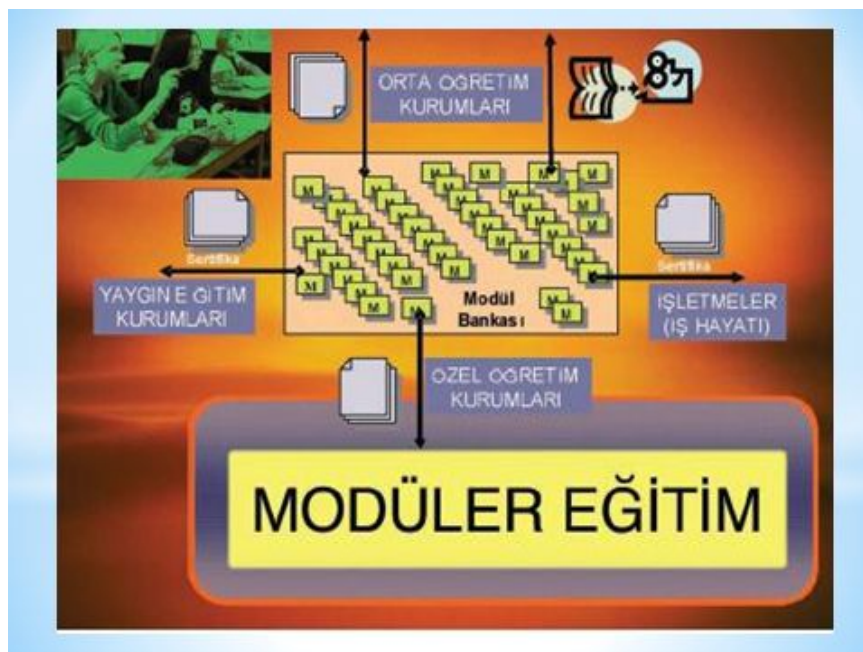


Таблица. Түркия кесиптик билим берүүдөгү модул банкы (MEGEP,2006).

Модуль – башы жана аягы бар, индивидуалдык окутууга негизделген бүтүндүккө ээ болгон, бир системага салынган чөйрөдө уюштурулган окутуу программаларын колдонуудан түзүлөт.

Модулдук системанын мазмуну модулдардын чөйрөсүнөн турат. MEGEP системасында модуль китептери интернеттен көчүрүлүп алынат.

Модулда аныктамалар, үйрөнүү иш-чаралары, өзүн-өзү текшерүү, өзүн-өзү баалоо жана булактар орун алган. Ар бир модулда тармактын жана кесиптин өзгөчөлүктөрү, теманы камтыган эң аз дегенде эки үйрөнүү иш-чарасы бар.

Үйрөнүү иш-чараларында билгичтиктин бир бөлүгү (процесс) үчүн керектүү билим жана тажрыйба менен баалоо куралдары орун алган. Окуучулар 9-класста жалпы билим гана алышат. 10-класста окуучу тандаган тармактагы тармактык сабактарды окушат. 11-12-класстарда адистиги боюнча сабактарды окушат.

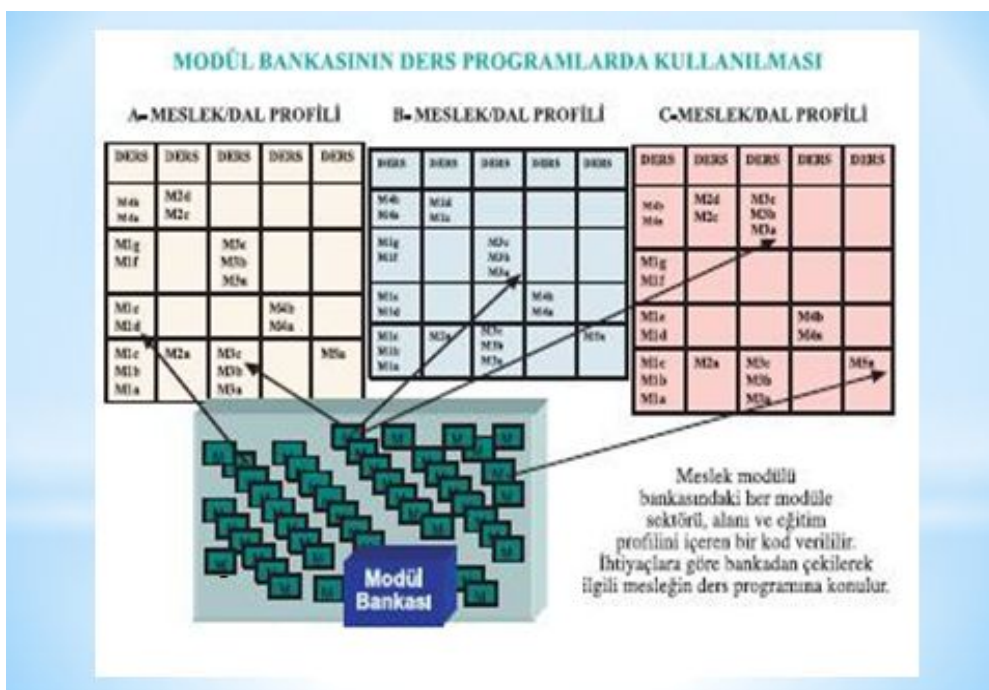


Таблица. Модул банкынан кантип колдонулушу көрсөтүлгөн.

Окуучулар 9-класста жалпы билим берүү сабактарын алышат. 10-класста тандаган тармагы боюнча сабактарды алышат. 11-12 класстарда адистиги боюнча сабактарды алышат.

## Түркия кесиптик билим берүү системасы

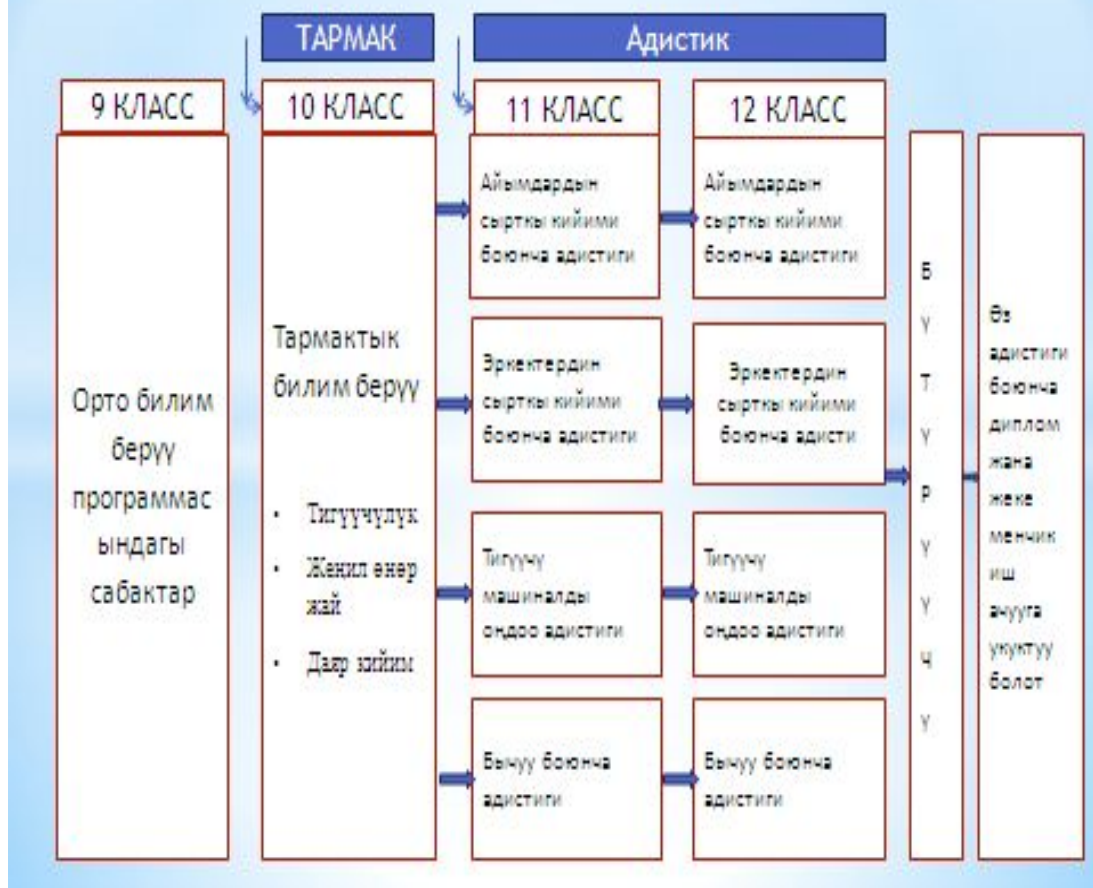


Таблица: Түркиядагы модул системасынын үлгүсү (MEGEP,2006).

Модул системасынын оң жана терс жактары салыштырылды. Практикалык иштер тууралуу маалымат берилди.

**Экинчи бөлүмдө** Кыргызстандагы кесиптик билим берүүнүн тарыхы, азыркы учуру, классикалык салттуу билим берүү системасынын өзгөчөлүктөрү жана билим берүүдөгү материалдар каралган. Окуучулар 9-класста дароо тармагын тандап 9-10-11-класстарда тармактык, адистик жана жалпы сабактарды окушат.

Жылдар	3 жылдык программа		2 жылдык программа		1 жылдык программа	
	1-жарым жыл	2-жарым жыл	1-жарым жыл	2-жарым жыл	Алгачкы 7 ай	Акыркы 3 ай
<b>1-жыл</b>	-Жалпы билим берүү сабактары Кесиптик билим берүү сабактары	-Жалпы билим берүү сабактары Кесиптик билим берүү сабактары	Жалпы билим берүү сабактары (Кыргыз тили, дене тарбия) Кесиптик билим берүү сабактары	Жалпы билим берүү сабактары (Кыргыз тили, дене тарбия) Кесиптик билим берүү сабактары	Кесиптик билим берүү сабактары	-Практика -Дипломдук иш
<b>2-жыл</b>	-Жалпы билим берүү сабактары Кесиптик билим берүү сабактары	-Практика	-Практика	- Практика	- Дипломдук иш Мамлекеттик сынак	
<b>3-жыл</b>	-Практика	-Дипломдук иш Мамлекеттик сынак				

Таблицада Кыргызстандын кесиптик лицейлеринин окуу программалары ачыкталып көрсөтүлгөн (Djanalieva, 2014).

Жогоруда аныкталгандай, изилдөө учурунда божомолдонгон гипотезалардын тууралыгы аныкталып көрсөтүлгөн милдеттери ишке ашырылды. Чыккан натыйжа төмөндө таблицада көрсөтүлгөн.

Түркия	Кыргызстан
Кесиптик билим берүү жана окутуу системасын колдоо долбоору 2000-жылдын 4-июлунда Түркия Республикасы менен Европа Биримдигинин ортосунда Түркиядагы кесиптик билим берүү жана окутуу системасын колдоо долбоорунун	Классикалык салттуу билим берүү



<p>келишимине кол (MEGEP) (DG1A-D/MEDTQ/04-98) коюлган.</p>	
<p>Модулдук билим берүү системасы:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Модулдук программалардан, модулдардан турат.</li> <li>• Модуль – башы жана аягы бар, индивидуалдык окутууга негизделген бүтүндүккө ээ болгон, бир системага салынган чөйрөдө уюштурулган окутуу программаларын колдонуудан түзүлөт.</li> <li>• Модулдук системанын мазмуну модулдардын чөйрөсүнөн турат.</li> <li>• MEGEP системасында модуль китептери интернеттен көчүрүлүп алынат.</li> <li>• Модулда аныктамалар, үйрөнүү иш-чаралары, өзүн-өзү текшерүү, өзүн-өзү баалоо жана булактар орун алган. Ар бир модулда тармактын жана кесиптин өзгөчөлүктөрү, теманы камтыган эң аз дегенде эки үйрөнүү иш-чарасы бар.</li> <li>• Үйрөнүү иш-чараларында билгичтиктин бир бөлүгү (процесс) үчүн керектүү билим жана тажрыйба менен баалоо куралдары орун алган.</li> <li>• Окуучулар 9-класста жалпы билим гана алышат. 10-класста окуучу тандаган тармактагы тармактык сабактарды окушат. 11-12-класстарда адистиги боюнча сабактарды окушат.</li> </ul>	<p>Классикалык салттуу билим берүү системасы:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Программа сабактардан турат. (бирок модулдук программа классикалык модулдук программанын бөлүкчөлөргө бөлүнүшүнөн тураарын эске тугуу керек).</li> <li>• Салттык мамиледе предметтин мазмуну тема, бөлүм, сабак болуп уюшулган.</li> <li>• Баары колдоно алган бирдиктүү китеп жок. Кандай көндүм үйрөнө тургандыгы мугалим тарабынан белгиленет.</li> <li>-</li> <li>-</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Окуучулар 9-класста тармакты тандап, 9-10-11-класстарда тармагы, адистиги боюнча жана жалпы билим берүү алкагындагы сабактарды чогуу окушат.</li> </ul>
<p><b>Модулдук система боюнча билим берүүнүн оң жана терс жактарын салыштыруу:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Модуль программасынын мамилеси өзгөрүүлөргө дароо жооп берип, негиздүү бир түзүлүшкө ээ болушу менен жогору бааланат.</li> <li>• 10-класста орток тармак сабактары ичинде бардык тармактар менен байланышкан модулдар орун алган сабакта, алгач мектепте ачыла турган тармактарга караштуу модулдар колдонулушу мүмкүн. Зарыл болгон учурда 11-12-класстарда тармактарга караштуу сабактар, модулдар жана модулдардын мазмуну өзгөртүлүп жакшыртылуусу мүмкүн. Бул өзгөрүүлөр жетекчи мугалим, тиешелүү министрликтер жана тиешелүү мекемелер менен бирдиги иш жүргүзүүгө болот.</li> <li>• Программасынын кайсы бир жылынан калган окуучуга жетишкендиктери тууралуу сертификат берилет.</li> <li>• 10-класста колдонулган модулду 11-класста да колдонуу мүмкүн.</li> </ul>	<p><b>Салттуу система боюнча билим берүүнүн оң жана терс жактарын салыштыруу:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Программанын чегинен чыга албайт.</li> <li>• Программалардын мазмуну жалгыз гана билим берүү министрлиги тарабынан бекитилгенден кийин колдонулушу мүмкүн. Мугалимдердин же министрлик жагдайга жараша жана окуучунун тандоосуна жараша өзгөрүлбөйт.</li> </ul>

<p>Модуль банкында 5200гө жакын модуль бар. Бул модульдар шартка жараша өзгөрүлүшү мүмкүн.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 9-класс кесип таануу жана багыт алууга ылайыкташтырылган.</li>   <li>• Формалдуу жана формалдуу эмес кесиптик билим берүү мекемелери, өмүр бою билим берүү, курстар жана жумуш берүүчү мекемелер бир эле модульду колдоно алышат.</li>   <li>• Модул мугалимге жардамчы программа катары да колдонулат.</li>   <li>• Программаны түзүү процессине тиешелүү иш мекемелери да анализ жүргүзүп, өз салымын кошот.</li>                 <li>• Окуучуга багындырылган окутуу, тагыраак айтканда, окуучунун активдүү, ал эми мугалимдин пассивдүү</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Программасынын кайсы бир жылынан калган окуучуга жетишкендиктери жөнүндө сертификат берилбейт.</li>   <li>• Окуучулар бир гана программага көз каранды болуп калышат.</li>       <li>• Окуучулар дароо кесибин тандап, кесип боюча билим бериле баштайт</li>   <li>• Программа жалгыз гана окуучуларга багытталып жазылып, башка мекемелер аны колдоно албайт.</li>         <li>• Мугалимге жардамчы программа жок.</li>   <li>• Мугалимдердин көбүнчөсү өткөн жылдын программасын кайталап тиешелүү мекемелерге кол койдуруп, кайра колдоно беришет.</li>   <li>• Кесиптик лицейди бүтүргөндөн кийин бүтүрүүчүнүн билим деңгээли жетишсиз болгондуктан</li> </ul>
--	---

<p>катышуусу.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Тармак жана адистигин алмаштырууга болот.</li> <li>• Программаны өнүктүрүүдө социалдык бардык мекемелер бирдиктүү жана активтүү иш жүргүзөт.</li> <li>• Кесибин алмаштырууну каалагандар албаган модулун алуу мүмкүнчүлүгү бар.</li> <li>• Дароо баалоо (Эски системага жараша семестрдин аягында баалоо жүргүзүлөт).</li> <li>• Жаңы технологиялык өнүгүүлөрдү кыска бир убакыт ичинде чагылдырууга ийилчек болот.</li> </ul>	<p>иштей баштаганда кайрадан билим алууга мажбур болот.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Сабак учурунда мугалим окуучудан да активтүү. Билим берүү программасын жалгыз гана темалар камтыйт.</li> <li>• Тармагын алмаштырууга мүмкүнчүлүк жок.</li> <li>• Программаны өнүктүрүүдө социалдык бардык мекемелер жыйындарга катышуулары же болбосо өз сунуштарын айтуу менен чектелет. <ul style="list-style-type: none"> <li>• Кесибин алмаштырууну каалагандар кесибин башынан баштоого туура келет.</li> </ul> </li> <li>• Ар бир сабакты баалоодо маселе жок.</li> <li>• Жалпысынан программаларды өнүктүрүү тема кошуу жана чыгаруу сөз болбойт.</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Мекеме же болбосо мектеп түрүнүн бөлүнбөй бардык кесиптик жана техникалык билим берүү мекемелеринин бардыгында кесип талап кылган жаңыланууларга аракет кылынат.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Мекеме же болбосо мектеп түрүнүн бөлүнбөй бардык кесиптик жана техникалык билим берүү мекемелеринин бардыгында кесип талап кылган жаңыланууларга аракет кылуу абдан оор жана каражатты көп талап кылат ошондуктан</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>• Өмүрү боюнча инсандаргы ар кандай шарттарга жараша тандоо мүмкүн болгон программаларды өнүктүрүү.</li> <li>• Ар бир жаштагы жана ар кандай даражадагы инсанга кесиптик жана техникалык билим берүү шарттарды сунган программаны үнөктүрүү.</li> <li>• Кеңири тармактык жана адистик билим берүү негиз болуп эсептелет. ISCEP 97, ISCO88 (International Standard Classification of Education) эл аралык классификациялоо негиз алынган.</li> <li>• Билим алууда жана окуучунун өнүгүшү так аныкталган.</li> <li>• Окуучуларды өз алдынча изилдөө жүргүзүүгө багытталат.</li> <li>• Окуучулар өздөрүн баалай</li> </ul>	<p>өзгөртүүлөр аз киргизилет. ынат.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Өмүрү боюнча инсандаргы ар кандай шарттарга жараша тандоо мүмкүн болгон программаларды өнүктүрүү жок.</li> <li>• Ар бир жаштагы жана ар кандай даражадагы инсанга кесиптик жана техникалык билим берүү шарттарды сунган программа жок.</li> <li>• -</li> <li>• -</li> <li>• Окуучулар өз алдынча изилдөөгө багытталат бирок кесиптик лицейлердин 8% окуучунун абалы начар болгон интернетке да, китеп алууга а мүмкүнчүлүктөрү аз.</li> <li>• Окуучулар өздөрүн баалай алыбайт.</li> </ul>
--	---

<p>алышат.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ата-эне модулдарды карап чыгып баласынын эмне үйрөнгөнүн биле алышат.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ата-эне баласынын кесиби тууралуу аз маалымат алышат.</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Кесиптик билим берүү системасы менен маалымат экономикасы иш берүүчүлөр ортосунда көпүрө түзүлөт.</li> <li>• Маалымат жана тажрыйба кемчилиги болгон (25 -64 жаш тобу) жана артыкчылыксыз инсандын калоолорунун жокко чыгарылышы. <ul style="list-style-type: none"> <li>• Кесиптик тармактарда даярдалган билим берүү программалары болгон ар бир кесип тармагы үчүн түрдүү иш жана аткаруудан турат. Окшош кесиптердин билим берүү программаларынын бирдей стандартка ээ болуусу.</li> <li>• Кесиптик жана техникалык билим берүүдө мурда аткарылбаган мазмуну болгон билим берүү программасы түзүлөт. Бардык иштер компьютерде жасалгандыктан миңгедеген беттерди таба алган билим берүү программаларынын оордуна СД ге бата турган программаларды көбөйтүү жана сактоо бизге каражат жана убакытты сарптоого мүмкүн.</li> </ul> </li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Кесиптик билим берүү системасы менен маалымат экономикасы иш берүүчүлөрдүн ортосунда көпүрө курулган мекемелер бар. Бирок бардык аймактар үчүн эмес.</li> <li>• Жалпы бул жаш курактагылар курстарга барып билим алуусун улантышат.</li> <li>• Окшош кесиптердин билим берүү программаларынын бирдей стандартка ээ болуу мүмкүнчүлүгү жок.</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>• Индуалдык окутууга мүмкүнчүлүк бар.</li> <li>• Түрдүү программалардын ортосунда өтүү мүмкүнчүлүгү бар.</li> <li>• Технологиялык өнүгүүлөргө ийкемдүү, билим берүү менен иш ордунда байланыш бар, билимдин сапатын жана стандартын жогорулатуучу таасирдүү бир күчкө ээ.</li> <li>• Модулдар системасы каражатты аз талап кылат.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Индивидуалдык окутууга мүмкүнчүлүк жок.</li> <li>• Түрдүү программалардын ортосунда которулуу мүмкүнчүлүгү жок.</li> <li>• -</li> <li>• Классикалык система каражатты көп талап кылат.</li> </ul>
---	--

Ошентип милдеттер ишке ашырылуу менен гипотезалардын тууралыгы аныкталды жана жыйынтыгында төмөндөгүдөй **сунуштардын** келип чыгышына себеп болду.

- Кесиптик билим берүү системасынын окуу программасына заманбап техникаларды колдонууну үйрөтүү өзгөрүүтүүлөрдү киргизип окуунун жакшыртуу керек.

- Кыргызстандын учурдагы классикалык билим берүү системасынын жакшы тараптарын калтырып жана башка тажрыйбалуу өлкөлөрдөн кесиптик лицейлерде пилоттук системаны өрнөк алуу менен жаңылануусу зарыл.
- Пилоттук системаны куруу үчүн учурдагы технологияны жакшы пайдалана билген кадрлар керек.
- Окуучуларга жетиштүү деңгээлде кесипти таанытуу жана багыт берүү иштерин жүргүзүү керек.
- Кесиптик лицейден кетүүнү каалаган окуучуга жетишкендиги тууралуу сертификаттын берилүүсү алардын өзүнө ишенимин калыптандырууна жардам берет.
- Кесиптик билим берүүдө модуль китеби сыяктуу окуу куралдарын даярдоодо, координатор мугалимдер, мекемелердин жетекчилери, тиешелүү министрлик биргелешип иш жүргүзүү керек. Даярдалган окуу куралдарына өзгөрүүлөр киргизилсе, дароо өзгөрүүгө жооп бериши зарыл.
- Баардык кесиптик лицейлерге ар бир сабак үчүн электрондук модул китеп жазылышы зарыл. Кесибин алмаштырууну каалаган окуучуга модул сабактарынын айрымалуу сабактарын алып, экзаменин тапшырып берип каалаган кесибинде окуусун улантуусуна шарт түзүү зарыл.
- Мугалимдер жана окуучулар ортосунда окуучуга багытталган индивидуалдык методдорду колдонуу менен ийгиликтин жана окуучулардын кесиптерине болгон кызыгуусу артуусу мүмкүн.
- Программанын өнүгүү процессинде иш берүүчүлөр, организациялар, Фирмалардык адистери активтүү катышууга тартуусу. Ал үчүн жыл сайын атайын кесиптик программаларды жакшыртуу жыйналыштарды өткөрүү зарыл.
- Кесиптик билим берүүдө окуучунун активдүү болуусу жана мугалимдин багыт берүүчү түшүнүгү болушу керек. Мугалимдерге бул багытта үзгүлтүксүз семинарлар берилиши зарыл.
- Өлкөдөгү бардык кесиптик лицейлердин билим берүүсүндөгү жаңыланууларды бирдей деңгээлде жеткирүү негизги максат болушу керек.



- Ата-эненин, мугалимдин жана окуучунун жарыялары, жана баалары ж.б. бардыгына жеткиликтүү бир web сайты түзүлүшү керек.
- Кыргыз-Түрк Анадолу Кыз кесиптик лицейинде азыркы учурда модулдук система боюнча билим берилүүдө, ошол лицейдеги жаңылыктарды бөлүшүү үчүн жана ага ылайыктуу мугалимдерди даярдоо үчүн модулдук система менен таанышуу семинарларын, квалификацияны жогорулатуу кустары жүргүзүлүшү зарыл. Мугалимдерге тажырыйба алмашуу жана кесиптик лицейлердеги программаларды жакшутуу мүмкүнчүлүгү болот.

## KAYNAKLAR

Aliev, Toktoş., İ. (2006). Kırgız Cumhuriyeti'nin Mesleki İlköğrenimin Didaktik Sistemi. Doktora savunması. İ.Arabaev ismindeki KDÜ.

Aimanbetova K., Şarşenova. (2005). Yüksek Öğretim Üniversitenin Altındaki Lisede Devamlı Öğretimin Kaynağı. seri 5. sayı 4.

Altın, R. (2010). Mesleki Eğitim Sisteminde Yeni Eğilimler ve Modüller Sistem. Mesut Matbaacılık Yayınlar, s.3.

[http://mesbil.meb.gov.tr/genel/mesleki\\_egitim\\_sistemi/meslekiegitim yeni.pdf](http://mesbil.meb.gov.tr/genel/mesleki_egitim_sistemi/meslekiegitim yeni.pdf)  
16.10.2013.

Alkan, C. (1997). Eğitim Teknolojisi. Anı yayıncılık, Ankara, s. 11-17.

Alkan, C., Doğan, H., Sezgin, S. (1996). Mesleki Teknik Eğitimin Ertürk, S. (1979). Eğitimde Program Geliştirme. 3. Baskı, Yelkenetepe Yayınları, No: 4, Ankara, s.12.

Altunya, N. (1999). “Millî Eğitimde Hedefler”, Türkiye İş Bankası, İstanbul .

Ata, U. (2007). Meslek Teknik Eğitim ve MEGEP Öğretim Programlarına Öğrenci ve Öğretmen Yaklaşımları. Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, s. 12-18. Esasları: Kavramlar, Gelişmeler, Uygulamalar, Yöntemler. Gazi Büro Kitabevi, Ankara, s. 9.

Babaç, H. (2008). Meslekî ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarında Uygulanan Bilişim Teknolojileri Alanı Modüler Öğretim Sisteminin Öğretmenler Açısından Değerlendirilmesi. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Ana Bilim Dalı, İstanbul.

Başaran, İbrahim Ethem. (1999). Millî Eğitimde Hedefler, Türkiye İş Bankası, İstanbul.

Cordan, B. (1995) Türk Millî Eğitim Sisteminde Yapısal Değişiklikler, MEB yayınları, Millî Eğitim, sayı 128, Ankara.

Cowen, R. (2000). “Comparative Education: Modernity and Perhaps Past Modernity”, An: 9609222168; ISSN 1056- 4934.

Crossley, M. Ve Broadfoot, P., (2000). Comparative and International Research in Education Scope, Problems and Potentian.

Doğan, H. ve Arkadaşları. (1997). Mesleki ve Teknik Eğitim Temelleri. Ankara Üniversitesi Yayınları, Ankara, s. 3.

Ercan, F., (1999). 1980'lerde Eğitim Sisteminin Yeniden Yapılanması; Küreselleşme ve Neoliberal Eğitim Politikası, Türkiye İş Bankası, İstanbul.

Gürsoy, G. (1997). "Hizmet İçi Eğitimin İşlevselliği Verimlilik Olmalıdır", Millî Eğitim Dergisi, sayı 135, Ankara.

Hesapçioğlu, M. (1994). İnsan Kaynakları ve Yönetimi, Beta yayınları, İstanbul.

Levent, E. (1997). "Türk Eğitim Sisteminin Yapı ve İşleyişi üzerine Bir Araştırma", M. Ü. Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, sayı 9, İstanbul.

Murzaev, K. (1999). "Kırgızistan Eğitim Sistemi", Yayımlanmamış Doktora tezi, M.Ü. İstanbul.

Miroshichenko, L., P. (1998). "Teoriya i Praktika Obnovleniya Obrazovaniya Kırgızstana v Period 1991-1996 gg", (1991-1996 yy. arası Kırgızistan Eğitim Sisteminin Yenilenmesinin Teori ve Pratiği), Doktora tezi, Bişkek.

Nişancı, A. (1994). Mesleki ve Teknik Öğretimin Milli Eğitim Sistemi İçerisindeki Yapısı Organizasyonu ve Gelişimi. MEB Yayınları, Ankara, s. 56.

Oblitsova, Z., G. (1998). "O Nekotorih Podhodah k Podgotovki Kadrov dlya Sistemi Povisheniya Kvalifikatsii" (Hizmetiçi Eğitimde Kadro Yetiştirmenin Bazı Yaklaşimleri Hakkında), St. Petersburg .

Karauçak Oğuz, Şebnem. (1992). Avrupa Topluluğunda ve Türkiye'de Mesleki Eğitim. İktisadi Kalkınma Vakfı Yayınları No: 119 İstanbul: s. 1.

Saim İ. Sezgin. (1990). Çıraklık Okul ve İşletmelerde Meslek Eğitimi, MEB Yayınları, Ankara, s. 32.

Razumnyy, B., A. (1999). Obrazovanie na Rubeje 3.go Tısyachiletiya (Osnovopologaniya integrativnoy pedagogiki), Moskova, Pedagogika.

Saim İ. Sezgin. (2000). Mesleki ve Teknik Eğitimde Program Geliştirme. Nobel Yayınları, Ankara, s. 1.

Saitoğlu, S. Tülay. (2010). Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki Eğitim Güçlendirme Projesi'nin İletişim Meslek Liselerde Uygulanması ve Sorunları. Yüksek Lisans Tezi, T.C İstanbul Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Anabilim Dalı. s. 70.

Sert, Ö. (2007). Meslek ve Teknik Ortaöğretim Kurumlarında Modul Öğretim Sisteminin Bilişim Teknolojileri Alanında Uygulama ve Öğretmen, Öğrenci Açısından Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Fen Bilimler Enstitüsü, İstanbul, ss. 20-28.

Toktogulov Asılbek Toktoguloviç. (2001) Kırgız Cumhuriyeti Mesleki İlköğreniminin Pazar İlişkilerine Geçiş Şartlarındaki Yenilikçi Süreçleri. Doktora savunması. İ.Arabaev ismindeki KDÜ.

Tongut, S. (2013). Kırgızistan ve Türkiye'de Ortaöğretim Seviyesinde Uygulanmakta Olan Mesleki ve Teknik Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Sosyal ve Fen Bilimler Enstitüsü, s.16, 52.

Тайлаков А. (2012) Профессионально-техническое образование КР. Бишкек, стр 160

Tan, H. (1989). "Türk Eğitiminde Kalite Sorunu", Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi, sayı 1, İstanbul.

Ismailov, B.İ. Prof ve Doç. Akulova, B. (2010). Kırgızistan'ın Orta Mesleki Eğitim Sisteminin Aktüel Sorunları.

İsmailov, B.İ. (2008). Kırgız Cumhuriyeti'nin Orta Mesleki Eğitimin Durum Analizi ve Gelişme Yolları. Orta Mesleki Eğitim, Bişkek. –№3.

Umetov, T. (1997). "Problemi v Sisteme Obrazovaniya v Perekhodiy Period", (Geçiş Döneminde Eğitim Sistemindeki Problemler), Aktualnie Problemi Obrazovaniya i nauki dergisi, N0:4, KİO, Bişkek.

Vulfson, B., L. (1991) "Predmet i Tsel Sravnitelnoy Pedagogiki" (Karşılaştırmalı Eğitimin Konusu ve Amacı), APN SSSR, Moskova.

Welch, Antony,. R. (2000). "Class, Culture and The State in Comparative Education: Problems, perspectives and prospects", 1993, An:9407292755, ISSN. 0305-0068;.

## **Kurum Kaynakları**

KUIK. (2012). Kırgızistan Cumhuriyetinde Eğitim ve Bilim İstatistikleri, Kırgızistan Cumhuriyeti Ulusal İstatistik Kurumu, Bişkek.

<http://kesip.in.kg/sistema-pto/istorija.html> 17.04.2013

MEGEP. (2006). Öğretim Programları ve Modüller Öğretim Uygulama Kılavuzu. Ankara, s. 8-79.

[http://www.megep.meb.gov.tr/dokumanlar/Diger/ogretmen\\_kitap.pdf](http://www.megep.meb.gov.tr/dokumanlar/Diger/ogretmen_kitap.pdf)

MEB. (2012). Milli Eğitim İstatistikleri. Örgün Eğitim 2012. Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara, s. 18 -20.

[http://sgb.meb.gov.tr/istatistik/meb\\_istatistikleri\\_organ\\_egitim\\_2012\\_2013.pdf](http://sgb.meb.gov.tr/istatistik/meb_istatistikleri_organ_egitim_2012_2013.pdf)

MEGEP. (2004). Teklif Çağrısı'na Cevaben Hibe Başvurusunda Bulunacaklar İçin Rehber, ss. 1-10.

<http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular/MegepHibeBasvuruRehberi/MEGEPHibeRehberTr.pdf> 17.05.2012

MEGEP. Mesleki ve Teknik Eğitim Programlar ve Öğretim Materialleri. (2012).  
<http://www.megep.meb.gov.tr/Default.aspx?page=digerDokumanlar> 17.05.2012

MEB. (2013). Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği.  
[http://mevzuat.meb.gov.tr/html/24804\\_0.html](http://mevzuat.meb.gov.tr/html/24804_0.html) 19.01.2013.

MEB, (2011). Bilişim Teknolojileri Alanı Çerçeve Öğretim Programı. Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara, s. 18

<http://mtegm.meb.gov.tr/program/dokuman/egitimogretim/cop/B%C4%B0L%C4%B0%C5%9E%C4%B0M%20TEKNOLOJ%C4%B0LER%C4%B0.pdf> 3.03.2014

MEB, (2013). MEB Orta Öğretim Kurumları Sınıf Geçme ve Sınav Yönetmeliği.  
[http://mevzuat.meb.gov.tr/html/25664\\_0.html](http://mevzuat.meb.gov.tr/html/25664_0.html) 01.03.2013

МТЕА. (2011). Meslek ve Teknik Eğitim Kurumları El Kitabı (Справочник Учебных Заведений Системы Профессионально-Технического Образования). Mesleki Eğitim Kurumu (Агентство Профессионально-Технического Образования), Бишкек.

Министерство труда и социальной защиты Кыргызской Республики (2006). Управление начального профессионального образования Республиканский научно-методический центр. Государственный стандарт Кыргызской Республики Начальное профессиональное образование. "Перечень профессий и специальностей начального профессионального образования в кыргызской республике". "Издательство- Кесип". Бишкек. стр.43, 44.

Kırgız Cumhuriyetinin Çalışma ve Sosyal Koruma Bakanlığı. Temel Mesleki Eğitim Yönetimi Cumhuriyet Bilimsel Metodik Merkezi . Kırgız Cumhuriyetinin Temel Mesleki Eğitim Devlet Standartları. "Kırgız Cumhuriyetinde Temel Mesleki Eğitimde Meslek ve Uzmanlık Listesi". Kesip-Yayın Evi. Bişkek,s.s.43,44

Государственное агентство по профессионально-техническому образованию при Правительстве Кыргызской Республики (2008). Государственный Стандарт Начального Образования Кыргызской Республики. «Модель Учебного Плана» Бишкек, стр 57. Kırgızistan Cumhuriyeti Mesleki ve Teknik Eğitim Ajansı (2008). Kırgız Cumhuriyetinin Temel Mesleki eğitim standartları. " Модель Учебного Плана ". Bişkek. Sayfa 57.

UNESCO. (2013). World Data On Education VII Ed. 2010/11. Educational, Scientific and Cultural Organization. International Bureau of Education. <http://www.ibe.unesco.org/en.html> 24.04.2013

Закон о начальном профессиональном образовании Кыргызской Республики. (2012). Başlangıç (temel) Mesleki Eğitim Kanunu. <http://edu.gov.kg/ru/normativnopravovaja-baza/zakony.html> 10.03.2014

**EK**

**Aşağıda örnek olarak bir modul kitabı verilmektedir (www.megep.meb.gov.tr).**

**T.C.  
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

# **GIYİM ÜRETİM TEKNOLOJİSİ**

## **ABIYE ELBİSE KALIBI**

**Ankara, 2013**



# İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR.....	ii
GİRİŞ.....	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1.....	3
1. ABİYE ELBİSEKALIBI.....	3
1.1. Abiye Elbise Model Analizi.....	3
1.2. Abiye Elbise Kalıbı Hazırlama.....	6
1.2.1. Model Uygulamalı Abiye Elbise Kalıbı.....	6
1.2.2. Abiye Elbise Kalıp Açılımları.....	7
1.2.3. Abiye Elbise Şablon Hazırlama İşlemleri.....	10
1.2.4. Abiye Elbise Astar Şablonu Hazırlama İşlemleri.....	12
UYGULAMA FAALİYETİ.....	13
ÖĞRENME FAALİYETİ-2.....	20
2. ABİYE ELBİSE ANA VE YARDIMCI MALZEME HESABI.....	20
2.1. Abiye Elbise de Kullanılan Ana ve Yardımcı Malzemeler.....	20
2.2. Abiye Elbise Ana ve Yardımcı Malzeme Hesabı.....	21
UYGULAMA FAALİYETİ.....	24
MODÜL DEĞERLENDİRME.....	26
CEVAP ANAHTARLARI.....	40

## AÇIKLAMALAR

<b>ALAN</b>	<b>Giyim Üretim Teknolojisi</b>
<b>DAL/MESLEK</b>	<b>Kadın Giyim Modeliştirliği</b>
<b>MODÜLÜN ADI</b>	<b>Abiye Elbise Kalıbı</b>
<b>MODÜLÜN TANIMI</b>	Abiye elbise kalıbı hazırlama, ana ve yardımcı malzeme hesabı yapma ile ilgili bilgi ve becerilerin kazandırıldığı bir öğrenme materyalidir.
<b>SÜRE</b>	40/24
<b>ÖN KOŞUL</b>	“Bluz Kalıbı I-II” modüllerini başarmış olmak
<b>YETERLİLİK</b>	Abiye elbise kalıbı hazırlamak
<b>MODÜLÜN AMACI</b>	<b>Genel Amaç</b> Uygun ortam ve araç gereç sağlandığında abiye elbise kalıbı tekniğine uygun olarak hazırlayabileceksiniz. <b>Amaçlar</b> 1. Abiye elbise kalıbı tekniğine uygun olarak hazırlayabileceksiniz. 2. Abiye elbise için ana ve yardımcı malzeme hesabını verimlilik ilkesi doğrultusunda yapabileceksiniz.
<b>EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI</b>	<b>Ortam:</b> Atölye <b>Donanım:</b> Standart ölçü tablosu, bolluk tablosu, mezura, kâğıt, kalem, silgi, pistole, cetveller, karton, çizim masası
<b>ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME</b>	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma, eşleştirme vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizideğerlendirecektir.

# GİRİŞ

## **SevgiliÖğrenci,**

İnsan hayatındasık olarak yaşanmayan özellanlar vardır.Bu anları renklendiren, o günlerin unutulmamasını ve özel olmasını sağlayan unsurlardan biride giyilen giysilerdir. Abiye elbiselerde böyle güzel anlarda kullanılabilen bir kadın giysisidir.

Mezuniyet balosu, nişan, düğün toplantıları ve özel eğlencelerde kullanılabilecek bu giysiler kadının kendisini özel hissetmesini sağlar.

Bu modülde, abiye elbise kalıbı ve abiye elbise üretiminde kullanılan ana ve yardımcı malzemelerin hesabı ile ilgili bilgiler bulacaksınız.Edindiğiniz bilgilerle abiye elbise üretimi yaparak özellanlara katkıda bulunabilirsiniz.

# ÖĞRENMEFAALİYETİ-1

## AMAÇ

Bu faaliyette verilen bilgi ve beceriler doğrultusunda, uygun ortama sağlandığında abiye elbise kalıbı tekniğine uygun olarak hazırlayabileceksiniz.

## ARAŞTIRMA

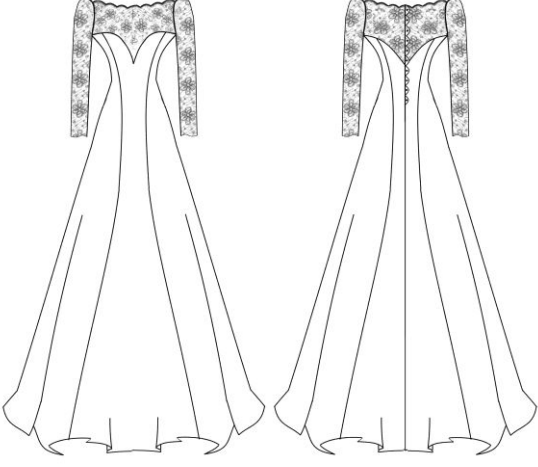
- Abiye elbise modellerini araştırınız.
- Bulduğunuz modelleri arkadaşlarınızla paylaşınız.

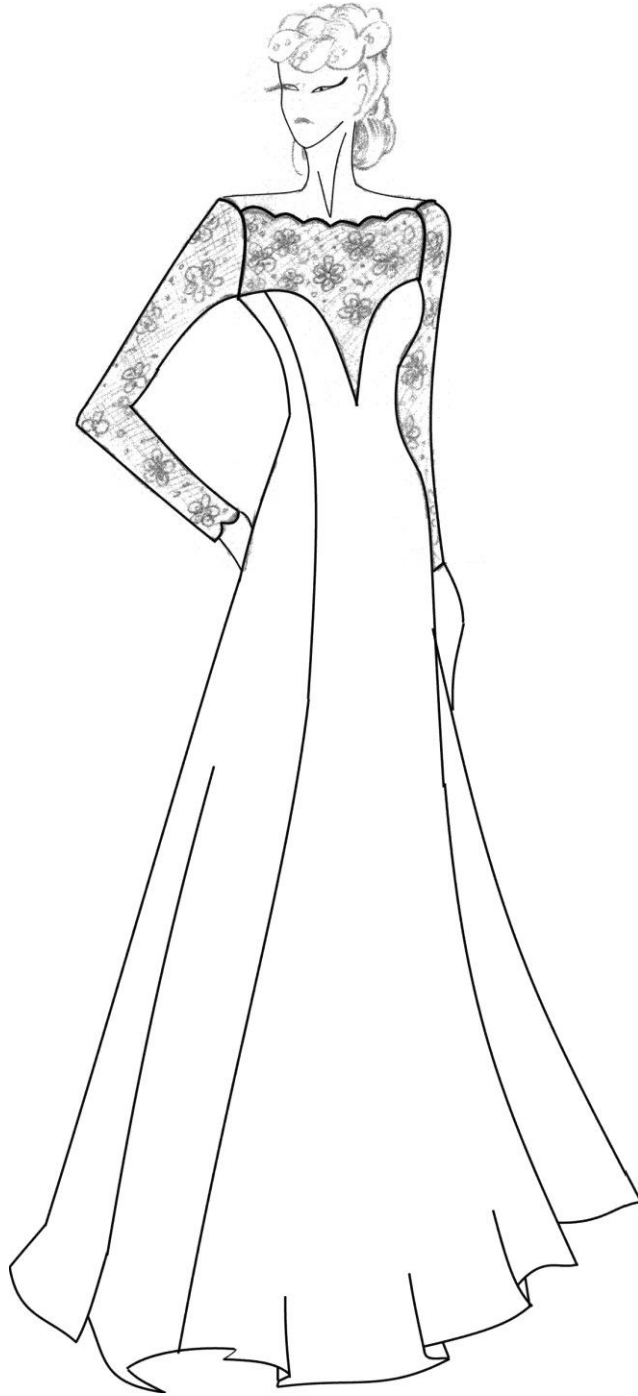
## 1. ABİYE ELBİSE KALIBI

### 1.1. Abiye Elbise Model Analizi

Abiye elbise modeli gidilecek yere ve saate uygun olarak ve günün modasına dikkate alınarak seçilmelidir. Modelin belirlerken kişinin yaşı, vücut özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır. Aynı zamanda süsleme gereçleri de modele ve vücut yapısına dikkat edilerek seçilmelidir.

**ModelFöyü**

<b>Firma Adı:</b>		<b>Beden No:38</b>					<b>SayfaNo:1</b>							
<b>Ürün:Abiye Elbise</b>														
<b>Ölçüler:</b>														
<b>Beden No.</b> 38	Bütün boy		Bel	Kalça	Kolboyu	Arka yaka	Koltuk Derinliği	Arka uzunluk	KalçaDüşüklüğü	ModelBoy	Ön uzunluk.	Göğüs Düşüklüğü	Arka Genişlik	Koltuk Genişliği
<b>GrafikÇizim</b>						<b>Parça Listesi</b>								
						<p><b>Ana kumaş</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> 1 adetön I. (kumaşkatı),</li> <li><input type="checkbox"/> 2 adetön II.yan parça,</li> <li><input type="checkbox"/> 2 adetarka I. orta parça,</li> <li><input type="checkbox"/> 2 adetarka II.yan parça,</li> <li><input type="checkbox"/> 2 adet3x50ölçülerinde, kenar temizleme parçası</li> </ul> <p><b>Dantelkumaş</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> 2 adetkol</li> <li><input type="checkbox"/> 2 adetarka roba</li> <li><input type="checkbox"/> 1 adetönroba(kumaşkatı)</li> </ul> <p><b>Astar</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> 1 adetön I. (kumaşkatı)</li> <li><input type="checkbox"/> 2 adetön II.yan parça</li> <li><input type="checkbox"/> 2 adetarka I. orta parça</li> <li><input type="checkbox"/> 2 adetarka II.yan parça</li> </ul>								
<p><b>Malzemeler(1 adetiçin)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> 150 cmeninde2,60 cmkumaş</li> <li><input type="checkbox"/> 140 cmeninde2,50 cmastar</li> <li><input type="checkbox"/> 90 cmeninde 125 cmdantelkumaş</li> <li><input type="checkbox"/> 50 adet 1,5 cm çapında düğme (arka orta ve kollariçin)</li> <li><input type="checkbox"/> İp</li> </ul>						<p><b>Modelanalizi</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> Önvearkadantelkumaştansivri robalı</li> <li><input type="checkbox"/> Kuplu</li> <li><input type="checkbox"/> Etekucu evaze</li> <li><input type="checkbox"/> Arka orta kalçaya kadar birit ilikli</li> <li><input type="checkbox"/> Bilekte birit ilikle daraltılmış uzun dantelkollar</li> </ul>								

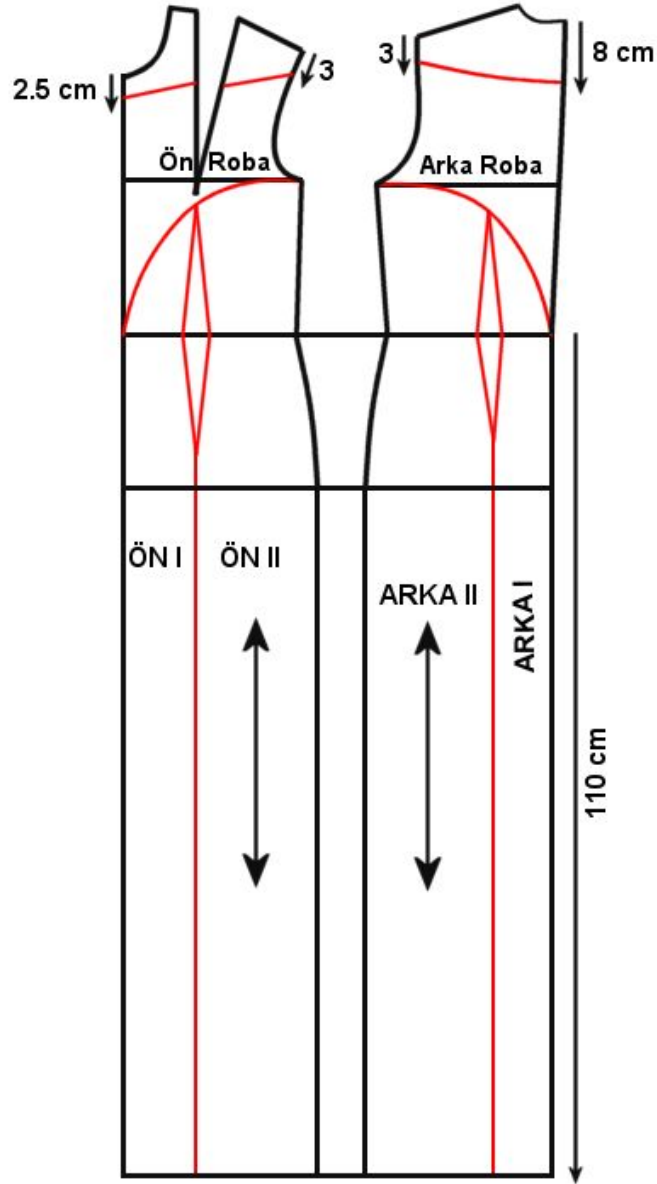


ekil 1.1: Abiyelbisemodeli

## 1.2. Abiye Elbise Kalıbı Hazırlama

### 1.2.1. Model Uygulamalı Abiye Elbise Kalıbı

Model uygulamalı abiye elbise kalıbı  
Temel kadın beden kalıbı üzerine



Şekil 1.2: Model uygulamalı abiye elbise kalıbı

## UYGULAMA FAALİYETİ

Abiye elbise kalıbı teknikğine uygun olarak hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<input type="checkbox"/> 38 beden temel kadın beden kalıbı üzerinden kopya alarak sayfaya yapıştırınız.	<input type="checkbox"/> Kopya alırken yardımcı çizgileri almayı unutmayınız. <input type="checkbox"/> Pistole ve cetvel kullanınız. <input type="checkbox"/> Sayfa düzenine dikkat ediniz.
<input type="checkbox"/> Arka beden üzerinde, yan dikiş ile koloyuntusunun birleştiği noktadan başlayıp, pens ucundan geçerek arka bel hattında biten roba çizgisini çiziniz.	<input type="checkbox"/> Temiz ve düzenli çalışınız.
<input type="checkbox"/> Arka bel pensinin ucundan dik bir şekilde etek ucuna kadar ininiz.	
<input type="checkbox"/> Abiye elbise boyu için belden aşağıya 110 cm inerek etek ucunu kapatınız.	
<input type="checkbox"/> Arkayaka açıklığı için arka ortadan aşağıya 8 cm ininiz.	
<input type="checkbox"/> Arka omuz başından aşağıya kol oyuntusu üzerinde 3 cm ininiz. İki noktayı hafif kavisli birleştiriniz.	<input type="checkbox"/> Kavisli yerlerin çiziminde pistole kullanınız.
<input type="checkbox"/> Arka I. yan parça üzerine düz boy İplik çizgisini çiziniz.	
<input type="checkbox"/> Ön beden üzerinde, yan dikiş ile kol oyuntusunun birleştiği noktadan başlayıp, pens ucundan geçerek ön bel hattında biten roba çizgisini çiziniz.	
<input type="checkbox"/> Ön bel pensinin ucundan dik olarak etek ucuna kadar ininiz.	
<input type="checkbox"/> Abiye elbise boyunu arka boy ile eşitleyiniz (110 cm).	
<input type="checkbox"/> Ön yaka açıklığı için ön ortadan aşağıya 2,5 cm ininiz.	
<input type="checkbox"/> Ön omuz başından aşağıya kol oyuntusu üzerinde 3 cm ininiz. İki noktayı hafif kavisli birleştiriniz.	



## KONTROLLİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığımız beceriler için **Evet**, kazanamadığımız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri		Evet	Hayır
1	Temel kadın beden kalıbı üzerinden arka ve ön beden kopyalarını doğru bir şekilde aldınız mı?		
2	Arka belden kup yerini doğru belirlediniz mi?		
3	Arka kup çizimini modele veteğine uygun yaptınız mı?		
4	Arka bedende yaka açıklığını modele uygun olarak çizdiniz mi?		
5	Arka beden etek ucunu ölçüye uygun olarak uzattınız mı?		
6	Ön belden kup yerini doğru belirlediniz mi?		
7	Ön kup çizimini modele ve tekniğe uygun yaptınız mı?		
8	Ön bedende yaka açıklığını modele uygun olarak çizdiniz mi?		
9	Ön beden etek ucunu ölçüye uygun olarak uzattınız mı?		
10	İşi zamanında bitirdiniz mi?		

## DEĞERLENDİRME

Yaptığımız değerlendirme sonucunda eksikleriniz varsa uygulama faaliyetine geri dönerek işlemleri tekrarlayınız, yoksa diğer uygulama faaliyetine geçiniz.

**Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.**

- 1) (...)Modüldeki fantezi elbise modelikuplu bir modeldir.
- 2) (...) Abiye elbise modeli gidilecek yere ve saate uygun olarak ve günün modası dikkate alınarak seçilmez.
- 3) (...)Modeli belirlerken kişinin yaşı, vücut özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır.
- 4) (...)Fantezi elbise kalıbı hazırlarken oturma yüksekliği ölçüsüne ihtiyaç vardır.
- 5) (...)Süsleme gereçleri modelin vücut yapısına dikkat edilerek seçilmelidir.
- 6) (...)Anavaryant malzeme hesaplaması yapılırken kumaşın eni ve kesim şekli dikkate alınmalıdır.
- 7) (...)Temel beden biçkisi üzerine istenilen model özelliklerini yansıtmak için yapılan işlemlerin bütününe pastal planı denir.

- 8) (...)Giysiyi bedene oturtarak formunun netliğini sağlamak ve model özelliğinin gerektirdiği bolluğu kazandırmak gibi gerekçelerle uygulanan kesiklere kup denir.
- 9) (...)Model özelliğinegöre giysiyi bedeneoturtmak için kup vepens uygulanır.
- 10) (...)Fantezi elbiseşablonları üzerinde düz boy ipliği işareti bulunması

1	(D)
2	(Y)
3	(D)
4	(Y)
5	(D)
6	(D)
7	(Y)
8	(D)
9	(D)
10	(Y)

### DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız.Yanlış cevap verdiğiniz yada cevap verirken tereddütettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

